

Brüssel, 17. juuli 2026
(OR. en)

11918/26
ADD 1

DRS 26
ECOFIN 1020
EF 210

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjon
Kättesaamise kuupäev:	13. juuli 2026
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	D(2026) 116263 annex
Teema:	I LISA IFRS 19 Avaliku aruandekohustuseta tütarettvõtjad: avalikustatav teave

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument D(2026) 116263 annex.

Lisatud: D(2026) 116263 annex

ET

D116263/01

I LISA

IFRS 19

**Avaliku aruandekohustuseta tütaretevõtjad:
avalikustatav teave**

Rahvusvaheline finantsaruandlusstandard 19

Avaliku aruandekohustusest tütarettevõtjad: avalikustatav teave

Eesmärk

- 1 IFRS 19-s *Avaliku aruandekohustusest tütarettevõtjad: avalikustatav teave* kirjeldatakse avalikustamiskoostaviteid, mida üksusel on lubatud muutes IFRSi raamatupidamisstandardites sätestatud avalikustamiskoostavite asemel rakendada.

Eesmärgi täitmine

- 2 Üksus, kes otsustab rakendada käesolevat standardit, rakendab teistes IFRSi raamatupidamisstandardites sätestatud nõudeid, välja arvatud avalikustamiskoostavite. Üksus rakendab nende asemel käesolevas standardis kirjeldatud nõudeid.
- 3 Käesolevat standardit rakendav üksus ei pea seega teiste IFRSide avalikustamiskoostavite ega nende nõuetega seotud sätteid ega viiteid rakendama, kui ei ole sätestatud teisiti (vt paragrahv 4). Näiteks IAS 12 *Tulumaks* paragrahvis 35 on esitatud nõuded kasutamata maksukahjumite ja maksukrediitide edasikandmisest tekkinud edasilükkunud tulumaksu vara kajastamise kriteeriumide kohta. Paragrahvi lõpus on sätestatud: „Sel juhul nähakse paragrahvi 82 ette edasilükkunud tulumaksu vara suuruse ja selle kajastamist toetava tõendusmaterjali avalikustamine“. Käesolevat standardit rakendav üksus ei rakenda IAS 12 paragrahvi 82. Selline üksus ei pea IAS 12 paragrahvi 35 lõpus esitatud sätet paragrahvi 82 kohta rakendama.
- 4 Olenemata paragrahvidest 2–3:
- a) käesolevas standardis täpsustatakse muude IFRSi raamatupidamisstandardite avalikustamiskoostavite, mis jäävad käesolevat standardit rakendava üksuse puhul kehtima;
 - b) kui käesolevat standardit rakendav üksus rakendab IFRS 8 *Tegevussegmentid*, IFRS 17 *Kindlustuslepingud* või IAS 33 *Aktiivakasum*, rakendab ta kõiki nendes standardites sätestatud avalikustamiskoostavite;
 - c) uus või muudetud IFRSi raamatupidamisstandard võib sisaldada avalikustamiskoostavite seoses üksuse üleminekuga sellele standardile. Uues või muudetud IFRSi raamatupidamisstandardis sätestatakse mis tahes vabastused avalikustamiskoostavite, mida käesolevat standardit rakendavale üksusele võimaldatakse seoses üksuse üleminekuga uuele või muudetud standardile.
- 5 Vastavalt IFRS 18 *Teabe esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes* paragrahvi 19 ei pea käesolevat standardit rakendav üksus selles nõutud konkreetset teavet avalikustama, kui avalikustamise tulemusel saadav teave ei ole oluline.
- 6 Üksus kaalub täiendava teabe avalikustamist, kui vastavus käesolevas standardis esitatud erinõuetele ei ole piisav, et võimaldada finantsaruannete kasutajatel mõista tehingute ning muude sündmuste ja tingimuste mõju üksuse finantsseisundile ja -tulemustele.

Rakendusala

- 7 Üksus võib otsustada rakendada käesolevat standardit oma konsolideeritud, konsolideerimata või eraldiseisvates finantsaruannetes üksnes juhul, kui aruandeperioodi lõpus:
- a) see üksus on tütarettevõtja;
 - b) sellel üksusel ei ole avalikku aruandekohustust (vt paragrahvid 11–12) ning
 - c) sellel üksusel on lõplik või vahepealne emaettevõtja, kes koostab üldsusele kättesaadavaid konsolideeritud finantsaruandeid, mis on kooskõlas IFRSi raamatupidamisstandarditega.
- 8 „Tütarettevõtja“ [IFRS 10-s „tütarettevõtte“] ja „kontsern“ on määratletud IFRS 10 *Konsolideeritud finantsaruanded* lisas A.
- 9 Vahepealne emaettevõtja hindab oma õigust rakendada oma konsolideerimata finantsaruannetes käesolevat standardit, olenemata sellest, kas kontserni teistel üksustel või kontsernil tervikuna on avalik aruandekohustus.

- 10 Vahepealne emattevõtja, kellel ei ole avalikku aruandekohustust ja kes vastab muudele paragrahvis 7 sätestatud tingimustele, võib rakendada käesolevat standardit oma konsolideerimata finantsaruannetes ka siis, kui ta ei rakenda seda oma konsolideeritud finantsaruannetes.
- 11 Üksusel on avalik aruandekohustus, kui:
- a) üksuse võla- või omakapitaliinstrumentidega kaubeldakse avalikul turul või ta on emiteerimas selliseid instrumente kauplemiseks avalikul turul (asukohariigi või välisriigi väärtpaberibörsil või börsivälisel turul, sealhulgas kohalikel ja piirkondlikel turgudel) või
 - b) ta hoiab varasid usaldusisikuna suure hulga kõrvaliste isikute jaoks ühe oma põhitegevusena (sellele teisele kriteeriumile vastavad sageli näiteks pangad, krediidiühistud, kindlustusandjad, väärtpaberimaaklerid/-vahendajad, avatud investeerimisfondid ja investeerimis pangad).
- 12 Mõned üksused võivad hoida varasid suure hulga kõrvaliste isikute jaoks usaldusisikutena, sest nad hoiavad ja haldavad rahalisi vahendeid, mille on neile usaldanud kliendid või liikmed, kes ei ole üksuse juhtimisega seotud. Kui nad aga teevad seda põhitegevusest tulenevatel põhjustel (nagu reisiagendid või kinnisvaraaklerid, koolid, heategevusorganisatsioonid, sümboolset liikmemaksu nõudvad ühistud ja müüjad, kes saavad tasu kaupade tarnimise või teenuste osutamise eest, näiteks kommunaaltevõtjad), siis ei pane see neile avalikku aruandekohustust.

Otsus rakendada käesolevat standardit ja sellise otsuse tühistamine

- 13 Üksus, kes otsustab rakendada käesolevat standardit ühel aruandeperioodil, võib selle otsuse hiljem tühistada. Üksus võib otsustada rakendada käesolevat standardit rohkem kui üks kord, näiteks võib üksus, kes rakendas käesolevat standardit varasemal perioodil, kuid mitte vahetult eelnenud perioodil, otsustada rakendada seda aruandeperioodil.
- 14 Üksus, kes rakendab käesolevat standardit käesoleval aruandeperioodil, kuid ei rakendanud seda vahetult eelnenud perioodil, esitab kõigi aruandeperioodi finantsaruannetes kajastatud summade kohta võrdlusandmed (st eelmise perioodi andmed), välja arvatud juhul, kui käesolev standard või mõni muu IFRSi raamatupidamisstandard lubab või nõuab teisiti. Üksus esitab võrdlusandmed seletava ja kirjeldava teabe kohta siis, kui see on vajalik aruandeperioodi finantsaruannete mõistmiseks.
- 15 Käesolevat standardit eelmisel aruandeperioodil rakendanud üksus, kes otsustab seda käesoleval perioodil mitte rakendada (või kellel ei ole enam õigust seda rakendada) ja jätkab IFRSi raamatupidamisstandardite rakendamist, esitab eelmise perioodi võrdlusandmed kõigi käesoleva aruandeperioodi finantsaruannetes kajastatud summade kohta, välja arvatud juhul, kui mõni muu IFRSi raamatupidamisstandard lubab või nõuab teisiti. Üksus esitab võrdlusandmed seletava ja kirjeldava teabe kohta siis, kui see on vajalik aruandeperioodi finantsaruannete mõistmiseks. Asjaolu, et käesolevas standardis ei ole mõne aruandeperioodil avalikustatud objekti puhul eelmise perioodi summade avalikustamist nõutud, ei ole põhjus nende kirjade võrdlusandmete väljajätmiseks.
- 16 IAS 8-s *Finantsaruannete koostamise alused* sätestatud nõudeid arvestusmeetodite muutuste kohta ei rakendata käesoleva standardi rakendamise otsuse suhtes ega selle otsuse tühistamise suhtes.

Koostoime IFRS 1-ga Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt

- 17 Üksus rakendab standardit IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt* esimeste IFRSi kohaste finantsaruannete koostamisel või kui tal on IFRS 1 paragrahvi 4A rakendamisel lubatud seda teha. Üksus, kes rakendab käesolevat standardit esimeste IFRSi kohaste finantsaruannete koostamisel, rakendab IFRS 1 paragrahvides 23–33 sätestatud avalikustamismõnede asemel käesoleva standardi paragrahvides 21–30 sätestatud avalikustamismõnedeid.
- 18 Ainuüksi käesoleva standardi rakendamise otsus või selle otsuse tühistamine ei tähenda, et üksus vastab IFRS 1-s sätestatud IFRSi raamatupidamisstandardite esmakordse kasutuselevõtja määratlusele. Näiteks üksus, kes vahetult eelnenud aruandeperioodil rakendas IFRSi raamatupidamisstandardeid, kuid mitte käesolevat standardit, ja kes rakendab käesolevat standardit käesoleval perioodil, ei ole IFRSi raamatupidamisstandardite esmakordne kasutuselevõtja ega rakenda standardit IFRS 1 käesoleval perioodil.
- 19 Samamoodi ei rakenda üksus, kes tühistab otsuse rakendada käesolevat standardit käesoleval aruandeperioodil, standardit IFRS 1 käesoleval perioodil, kui ta esitas vahetult eelnenud perioodil sõnaselge ja tingimusteta kinnituse IFRSi raamatupidamisstandarditele vastavuse kohta, nagu on nõutud paragrahvis 20.

Avalikustamisinõuded

Vastavus IFRSi raamatupidamisstandarditele

- 20 Üksus, mille finantsaruanded vastavad IFRSi raamatupidamisstandarditele ja käesolevas standardis sätestatud nõuetele, avalikustab selle vastavuse sõnaselgelt ja tingimusteta lisades. Käesolevat standardit rakendav üksus peab selle tingimusteta avalduse osana kinnitama, et ta on käesolevat standardit rakendanud. Käesolevat standardit rakendav üksus ei pea finantsaruandeid kirjeldama IFRSi raamatupidamisstandarditele vastavatena, välja arvatud juhul, kui üksus vastab käesoleva standardi nõuetele ja kõigile teiste IFRSi raamatupidamisstandardite kohaldatavatele nõuetele.

IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt*

IFRSi raamatupidamisstandarditele ülemineku selgitus

- 21 Üksus selgitab, kuidas üleminek eelmiselt raamatupidamistavalt (GAAP) IFRSi raamatupidamisstandarditele mõjutas tema aruandes esitatud finantsseisundit, finantstulemust ja rahavoogusid.
- 22 Üksus, kes rakendas eelmisel perioodil IFRSi raamatupidamisstandardeid vastavalt IFRS 1 paragrahvis 4A kirjeldatule, avalikustab:
- a) IFRSi raamatupidamisstandardite rakendamise lõpetamise põhjuse ning
 - b) IFRSi raamatupidamisstandardite rakendamise jätkamise põhjuse.
- 23 Kui üksus otsustab vastavalt IFRS 1 paragrahvile 4A mitte rakendada IFRS 1, peab ta selgitama, mis põhjustel otsustati rakendada IFRSi raamatupidamisstandardeid nii, nagu ei oleks nende rakendamist kunagi lõpetatud.

Võrdlused

- 24 Kooskõlas paragrahviga 21 hõlmavad üksuse esimesed IFRSi kohased finantsaruanded:
- a) eelmise raamatupidamistava (GAAP) kohaselt esitatud omakapitali ja IFRSi raamatupidamisstandarditele vastava omakapitali võrdlust mõlema järgmise kuupäeva seisuga:
 - i) IFRSidele ülemineku kuupäev ja
 - ii) viimase perioodi lõpp, mille kohta on üksus koostanud viimased aruandeaasta finantsaruanded kooskõlas eelmise raamatupidamistavaga (GAAP);
 - b) võrdlust IFRSi raamatupidamisstandardite kohaselt esitatud kogu koondkasumiga viimase perioodi kohta üksuse viimastes aruandeaasta finantsaruannetes. Selle võrdluse lähtepunkt on eelmise raamatupidamistava (GAAP) kohaselt esitatud koondkasumi kogusumma sama perioodi kohta, või kui üksus ei esitanud sellist kogusummat, eelmise raamatupidamistava (GAAP) kohaselt esitatud kasum või kahjum.
- 25 Kui üksus avastab eelmise raamatupidamistava (GAAP) kohaselt koostatud aruannetes vigu, siis paragrahvis 24 nõutud võrdlustes tuleb eristada vigade korrigeerimisi arvestusmeetodite muutustest.
- 26 Kui üksus muudab oma esimeste IFRSi kohaste finantsaruannetega kaetud perioodi jooksul oma arvestusmeetodeid või kasutab IFRS 1-s toodud vabastusi, selgitab ta oma esimese IFRS vahefinantsaruande ja oma esimeste IFRSi kohaste finantsaruannete vahelisi muudatusi kooskõlas paragrahviga 21 ning täpsustab paragrahvi 24 alusel nõutavaid võrdlusi.
- 27 Kui üksus ei esitanud eelmiste perioodide kohta finantsaruandeid, siis esimestes IFRS finantsaruannetes avalikustatakse see asjaolu.

Vahefinantsaruanded

- 28 Kui üksus esitab IAS 34 kohase vahefinantsaruande oma esimeste IFRSi kohaste finantsaruannetega kaetud perioodi osa kohta, tuleb tal paragrahvi 21 nõuete täitmiseks täita lisaks IAS 34 *Vahefinantsaruanded* nõuetele (kui ei ole sätestatud teisiti) ka järgmised nõuded:
- a) kui üksus esitas vahefinantsaruande vahetult eelnenud majandusaasta võrreldava vaheperioodi kohta, sisaldab vahefinantsaruanne:

- i) eelmise raamatupidamistava (GAAP) kohaselt esitatud omakapitali võrreldava vaheperioodi lõpus võrrelduna IFRSi raamatupidamisstandarditele vastava omakapitaliga samal kuupäeval ning
 - ii) võrdlust sama võrreldava (käesoleva ja kumulatiivse) vaheperioodi IFRSi raamatupidamisstandarditele vastava koondkasumi kogusummaga. Selle võrdluse lähtepunkt on eelmise raamatupidamistava (GAAP) kohaselt esitatud koondkasumi kogusumma sama perioodi kohta, või kui üksus ei esitanud sellist kogusummat, eelmise raamatupidamistava (GAAP) kohaselt esitatud kasum või kahjum;
 - b) lisaks punktis a nõutud võrdlustele sisaldab üksuse esimene IAS 34 kohane vahefinantsaruanne esimeste IFRSi kohaste finantsaruannetega kaetud perioodi osa kohta paragrahvis 24 (täiendatud paragrahvis 25 nõutud detailidega) kirjeldatud võrdlusi või ristviiteid muule väljaantud dokumendile, mis neid võrdlusi sisaldab, ning
 - c) kui üksus muudab oma arvestusmeetodeid või IFRS 1-s toodud vabastuste kasutamist, selgitab ta iga sellise vahefinantsaruande muudatusi kooskõlas paragrahviga 21 ning täpsustab punktidega a–b nõutavaid võrdlusi.
- 29 Kui esmakordsed kasutuselevõtjad ei avalikustanud oma viimastes eelmise raamatupidamistava (GAAP) kohaselt koostatud aruandeaasta finantsaruannetes teavet, mis on oluline käesoleva vaheperioodi mõistmiseks, avalikustatakse vahefinantsaruandes see teave või lisatakse ristviite muule väljaantud dokumendile, mis seda sisaldab.

IFRS 1-s sätestatud avalikustamisnõuded, mis jäävad kehtima

- 30 Kui üksus rakendab IFRS 1 paragrahvi D2, rakendab ta selles paragrahvis sätestatud avalikustamisnõudeid.

IFRS 2 Aktsiapõhine makse

- 31 Üksus avalikustab:
- a) iga aruandeperioodi jooksul kehtinud aktsiapõhise makse kokkuleppe kirjelduse, sealhulgas iga kokkuleppe üldised tingimused, nagu üleandmistingimused, maksimaalne optsoonide võimaldamise kestus ja arveldamise meetod (kas rahas või omakapitaliga). Kui üksusel on märkimisväärselt sarnast liiki aktsiapõhise makse kokkuleppeid, võib ta selle teabe koondada;
 - b) aktsiaoptsoonide arvu ja kaalutud keskmise kasutushinna iga järgmise optsoonirühma lõikes:
 - i) aruandeperioodi alguses kehtinud;
 - ii) võimaldatud perioodi jooksul;
 - iii) loobunud perioodi jooksul;
 - iv) kasutatud perioodi jooksul;
 - v) aegunud perioodi jooksul;
 - vi) kehtivad perioodi lõpus ja
 - vii) kasutatavad perioodi lõpus.
- 32 Üksus avalikustab teabe, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel mõista, kuidas aruandeperioodi jooksul tuletati saadud kaupade või teenuste või võimaldatud omakapitaliinstrumentide õiglane väärtus.
- 33 Aruandeperioodil muudetud aktsiapõhise makse kokkulepete puhul selgitab üksus neid muudatusi.
- 34 Üksus avalikustab:
- a) aruandeperioodil kajastatud kogukulud, mis tulenesid aktsiapõhistest maksetehingutest, mille tulemusena saadud kaubad või teenused ei kvalifitseerunud kajastamiseks varadena ja kajastati seetõttu kohe kuludena, ning
 - b) aktsiapõhistest maksetehingutest tekkinud kohustiste kogu bilansilise jääkmaksumuse aruandeperioodi lõpus.

IFRS 3 Äriühendused

- 35 Omandaja avalikustab iga aruandeperioodil toimuva äriühenduse kohta järgmise teabe:
- a) omandatava nimi ja kirjeldus;

- b) omandamise kuupäev;
 - c) omandatud omakapitali hääleõigusega osaluse protsendimäär;
 - d) kvalitatiivne kirjeldus kajastatud firmaväärtust põhjustavatest teguritest, nagu oodatud sünergia omandatava ja omandaja ühinenud tegevustest, eraldi kajastamise tingimustele mittevastavad immateriaalsed varad või muud tegurid;
 - e) kogu üleantud tasu õiglane väärtus omandamise kuupäeva seisuga ja selle tasu iga komponendi kirjeldus, näiteks:
 - i) raha;
 - ii) muud materiaalsed või immateriaalsed varad, kaasa arvatud omandaja äri või tütarettevõtja;
 - iii) võetud kohustised, näiteks tingimusliku tasu kohustis, ja
 - iv) omandaja osalused omakapitalis;
 - f) tingimusliku tasu kokkulepete ja hüvitusvarade puhul:
 - i) omandamise kuupäeva seisuga kajastatud summa ning
 - ii) kokkuleppe kirjeldus ja alus makse summa kindlaksmääramiseks;
 - g) omandamise kuupäeval kajastatud summad omandatud varade ja ülevõetud kohustiste iga liigi kohta;
 - h) kui tingimuslikku kohustist ei ole kajastatud, sest selle õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt mõõta, esitatakse paragrahvis 259 nõutud teave;
 - i) soodusostu korral IFRS 3 *Äriühendused* paragrahvi 34 kohaselt kajastatud kasumi summa ja koondkasumiaruande kirje, kus kasumit kajastatakse, ning
 - j) iga äriühenduse puhul, milles omandajale kuulub omandamise kuupäeval vähem kui 100 % omakapitali osalusest omandatavas:
 - i) omandamise kuupäeval kajastatud mittekontrolliva osaluse summa omandatavas ja selle summa mõõtmisalus ning
 - ii) omandatavas iga õiglasel väärtuses mõõdetud mittekontrolliva osaluse puhul selle väärtuse mõõtmiseks kasutatud hindamistehnika(d) ja olulised sisendid.
- 36 Omandaja avalikustab järgmise teabe iga aruandeperioodi puhul pärast omandamise kuupäeva seni, kuni üksus nõuab sisse, müüb tingimusliku tasu vara või muul viisil kaotab õiguse sellele või kuni üksus arveldab tingimusliku tasu kohustise või kohustis tühistatakse või lõpeb:
- a) kajastatud summade muudatused, kaasa arvatud arveldamisel tekkivad erinevused, ning
 - b) tingimusliku tasu mõõtmiseks kasutatud hindamistehnikad ja peamised mudelisisendid.
- 37 Omandaja avalikustab firmaväärtuse bilansilise jääkmaksumuse võrdluse (võrdlusandmed ei ole nõutavad) aruandeperioodi alguses ja lõpus, näidates eraldi järgmist:
- a) aruandeperioodil kajastatud täiendav firmaväärtus, välja arvatud firmaväärtus, mis sisaldub müügigrupis, mis omandamisel vastab müügiks hoitavaks liigitamise kriteeriumidele kooskõlas IFRS 5-ga *Müügiks hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad*;
 - b) firmaväärtus, mis sisaldub IFRS 5 kohaselt müügiks hoitavaks liigitatud müügigrupis, ja firmaväärtus, mille kajastamine lõpetati aruandeperioodil ilma, et seda oleks eelnevalt arvatud müügiks hoitavaks liigitatud müügigruppi;
 - c) kahjumid väärtuse langusest, mis on kajastatud aruandeperioodil kooskõlas IAS 36-ga *Varade väärtuse langus*, ning
 - d) muud aruandeperioodil toimunud muutused bilansilises jääkmaksumuses.

IFRS 5 *Müügiks hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad*

- 38 Üksus avalikustab järgmise teabe lisades aruandeperioodil, mil põhivara (või müügigrupp) on kas liigitatud müügiks hoitavaks või müüdnud:
- a) põhivara (või müügigrupi) kirjeldus;

- b) müügisündmuste ja -olukordade kirjeldus või eeldatava müügini jõudmine ja selle müügi eeldatav meetod ja ajastamine ning
 - c) kui on rakendatav, siis avalikustatav segment, milles põhivara (või müügigrupp) on esitatud kooskõlas IFRS 8-ga.
- 39 Kui rakendatakse IFRS 5 paragrahvi 26 või IFRS 5 paragrahvi 29, avalikustab üksus aruandeperioodi vältel, mil tehakse otsus muuta põhivara (või müügigrupi) müümise plaani, otsuseni viivate müügisündmuste ja olukordade kirjelduse ning otsuse mõju äritegevuse tulemustele sellel ja igal eelneval esitatud perioodil.

IFRS 5-s sätestatud avalikustamismõõdetud, mis jäävad kehtima

- 40 Üksus rakendab IFRS 5 paragrahvides 12 ja 13, paragrahvi 33 punktis a ja paragrahvi 33 punktis c ning paragrahvis 34 sätestatud avalikustamismõõdetud. Üksus käsitleb IFRS 5 paragrahvis 13 esitatud viidet paragrahvi 33 viitena IFRS 5 paragrahvi 33 punktile a ja paragrahvi 33 punktile c.

IFRS 6 Maavarade uuring ja hindamine

- 41 Üksus käsitleb uurimis- ja hindamistegevusega seotud varasid eraldi varade rühmana ja avalikustab kas paragrahvides 200–202 (alapealkirja „IAS 16 *Materiaalsed põhivarad*“ all) või paragrahvides 263–266 (alapealkirja „IAS 38 *Immateriaalsed varad*“ all) nõutud teabe kooskõlas sellega, kuidas varad on liigitatud.

IFRS 7 Finantsinstrumendid: avalikustatav teave

- 42 IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave* paragrahvides 3–5D on sätestatud IFRS 7 rakendusala, st finantsinstrumendid, mittefinantsobjekti ostu- või müügilepingud ja õigused, mille suhtes rakendatakse IFRS 7 avalikustamismõõdetud. Käesolevat standardit rakendav üksus rakendab IFRS 7 paragrahve 3–5D, et määrata kindlaks paragrahvides 43–73 sätestatud avalikustamismõõdetud ulatus. Üksus käsitleb:
- a) IFRS 7 paragrahvi 3 punktis a esitatud viiteid IFRS 13-s *Õiglase väärtuse määramine* sätestatud avalikustamismõõdetud viidetena paragrahvidele 95–97 ning
 - b) IFRS 7 paragrahvis 5A esitatud viiteid IFRS 7 paragrahvides 35A–35N sätestatud avalikustamismõõdetud viidetena paragrahvidele 65–71.
- 43 Üksus avalikustab teabe, mis võimaldab tema finantsaruannete kasutajatel hinnata finantsinstrumentide mõjukust üksuse finantsseisundile ja -tulemuslikkusele.

Finantsvarade ja finantskohustiste kategooriad

- 44 Kõigi järgmiste IFRS 9-s *Finantsinstrumendid* määratletud kategooriate jääkmaksumused esitatakse finantsseisundi aruandes või avalikustatakse lisades:
- a) õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetavad finantsvarad;
 - b) õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantskohustised, näidates eraldi:
 - i) kohustised, mis määratleti sellisena esmasel kajastamisel kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 4.2.2 või hiljem kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 6.7.1, ning
 - ii) kohustised, mis vastavad IFRS 9-s esitatud kauplemiseesmärgil hoidmise määratlusele;
 - c) amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad;
 - d) amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantskohustised ning
 - e) õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad finantsvarad, näidates eraldi:
 - i) finantsvarad, mida mõõdetakse õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 4.1.2A, ning
 - ii) investeeringud omakapitaliinstrumentidesse, mis määratleti sellisena esmasel kajastamisel kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 5.7.5.

Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantskohustised

- 45 Kui üksus on määratlenud finantskohustise õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 4.2.2 ning on kohustatud esitama selle finantskohustise krediidiriskis toimunud muutuste mõjud muus koondkasumis (vt IFRS 9 paragrahv 5.7.7), avalikustab ta:

- a) finantskohustise õiglases väärtuses toimunud selle muutuse summa kumulatiivselt, mille põhjuseks saab pidada muutusi selle finantskohustise krediidiriskis (vt IFRS 9 paragrahvides B5.7.13–B5.7.20 antud juhiseid, kuidas finantskohustise krediidiriskis toimunud muutuste mõjusid kindlaks määrata), ning
 - b) vahe finantskohustise bilansilise jääkmaksumuse ja selle summa vahel, mille üksus peaks lepingujärgselt lõpptähtajal võlakohustuse omanikule tasuma.
- 46 Kui üksus on määratlenud finantskohustise õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 4.2.2 ning on kohustatud esitama kõik selle finantskohustise krediidiriskis toimunud muutused (kaasa arvatud kohustise krediidiriskis toimunud muutuste mõjud) kasumiaruandes (vt IFRS 9 paragrahvid 5.7.7 ja 5.7.8), avalikustab ta:
- a) finantskohustise õiglase väärtuse muutuse summa aruandeperioodi jooksul ja kumulatiivselt, mille põhjuseks saab pidada selle kohustise krediidiriski muutusi (vt IFRS 9 paragrahvides B5.7.13–B5.7.20 antud juhiseid, kuidas kindlaks määrata finantskohustise krediidiriskis toimunud muutuste mõjusid), ning
 - b) vahe finantskohustise bilansilise jääkmaksumuse ja selle summa vahel, mille üksus peaks lepingujärgselt lõpptähtajal võlakohustuse omanikule tasuma.

Ümberliigitamine

- 47 Üksus avalikustab, kas ta on käesoleval aruandeperioodil või varasematel aruandeperioodidel liigitanud mõne finantsvara ümber kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 4.4.1. Iga sellise sündmuse kohta avalikustab üksus:
- a) ümberliigitamise kuupäeva;
 - b) üksikasjaliku selgituse ärimudeli muutmise kohta ja kvalitatiivse kirjelduse selle kohta, kuidas see mõjutab üksuse finantsaruandeid, ning
 - c) igasse kategooriasse ning sealt välja arvatud summa.
- 48 Iga aruandeperioodi kohta pärast ümberliigitamist kuni kajastamise lõpetamiseni avalikustab üksus nende varade kohta, mis on arvatud välja kategooriast „õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kajastatav“, nii et neid mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 4.4.1, järgmise teabe:
- a) ümberliigitamise kuupäeval kindlaksmääratud sisemine intressimäär ja
 - b) kajastatud intressitulu.

Finantsvarade ja finantskohustiste tasaarvestamine

- 49 Üksus avalikustab aruandeperioodi lõpus eraldi nende kajastatud finantsvarade ja kajastatud finantskohustiste brutosummad, mis tasaarvestatakse vastavalt IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine* paragrahvile 42.
- 50 Paragrahvi 49 kohaselt avalikustatavate finantsinstrumentide suhtes võib kohaldada erinevaid mõõtmisnõudeid (nt repolepinguga seotud võlga võib mõõta amortiseeritud soetusmaksumuses, kuid tuletisinstrumente mõõdetakse õiglases väärtuses). Üksus näitab asjaomasel avalikustatavas teabes finantsinstrumente nende kajastatud summa ulatuses ja kirjeldab mõõtmisest tulenevaid erinevusi.

Tagatis

- 51 Üksus avalikustab:
- a) finantskohustiste või tingimuslike kohustiste tagatisena panditud finantsvarade bilansilise jääkmaksumuse, k.a summad, mis on IFRS 9 paragrahvi 3.2.23 punkti a kohaselt ümberliigitatud, ja
 - b) pandiga seotud tingimused.

Krediidikahjumite allahindluse konto

- 52 Finantsvara bilansilist jääkmaksumust mõõdetuna õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 4.1.2A ei saa vähendada kahju allahindlusega ja üksus ei esita kahju allahindlust eraldi finantsseisundi aruandes finantsvara bilansilise jääkmaksumuse vähendamisenä. Üksus avalikustab kahju allahindluse lisades.

Liitfinantsinstrumendid mitme varjatud tuletisinstrumendiga

- 53 Kui üksus on emiteerinud instrumendi, mis sisaldab nii kohustise kui ka omakapitali komponenti (vt IAS 32 paragrahv 28), ning sellel instrumendil on mitu varjatud tuletisinstrumenti, mille väärtused vastastikku sõltuvad (näiteks tagasiosetav vahetusvõlakirjainstrument), avalikustab ta nende omaduste olemasolu.

Täitmatajätmised ja rikkumised

- 54 Aruandeperioodi lõpus kajastatud maksmisele kuuluvate laenude kohta avalikustab üksus:
- a) nende maksmisele kuuluvate laenude puhul perioodi jooksul toimunud põhiosa, intressi, võlakustutusfondi või võla tagastamistingimuste mittetäitmise üksikasjad;
 - b) nende maksmisele kuuluvate laenude bilansilise jääkmaksumuse aruandeperioodi lõpus, mille suhtes lepingukohustusi ei täidetud, ja
 - c) kas enne finantsaruannete väljaandmiseks kinnitamist heastati lepingukohustuste mittetäitmine või lepidi maksmisele kuuluvate laenude tingimustes uuesti kokku.
- 55 Kui perioodi jooksul tuli ette muude laenulepingu sätete rikkumist kui paragrahvis 54 kirjeldatud, avalikustab üksus sama teabe, mis on nõutud paragrahvis 54, kui need rikkumised võimaldasid laenajal nõuda kiirendatud tagasimaksmist (v.a juhul, kui rikkumised heastati või laenuitingimustes lepidi aruandepäeval või enne seda uuesti kokku).

Tulu-, kulu-, kasumi- ja kahjumikirjed

- 56 Üksus esitab järgmised tulu-, kulu-, kasumi- või kahjumikirjed vastavalt IFRS 18 esitusnõuetele koondkasumiaruandes või avalikustab need lisades:
- a) puhaskasum või -kahjum, mis on saadud alljärgnevalt:
 - i) õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetavad finantsvarad või -kohustised;
 - ii) amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantskohustised;
 - iii) amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad;
 - iv) kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 5.7.5 õiglasel väärtuses muus koondkasumis määratletud omakapitaliinstrumentidesse tehtud investeeringud ning
 - v) õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetud finantsvarad kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 4.1.2A, näidates eraldi aruandeperioodil muus koondkasumis kajastatud kasumi või kahjumi summa ning perioodi kohta kajastamise lõpetamisel muust koondkasumist kasumiaruandesse ümberliigitatud summa;
 - b) kogu intressitulu ja kogu intressikulu (arvutatud sisemise intressimäära meetodil) seoses finantsvaradega, mida mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses või mida mõõdetakse õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 4.1.2A, või finantskohustistega, mida ei mõõdetata õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ning
 - c) teenustasu tulu ja kulu (v.a. sisemise intressimäära kindlaksmääramisse kaasatud summad), mis tuleneb:
 - i) finantsvaradest või finantskohustistest, mis ei mõõdetata õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ning
 - ii) varahalduse ja muudest usaldusel põhinevatest tegevustest, mille tulemuseks on varade hoidmine või investeerimine eraisikute, usaldusühingute, pensionifondide ja muude institutsioonide nimel.
- 56A Üksus avalikustab paragrahvis 56B nõutud teabe amortiseeritud soetusmaksumuses või õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetud finantsvarade liikide kaupa ja amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantskohustiste liikide kaupa. Üksus kaalub, kui üksikasjalikult andmed avalikustada, milline on asjakohane agregeerimise või disagregeerimise tase ning kas finantsaruannete kasutajad vajavad avalikustatud kvantitatiivse teabe hindamiseks lisaselgitusi.
- 56B Selleks et finantsaruannete kasutajatel oleks võimalik mõista selliste lepingutingimuste mõju, mis võivad muuta lepingupõhiste rahavoogude summat tingimusliku sündmuse toimumise (või mittetoimumise) tõttu, mis ei ole otseselt seotud muutustega elementaarsetes laenuriskides ja -kuludes (näiteks raha ajaväärtus või krediidirisk), avalikustab üksus:

- a) tingimusliku sündmuse laadi kvalitatiivse kirjelduse;
 - b) kvantitatiivse teabe lepingupõhiste rahavoogude võimalike muutuste kohta, mis võivad tuleneda kõnealustest lepingutingimustest (näiteks võimalike muutuste vahemik), ning
 - c) selliste finantsvarade bilansilise brutojääkmaksumuse ja selliste finantskohustiste amortiseeritud soetusmaksumuse, mille suhtes rakendatakse kõnealuseid lepingutingimusi.
- 56C Näiteks avalikustab üksus paragrahvis 56B nõutud teabe amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantskohustiste selliste liigi kohta, mille lepingupõhised rahavood muutuvad, kui üksus saavutab CO₂ heite vähenemise.

Arvestusmeetodid

- 57 Üksus avalikustab kooskõlas paragrahvi 176 olulise arvestusmeetodit käsitleva teabe. Teave finantsaruannete koostamisel kasutatud finantsinstrumentide mõõtmisaluste kohta on eeldatavasti oluline arvestusmeetodit käsitlev teave.

Riskimaandamisarvestus

- 58 Üksus avalikustab eraldi iga riskipositsioonide kategooria kohta, mida ta otsustab maandada ja mille suhtes rakendatakse riskimaandamisarvestust, järgmise kirjelduse:
- a) riskimaandamisinstrumendid, mida (ja kuidas) kasutatakse riskipositsioonide maandamiseks, ning
 - b) kuidas üksus määrab riskimaandamise tõhususe hindamiseks kindlaks majandussuhte riskimaandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi vahel.
- 59 Kui üksus määratleb konkreetse riskikomponendi riskimaandamisobjektina (vt IFRS 9 paragrahv 6.3.7), esitab ta kvalitatiivse või kvantitatiivse teabe selle kohta, kuidas üksus riskimaandamisobjektina määratletud riskikomponendi kindlaks määras (sealhulgas riskikomponendi ja objekti kui terviku vahelise suhte olemuse kirjelduse).
- 60 Üksus avalikustab iga riskimaandamise liigi kohta (õiglase väärtuse riskimaandamine, rahavoo riskimaandamine või välismaise üksuse netoinvesteeringu riskimaandamine) tabeli vormis järgmised riskimaandamisinstrumentidena määratletud objektidega seotud summad eraldi riskikategooriate kaupa:
- a) riskimaandamisinstrumentide bilansiline jääkmaksumus (finantsvarad finantskohustistest eraldi);
 - b) riskimaandamisinstrumenti sisaldav kirje finantsseisundi aruandes;
 - c) muutus perioodi riskimaandamise ebatõhususe kajastamise aluseks kasutatava riskimaandamisinstrumendi õiglases väärtuses ja
 - d) riskimaandamisinstrumentide nominaalsummad (sh kogused, nagu tonnid või kuupmeetrid).
- 61 Üksus avalikustab riskimaandamisliikide kohta tabeli vormis järgmised riskimaandamisobjektiga seotud summad eraldi riskikategooriate kaupa järgmiselt:
- a) õiglase väärtuse riski maandamise kohta:
 - i) finantsseisundi aruandes kajastatud riskimaandamisobjekti bilansiline jääkmaksumus (esitades varad kohustistest eraldi);
 - ii) õiglase väärtuse riskimaandamise korrigeerimiste akumuleeritud summa riskimaandamisobjektile, mis kuulub finantsseisundi aruandes kajastatud riskimaandamisobjekti bilansilise jääkmaksumuse sisse (esitades varad kohustistest eraldi);
 - iii) kirje finantsseisundi aruandes, mis sisaldab riskimaandamisobjekti, ning
 - iv) muutus perioodi riskimaandamise ebatõhususe kajastamise aluseks kasutatava riskimaandamisobjekti väärtuses;
 - b) rahavoogude riskimaandamise ja välismaise üksuse netoinvesteeringu riskimaandamise kohta: muutus perioodi riskimaandamise ebatõhususe kajastamise aluseks kasutatava riskimaandamisobjekti väärtuses (rahavoogude riskimaandamise puhul muutus kajastatud riskimaandamise ebatõhususe kindlaksmääramiseks kasutatud väärtuses kooskõlas IFRS 9 paragrahvi 6.5.11 punktiga c).
- 62 Üksus avalikustab riskimaandamisliikide kohta tabeli vormis järgmised summad eraldi riskikategooriate kaupa:

- a) õiglase väärtuse riski maandamise kohta: riskimaandamise ebatõhusus – riskimaandamisinstrumendi ja riskimaandamisobjekti riskimaandamiskasumi või -kahjumi vahe, mis kajastatakse kasumiaruandes (või muus koondkasumis omakapitaliinstrumendi riskimaandamise kohta, mille puhul üksus on otsustanud esitada õiglase väärtuse muutusi muus koondkasumis kooskõlas IFRS 9 paragrahvi 5.7.5);
 - b) rahavoogude riskimaandamise ja välismaise üksuse netoinvesteeringu riskimaandamise kohta:
 - i) aruandeperioodi riskimaandamiskasum või -kahjum, mis kajastati muus koondkasumis;
 - ii) kasumiaruandes kajastatud riskimaandamise ebatõhusus ning
 - iii) rahavoo riskimaandamisreservist või välisvaluuta ümberarvestusreservist ümberliigitamiskandena kasumiaruandesse ümber liigitatud summa (vt IFRS 18), tehes vahet summadel, mille suhtes on varem kasutatud riskimaandamisarvestust, kuid mille puhul enam ei eeldata maandatud riskiga tulevaste rahavoogude tekkimist, ja summadel, mis on üle kantud seetõttu, et riskimaandamisobjekt on kasumit või kahjumit mõjutanud.
- 63 Selliste riskimaandamissuhete puhul, mille suhtes üksus rakendab IFRS 9 paragrahvides 6.8.4–6.8.12 või IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine* paragrahvides 102D–102N sätestatud erandeid, avalikustab üksus järgmise teabe:
- a) olulised viiteintressimäärad, millele üksuse riskimaandamissuhted on avatud;
 - b) mis ulatuses üksus juhib riske, millele ta on avatud ja mida viiteintressimäära reform otseselt mõjutab;
 - c) kuidas üksus juhib alternatiivsetele võrdlusmääradele üleminekut;
 - d) selliste oluliste hinnangute ja eelduste kirjeldus, millest üksus nende paragrahvide rakendamisel lähtus (näiteks eeldused või hinnangud selle kohta, millal on möödas viiteintressimäära reformist tulenev ebakindlus seoses viiteintressimäärapõhise rahavoo ajastuse ja summaga), ja
 - e) nende riskimaandamissuhetega seotud riskimaandamisinstrumentide nimiväärtus.

Õiglase väärtus

- 64 Mõnikord ei kajasta üksus kasumit või kahjumit finantsvara või -kohustise esmasel kajastamisel, sest õiglast väärtust ei tõenda identse vara või kohustise noteeritud hind aktiivsel turul (st 1. taseme sisend) ja see ei põhine hindamistehnikal, milles kasutatakse üksnes jälgitavate turgude andmeid (vt IFRS 9 paragrahv B5.1.2A). Sellistel juhtudel avalikustab üksus finantsvara või -kohustise iga liigi kohta järgmise teabe:
- a) tema arvestusmeetod esmasel kajastamisel kajastatud õiglase väärtuse ja tehinguhinna vahelise erinevuse kajastamiseks kasumiaruandes, et kajastada sellistes tegurites (k.a aeg) toimunud muutust, mida turuosalistes võtaksid arvesse vara või kohustise hinna määramisel (vt IFRS 9 paragrahvi B5.1.2A punkt b);
 - b) kogu erinevus, mida tuleb veel kasumiaruandes kajastada, perioodi alguses ja lõpus ning selle erinevuse saldo muutuste võrdlus ning
 - c) miks üksus järeldas, et tehinguhind ei olnud õiglase väärtuse parimaks tõendiks, sealhulgas õiglast väärtust toetavate tõendite kirjeldus.

Loodusressurssidest sõltuva elektrienergia seotud lepingud

- 64A Üksus avalikustab oma finantsaruannete ühes lisas teabe loodusressurssidest sõltuva elektrienergia seotud lepingute kohta, mis vastavad IFRS 7 paragrahvis 5B sätestatud kriteeriumidele. Üksus avalikustab:
- a) teave lepingutingimuste kohta, mille tõttu on üksus avatud järgmistele riskidele:
 - i) aluseks oleva elektrienergia koguse muutlikkus (vt IFRS 9 paragrahv 2.3A), ning
 - ii) risk, et üksus peab ostma elektrienergiat tarneperioodil, mil üksus ei saa elektrienergiat kasutada (vt IFRS 9 paragrahv B2.7);
 - b) teave lepingutest tulenevate kajastamata siduvate kohustuste kohta aruandekuupäeva seisuga, sealhulgas:
 - i) nende lepingute alusel elektrienergia ostmisest tulenevad hinnangulised tulevased rahavood. Üksus määrab oma hinnangu põhjal kindlaks asjakohased perioodid, mille jooksul tuleb avalikustada hinnangulised tulevased rahavood;

- ii) kvalitatiivne teave selle kohta, kuidas üksus hindab, kas leping võib muutuda koormavaks (vt IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad*), sealhulgas eeldused, mida üksus selle hinnangu andmisel kasutab;
 - c) kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave üksuse finantstulemustele aruandeperioodil avalduva mõju kohta. Avalikustamine põhineb aruandeperioodil rakendataval teabel, mida üksus kasutas, et hinnata, kas ta on olnud elektrienergia netoostja (vt IFRS 9 paragrahv B2.8). Üksus avalikustab aruandeperioodi kohta järgmise teabe:
 - i) lepingute alusel elektrienergia ostmisest tulenevad kulud, tuues eraldi välja, kui suur osa ostetud elektrienergiast oli tarnimise ajal kasutamata;
 - ii) kasutamata elektrienergia müügist saadud tulu, ning
 - iii) kulud, mis tulenevad elektrienergia ostmisest, mis on tehtud kasutamata elektrienergia müügi kompenseerimiseks.
- 64B Üksus disagreeerib IFRS 7 paragrahvis 5C sätestatud kriteeriumidele vastavate lepingute puhul summad, mille üksus avalikustab riskikategooriate kaupa seoses riskimaandamisinstrumentidena määratletud objektidega vastavalt paragrahvile 60.
- 64C Kui üksus avalikustab oma finantsaruannete teistes lisades teabe muude loodusressurssidest sõltuva elektrienergiaga seotud lepingute kohta, nagu on kirjeldatud IFRS 7 paragrahvis 5D (sealhulgas käesoleva standardi paragrahvis 64B kirjeldatud lepingud), lisab üksus paragrahviga 64A nõutavasse lissasse ristviited nendele lisadele.

Finantsinstrumentidest tulenevate riskide olemus ja ulatus

Krediidirisk: kõik üksused

- 65 Üksus selgitab IFRS 9 osas 5.5 sätestatud nõuete rakendamiseks kasutatavaid sisendeid, eeldusi ja prognoosimistehnikaid. Selleks avalikustab üksus järgmise teabe:
- a) nende sisendite ja eelduste ja prognoosimistehnikate alused, mida kasutatakse selleks, et:
 - i) mõõta 12 kuu ja kehtivusaja eeldatavat krediidikahju;
 - ii) määrata kindlaks, kas finantsinstrumendi krediidirisk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, ja
 - iii) määrata kindlaks, kas finantsvara on krediidiriski tõttu langenud väärtusega;
 - b) kuidas võetakse krediidikahju kindlaksmääramisel arvesse tulevikku vaatavat teavet, sh makromajandusliku teavet, ja
 - c) muutused prognoosimistehnikates või olulised eeldused aruandeperioodil ja nende muutuste põhjused.
- 66 Selleks et selgitada muutusi kahju allahindluses ja nende muutuste põhjuseid, esitab üksus finantsinstrumendiliikide kaupa tabeli vormis kahju allahindluse algsaldode ja lõppsaldode võrdluse, näidates eraldi muutused aruandeperioodil järgmise kohta:
- a) kahju allahindlus mõõdetuna summas, mis on võrdne 12 kuu eeldatava krediidikahjuga;
 - b) kahju allahindlus mõõdetuna summas, mis on võrdne kehtivusaja eeldatava krediidikahjuga;
 - i) finantsinstrumendid, mille krediidirisk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, kuid mis ei ole krediidiriski tõttu langenud väärtusega finantsvarad;
 - ii) finantsvarad, mis on aruandekuupäeval krediidiriski tõttu langenud väärtusega (kuid mis ei olnud ostmise või andmise ajal krediidiriski tõttu langenud väärtusega), ja
 - iii) tasumata nõuded, lepingupõhised varad ja rendinõuded, mille puhul kahju allahindlust mõõdetakse kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 5.5.15;
 - c) finantsvarad, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud. Lisaks võrdlusele avalikustab üksus esmasel kajastamisel diskonteerimata eeldatava krediidikahju kogusumma finantsvarade kohta, mis kajastati esmaselt aruandeperioodil.
- 67 Siduvate laenuandmiskohustuste ja finantsgarantiilepingute puhul kajastatakse kahju allahindlus eraldi. Üksus peaks avalikustama teabe finantsvarade kahju allahindluses toimunud muutuste kohta eraldi siduvates laenuandmiskohustustes ja finantsgarantiilepingutes toimunud muutustest. Kui finantsinstrument sisaldab nii laenu (finantsvara) kui ka kasutamata kohustuse (siduva laenuandmiskohustuse) komponenti ja üksus ei saa kindlaks teha siduva laenuandmiskohustuse komponendi eeldatavat krediidikahju eraldi finantsvarade

komponendi eeldatavast krediidikahjust, siis tuleks siduvate laenuandmiskohustuste eeldatavat krediidikahju siiski kajastada koos finantsvara kahju allahindlusega. Kuivõrd kombineeritud eeldatav krediidikahju ületab finantsvara bilansilist brutojääkmaksumust, tuleks eeldatavat krediidikahju kajastada eraldisena.

Krediidirisk: üksused, mis pakuvad põhitegevusena klientidele finantseerimist

- 68 Paragrahvides 69–71 sätestatud avalikustamiskohtade kohaldatakse üksnes selliste üksuste suhtes, mis pakuvad põhitegevusena klientidele finantseerimist, nagu on kirjeldatud IFRS 18-s.
- 69 Üksus avalikustab teabe, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel mõista ja hinnata järgmist:
- a) kuidas on üksus kindlaks määranud, kas finantsinstrumendi krediidirisk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, sh, kas ja kuidas:
 - i) hinnatakse, et finantsinstrumentide krediidirisk on madal kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 5.5.10, sh milliste finantsinstrumendiliikide suhtes see kehtib, ja
 - ii) on ümber lükatud IFRS 9 paragrahvis 5.5.11 esitatud eeldus, et krediidirisk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, kui finantsvarade maksetähtpäeva on ületatud rohkem kui 30 päeva võrra, ning
 - b) üksuse kohustuste täitmata jätmise määratlused, sealhulgas nende määratluste valimise põhjused.
- 70 Üksus esitab selgituse selle kohta, kuidas on finantsinstrumentide bilansilises brutojääkmaksumuses perioodi jooksul toimunud olulised muutused muutnud kahju allahindlust. Teave tuleb esitada eraldi kahju allahindlusega finantsinstrumentide kohta, mida on loetletud paragrahvi 66 punktides a–c, ja see peab sisaldama asjakohast kvalitatiivset ja kvantitatiivset teavet. Muutused selliste finantsinstrumentide bilansilises brutojääkmaksumuses, mis on põhjustanud muutusi kahju allahindluses, võivad olla näiteks:
- a) muutused aruandeperioodil antud või omandatud finantsinstrumentide tõttu;
 - b) finantsvarade lepingupõhiste rahavoogude muutus, mille tagajärjel nende finantsvarade kajastamist ei lõpetata kooskõlas IFRS 9-ga;
 - c) muutused finantsinstrumentide tõttu, mille kajastamine aruandeperioodil lõpetati (sh mahakantud finantsinstrumendid), ja
 - d) muutused, mis on tingitud sellest, kas kahju allahindlust mõõdetakse summas, mis on võrdne 12 kuu või kehtivusajal eeldatava krediidikahjuga.
- 71 Üksus avalikustab krediidiriski reitinguastmete kaupa finantsvarade bilansilise brutojääkmaksumuse ning krediidiriskile avatuse siduvate laenuandmiskohustuste ja finantsgarantiilepingute puhul. Üksus esitab selle teabe eraldi selliste finantsinstrumentide kohta:
- a) mille puhul on kahju allahindlus mõõdetud summas, mis on võrdne 12 kuu eeldatava krediidikahjuga;
 - b) mille puhul on kahju allahindlus mõõdetud summas, mis on võrdne kehtivusaja eeldatava krediidikahjuga, ja mis on:
 - i) finantsinstrumendid, mille krediidirisk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, kuid mis ei ole krediidiriski tõttu langenud väärtusega finantsvarad;
 - ii) finantsvarad, mis on aruandekuupäeval krediidiriski tõttu langenud väärtusega (kuid mis ei olnud ostmise või andmise ajal krediidiriski tõttu langenud väärtusega), ja
 - iii) tasumata nõuded, lepingupõhised varad ja rendinõuded, mille puhul kahju allahindlust mõõdetakse kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 5.5.15;
 - c) mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvara.

Likviidsusrisk

- 72 Üksus avalikustab:
- a) mitte-tuletisfinantskohustiste (sealhulgas väljaantud finantsgarantiilepingute) lunastustähtaja analüüsi, mis näitab järelejäänud lepingupõhiseid lunastustähtaegu;
 - b) tuletisfinantskohustiste lunastustähtaja analüüsi. Lunastustähtaja analüüs hõlmab nende tuletisfinantskohustiste järelejäänud lepingupõhiseid lunastustähtaegu, mille puhul lepingupõhised lunastustähtajad on olulised rahavoogude ajastamisest arusaamiseks (vt IFRS 7 paragrahv B11B);
 - c) kirjelduse, kuidas ta juhib punktides a ja b olevat likviidsusriski.

Finantsvarade üleandmine

- 73 Üksus võis anda finantsvarad üle nii, et osa või kõik üleantud finantsvarad ei vasta kajastamise lõpetamise kriteeriumidele. Üksus avalikustab igal aruandekuupäeval kõikide selliste üleantud finantsvarade iga klassi kohta, mille kajastamist ei ole täielikult lõpetatud, järgmise teabe:
- a) üleantud varade olemus;
 - b) üksusel seoses omandiõigusega esinevate riskide ja hüvede olemus ning
 - c) kui üksus jätkab üleantud varade kajastamist, siis üleantud varade ja nendega seotud kohustiste bilansilised jääkmaksumused.

IFRS 12 Muudes üksustes olevate osaluste avalikustamine

- 74 IFRS 12 *Muudes üksustes olevate osaluste avalikustamine* paragrahvides 5–6 on sätestatud IFRS 12 rakendusala, st osalused muudes üksustes, mille suhtes kohaldatakse IFRS 12 avalikustamismõndeid. Käesolevat standardit rakendab üksus rakendab IFRS 12 paragrahve 5–6, et määrata kindlaks käesoleva standardi paragrahvides 75–94 sätestatud avalikustamismõnnete ulatus. Kuid:
- a) üksus käsitleb IFRS 12 paragrahvi 5 punktis b sisalduvat viidet ühisettevõtmistele (st ühistegevus või ühisettevõtjad) viitena ainult ühisettevõtjatele;
 - b) IFRS 12 paragrahvis 5A esitatud lauseosa „välja arvatud paragrahvis B17 kirjeldatud juhul“ loetakse järgmiselt: „välja arvatud käesoleva standardi paragrahvis 89 nõutud avalikustatava teabe puhul“;
 - c) IFRS 12 paragrahvi 6 punkti b alapunktis i sisalduvat viidet IFRS 12 paragrahvides 24–31 sätestatud avalikustamismõnnetele käsitletakse viitena käesoleva standardi paragrahvidele 92–94 ning
 - d) IFRS 12 paragrahvi 6 punkti b alapunktis ii sisalduvat viidet „käesolevas IFRSis“ käsitletakse viitena käesoleva standardi paragrahvidele 82–94.
- 75 Üksus avalikustab eraldi teabe talle kuuluvate osaluste kohta:
- a) tütarettevõtjates;
 - b) ühisettevõtjates;
 - c) sidusettevõtjates ja
 - d) konsolideerimata struktureeritud üksustes.

Osalused tütarettevõtjates

- 76 Kui konsolideeritud finantsaruannete koostamisel kasutatud tütarettevõtja finantsaruannete aruandekuupäev või -periood erineb konsolideeritud finantsaruannete aruandekuupäevast või -perioodist (vt IFRS 10 paragrahvid B92–B93), avalikustab üksus asjaomase tütarettevõtja finantsaruannete aruandeperioodi lõppkuupäeva.
- 77 Üksus avalikustab olulised (näiteks seadusandlikud, lepingulised ja regulatiivsed) piirangud, mis mõjutavad tema võimalust saada kontserni varadele juurdepääs või neid kasutada ning kontserni kohustisi arveldada, näiteks:
- a) need, mis piiravad emaettevõtja või tema tütarettevõtjate võimalust kanda muudele kontserni kuuluvatele üksustele üle või saada neilt raha või muud vara, ning
 - b) garantiid või muud nõuded, mis võivad piirata makstavaid dividende või muid kapitali väljamakseid, või laenuid ja ettemaksed, mida antakse või makstakse tagasi kontsernisiseselt.
- 78 Üksus avalikustab iga lepingupõhise kokkuleppe tingimused, millega võidakse nõuda emaettevõtjalt või tema tütarettevõtjatelt rahalise toetuse andmist konsolideeritud struktureeritud üksusele, sealhulgas sündmused või asjaolud, mille tõttu võib aruandev üksus jääda kahjumisse (näiteks likviidsuskokkulepped või krediitireitinguga seonduvad lepingutingimused (*credit rating triggers*), mis on seotud kohustusega osta struktureeritud üksuse varasid või anda rahalist toetust).
- 79 Kui emaettevõtja või tema tütarettevõtja andis aruandeperioodi jooksul konsolideeritud struktureeritud üksusele ilma lepingupõhise kohustusega rahalist või muud toetust (näiteks ostis struktureeritud üksuse varasid või tema emiteeritud instrumente), avalikustab üksus:
- a) antud toetuse liigi ja summa, kaasa arvatud juhud, mil emaettevõtja või tema tütarettevõtja aitas struktureeritud üksusel saada rahalist toetust, ja

- b) toetuse andmise põhjused.
- 80 Üksus avalikustab oma kavatsused anda rahalist või muud toetust konsolideeritud struktureeritud üksusele, sealhulgas kavatsused aidata struktureeritud üksusel saada rahalist toetust.
- 81 Üksus avalikustab olemasolu korral kasumi või kahjumi, mis on arvatud kooskõlas IFRS 10 paragrahviga 25, ja:
 - a) selle kasumi või kahjumi osa, mis tekib endises tütarettevõtjas allesjäänud investeeringu õiglase väärtuse määrtmises kontrolli kaotamise kuupäeval, ja
 - b) kasumiaruande kirjed, millel kajastatakse seda kasumit või kahjumit (kui seda ei esitata eraldi).

Investeerimisüksuse staatus

- 82 Kui emaettevõtja otsustab, et ta on kooskõlas IFRS 10 paragrahviga 27 investeeringus, ja kui tal puudub üks või mitu investeeringus iseloomuliku omadust (vt IFRS 10 paragrahv 28), peab ta avalikustama põhjused, miks ta järeldas, et ta on sellest hoolimata investeeringus.
- 83 Kui üksus muutub investeeringuks või lakkab olemast investeeringus, avalikustab ta investeeringu staatuse muutuse ja selle põhjused. Lisaks avalikustab investeeringuks muutunud üksus mõju, mida staatuse muutus avaldab kajastatud perioodi finantsaruannetele, sealhulgas:
 - a) nende tütarettevõtjate õiglase väärtuse kogusumma staatuse muutumise kuupäeva seisuga, mida enam ei konsolideerita;
 - b) kasumi või kahjumi (olemasolu korral), mis on arvatud kooskõlas IFRS 10 paragrahviga B101, ja
 - c) kasumiaruande kirjed, millel kajastatakse seda kasumit või kahjumit (kui seda ei esitata eraldi).

Osalused konsolideerimata tütarettevõtjates (investeeringusüksused)

- 84 Investeeringusüksus, kes peab vastavalt IFRS 10-le rakendama konsolideerimise erandit ja arvestama selle asemel oma tütarettevõtjasse tehtud investeeringut kasumiaruandes õiglases väärtuses, avalikustab selle asjaolu.
- 85 Investeeringusüksus avalikustab järgmise teabe:
 - a) kõigi selliste oluliste (näiteks laenusuhetest, regulatiivsetest eeskirjadest või lepingupõhistest kokkulepetest tulenevate) piirangute olemus ja ulatus, mis mõjutavad konsolideerimata tütarettevõtja võimalusi investeeringusüksusele rahaliste vahendite ülekandmiseks dividendide vormis või investeeringusüksuse poolt konsolideerimata tütarettevõtjale antud laenude ja tehtud ettemaksete tagasimaksmiseks, ja
 - b) täitmisele kuuluvad kohustused või kavatsus anda konsolideerimata tütarettevõtjale rahalist või muud toetust, sealhulgas kohustused või kavatsus aidata tütarettevõtjal saada rahalist toetust.
- 86 Kui investeeringusüksus või mõni tema tütarettevõtja on aruandeperioodil andnud asjaomase lepingupõhise kohustuse konsolideerimata tütarettevõtjale rahalist või muud toetust (näiteks ostes tütarettevõtja varasid või tema emiteeritud instrumente või aidates tütarettevõtjal saada rahalist toetust), avalikustab üksus järgmise teabe:
 - a) igale konsolideerimata tütarettevõtjale antud toetuse liik ja summa ja
 - b) toetuse andmise põhjused.
- 87 Investeeringusüksus avalikustab kõigi selliste lepingupõhiste kokkulepete tingimused, mille kohaselt peab üksus või peavad tema konsolideerimata tütarettevõtjad andma rahalist toetust tema kontrolli all olevale konsolideerimata struktureeritud üksusele, sealhulgas sündmused või asjaolud, mille tulemusel võib aruandval üksusel tekkida kahjum (näiteks likviidsuskokkulepped või krediidiireitingut käsitlevad sätted, mis on seotud kohustusega osta struktureeritud üksuse varasid või anda rahalist toetust).

Osalused ühisettevõtjates ja sidusettevõtjates

- 88 Üksus avalikustab iga aruandva üksuse seisukohalt olulise ühis- ja sidusettevõtja kohta järgmise teabe:
 - a) kas investeeringut ühis- või sidusettevõtjasse mõõdetakse kapitaliosaluse meetodil või õiglases väärtuses ning
 - b) kui ühis- või sidusettevõtjat arvestatakse kapitaliosaluse meetodil, siis talle ühis- või sidusettevõtjas kuuluva investeeringu õiglase väärtus, juhul kui investeeringul on noteeritud turuhind.

- 89 Üksus avalikustab talle kapitaliosaluse meetodil arvestatud ühis- või sidusettevõtjates kuuluvate osaluste bilansiliste jääkmaksumuste koondsumma. Üksus avalikustab samuti eraldi koondsummana tema osa nende ühis- või sidusettevõtjate:
- a) jätkuvate tegevusvaldkondade kasumist või kahjumist ning
 - b) lõpetatud tegevusvaldkondade tulumaksujärgsest kasumist/kahjumist.
- 90 Investeeringisüksus ei pea avalikustama paragrahvides 88–89 nõutud teavet.
- 91 Üksus avalikustab kõik siduvad kohustused, mille ta on võtnud, kuid mida ta ei ole aruandekuupäeval kajastanud (kaasa arvatud tema osa siduvatest kohustustest, mille ta on võtnud koos muude investoritega, kellega tal on ühine kontroll ühisettevõtja üle) ja mis on seotud tema osalustega ühisettevõtjas. Siduvate kohustuste tulemusena võib tekkida tulevane raha või muude ressursside väljaminek.

Osalused konsolideerimata struktureeritud üksustes

- 92 Kui üksus on aruandeperioodi jooksul andnud ilma lepingupõhise kohustuseta rahalist või muud toetust konsolideerimata struktureeritud üksusele, milles talle kuulus või kuulub osalus (näiteks ostes struktureeritud üksuse varasid või tema emiteeritud instrumente), avalikustab üksus:
- a) antud toetuse liigi ja summa, kaasa arvatud juhud, mil üksus aitas struktureeritud üksusel saada rahalist toetust, ja
 - b) toetuse andmise põhjused.
- 93 Üksus avalikustab oma kavatsused anda rahalist või muud toetust konsolideerimata struktureeritud üksusele, kaasa arvatud kavatsused aidata struktureeritud üksusel saada rahalist toetust.
- 94 Investeeringisüksus ei pea avalikustama paragrahvides 92–93 nõutud teavet konsolideerimata struktureeritud üksuse kohta, mis on tema kontrolli all ja mille kohta ta avalikustab paragrahvides 84–87 nõutud teabe.

IFRS 13 Õiglase väärtuse mõõtmine

- 95 Üksus avalikustab iga vara ja kohustise liigi kohta (vt IFRS 13 paragrahvis 94 esitatud teave varade ja kohustiste asjakohaste liikide kindlaksmääramise kohta), mida mõõdetakse õiglases väärtuses (k.a IFRS 13 rakendusallasse kuuluvad õiglase väärtuse mõõtmised) finantsseisundi aruandes pärast esmast kajastamist, vähemalt järgmise teabe:
- a) korduvate ja ühekordsete õiglase väärtuse mõõtmiste puhul õiglase väärtuse mõõtmine aruandeperioodi lõpus;
 - b) korduvate ja ühekordsete õiglase väärtuse mõõtmiste puhul õiglase väärtuse hierarhia tase, millele liigitakse kogu õiglase väärtuse mõõtmine (1., 2. või 3. tase);
 - c) õiglase väärtuse hierarhia 2. ja 3. tasemele liigitatud korduvate ja ühekordsete õiglase väärtuse mõõtmiste puhul hindamistehnika(te) ja õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatud sisendite kirjeldus ning
 - d) õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemele liigitatud korduvate õiglase väärtuse mõõtmiste puhul:
 - i) kasumiaruandes kajastatud kõik perioodi kasumid või kahjumid ja kasumiaruande kirje(d), millel neid kasumeid või kahjumeid kajastatakse, ning
 - ii) muus koondkasumis kajastatud kõik perioodi kasumid või kahjumid ja muu koondkasumi kirje(d), millel neid kasumeid või kahjumeid kajastatakse.
- 96 Kui üksus teeb arvestusmeetodit puudutava otsuse kasutada IFRS 13 paragrahvis 48 sätestatud vabastust, avalikustab ta selle asjaolu.
- 97 Üksus esitab paragrahvis 95 nõutud avalikustatava kvantitatiivse teabe tabeli vormis, välja arvatud juhul, kui muu vorming on asjakohasem.

[...]

IFRS 15 Kliendilepingutest saadav müügitulu

Kliendilepingud

Müügitulu liigendamine

- 103 Üksus liigendab kliendilepingutest saadud kajastatud müügitulu kategooriatesse, mis vastavad sellele, kuidas majanduslikud tegurid mõjutavad müügitulu ja rahavoogude laadi, summat, ajastust ja ebakindlust. Asjakohased võivad olla näiteks järgmised kategooriad:
- a) kauba või teenuse liik (näiteks peamised tootegrupid);
 - b) geograafiline piirkond (näiteks riik või piirkond);
 - c) turg või kliendiliik (näiteks valitsemissektorisse kuuluvad ja mittekuuluvad kliendid);
 - d) lepingu liik (näiteks fikseeritud hinnaga või aja- ja materjalikulu lepingud);
 - e) lepingu kehtivusaeg (näiteks lühiajalised ja pikaajalised lepingud);
 - f) kaupade või teenuste võõrandamise ajastus (näiteks teataval ajahetkel klientidele võõrandatud kaupadelt või teenustelt saadud müügitulu ja aja jooksul võõrandatud kaupadelt või teenustelt saadud müügitulu) ja
 - g) müügikanalid (näiteks otse tarbijatele müüdud kaubad ja vahendajate kaudu müüdud kaubad).
- 104 Lisaks avaldab üksus piisavalt teavet, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel mõista liigendatud müügitulu avalikustamise (vastavalt paragrahvile 103) ning iga avalikustatava segmendi müügitulu kohta avalikustatud teabe vahelist seost, kui üksus rakendab IFRS 8.

Lepingute saldod

- 105 Üksus avalikustab:
- a) kliendilepingutest tulenevate nõuete, lepinguliste varade ja lepinguliste kohustiste alg- ja lõppsaldod, mida ei ole muul viisil eraldi esitatud ega avaldatud;
 - b) aruandeperioodil kajastatud müügitulu, mis sisaldus perioodi alguses lepinguliste kohustiste saldod, ja
 - c) aruandeperioodil kajastatud müügitulu, mis on saadud seoses toimingukohustuste täitmisega (või osalise täitmisega) varasematel perioodidel (näiteks tehinguhinna muutused).

Kahjumid väärtuse langusest

- 106 Välja arvatud juhul, kui need on esitatud eraldi koondkasumi aruandes kooskõlas muude IFRSi raamatupidamisstandarditega, avalikustab üksus oma kliendilepingutest tulenevate mis tahes nõuete või lepinguliste varadega seoses (vastavalt IFRS 9-le) aruandeperioodil kajastatud võimalikud väärtuse langusest tekkinud kahjumid, mille üksus avalikustab muude lepingutega seotud väärtuse langusest tekkinud kahjumitest eraldi.

Toimingukohustused

- 107 Üksus avalikustab teabe oma kliendilepingutes sisalduvate toimingukohustuste kohta, kirjeldades muu hulgas järgmisi asjaolusid:
- a) mis ajal üksus tavaliselt oma toimingukohustused täidetuks loeb (näiteks saatmise, kättetoimetamise, teenuste osutamise või teenuse lõpetamise ajal), kaasa arvatud millal loetakse toimingukohustused täidetuks ilma kauba väljastamiseta (*bill-and-hold*) müügikokkulepete korral;
 - b) olulised maksetingimused (näiteks milline on tavapärane maksetähtaeg, kas leping sisaldab olulist rahastamiskomponenti, kas tasu suurus on muutuv ning kas muutuva tasu hinnang on tavaliselt piiratud vastavalt IFRS 15 *Kliendilepingutest saadav müügitulu* paragrahvidele 56–58);
 - c) tagastamis- ja tagasimaksekohustused ning muud sarnased kohustused ja
 - d) garantiide liigid ja nendega seotud kohustused.

Järelejäänud toimingukohustustele jaotatud tehinguhind

- 108 Üksus avalikustab:
- a) aruandeperioodi lõpu seisuga täitmata (või osaliselt täitmata) toimingukohustustele jaotatud tehinguhinna kogusumma ja
 - b) selgituse selle kohta, millal üksus loodab punkti a kohaselt avaldatud summat müügituluna kajastada; üksus avalikustab selle:
 - i) kvantitatiivse selgitusena, mille aluseks võetakse järelejäänud toimingukohustuste kestuse jaoks kõige sobivamad ajavahemikud, või
 - ii) kasutades kvalitatiivset teavet.
- 109 Praktilise abinõuna ei pea üksus toimingukohustuse kohta paragrahvis 108 osutatud teavet avalikustama juhul, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
- a) toimingukohustus on sätestatud lepingus, mille algne eeldatav kehtivusaeg ei ole pikem kui üks aasta, või
 - b) üksus kajastab toimingukohustuse täitmisest saadavat müügitulu vastavalt IFRS 15 paragrahvile B16.

IFRS 15 rakendamisel kasutatavad olulised hinnangud

- 110 Üksus avalikustab hinnangud ja hinnangute muutused, mida on kasutatud IFRS 15 rakendamisel ning mis mõjutavad oluliselt kliendilepingutest saadava müügitulu summat ja ajastust.

Toimingukohustuste täitmise ajastuse kindlakstegemine

- 111 Aja jooksul täidetavate toimingukohustuste kohta avalikustab üksus müügitulu kajastamiseks kasutatud meetodid (näiteks kasutatud väljundimeetodite või sisendimeetodite ja nende meetodite rakendamise kirjelduse).

Tehinguhinna ja toimingukohustustele jaotatud summade kindlakstegemine

- 112 Üksus avalikustab teabe meetodite, sisendite ja eelduste kohta, mida kasutatakse selle hindamiseks, kas muutuva tasu hinnang on piiratud.

Kliendilepingu sõlmimise või täitmise eesmärgil tehtud kulutuste põhjal kajastatud varad

- 113 Üksus avalikustab:
- a) kliendilepingu sõlmimise või täitmise eesmärgil tehtud kulutuste (vastavalt IFRS 15 paragrahvile 91 või 95) põhjal kajastatud varade lõppsaldod vara põhikategooriate kaupa (näiteks kliendilepingute sõlmimiseks tehtud kulutused, lepingueelsed kulutused ja ettevalmistuskulutused) ja
 - b) aruandeperioodil kajastatud amortisatsiooni ja mis tahes väärtuse langusest tekkinud kahjumi summa.

Praktilised abinõud

- 114 Kui üksus otsustab kasutada IFRS 15 paragrahvis 63 (seoses olulise rahastamiskomponendi olemasoluga) või IFRS 15 paragrahvis 94 (seoses lepingu sõlmimiseks tehtavate lisakulutustega) sätestatud praktilisi abinõusid, peab ta selle asjaolu avalikustama.

IFRS 16 Rendiarvestus

Rentnikud

- 115 Rentnik avalikustab aruandeperioodi kohta järgmised summad:
- a) kasutamisoiguse esemeks oleva vara kulum alusvara liigi järgi;

- b) rendikohustiste intressikulu;
 - c) vastavalt IFRS 16 *Rendiarvestus* paragrahvile 6 arvestatud lühiajaliste rendilepingutega seotud kulu. Nimetatud kulus ei pea kajastama kuni ühe kuu pikkuse rendiperioodiga rendilepingute kulu;
 - d) IFRS 16 paragrahvi 6 kohaselt arvestatud väikese väärtusega vara rendilepingutega seotud kulu. Nimetatud kulus ei kajastata väikese väärtusega vara lühiajaliste rendilepingute kulu, mida on käsitletud punktis c;
 - e) muutuvate rendimaksetega seotud kulu, mida ei ole arvestatud rendikohustiste mõõtmisel;
 - f) rendilepingutega seotud raha väljamaksed kokku;
 - g) kasutamisoiguse esemeks olevasse varasse lisatud summad;
 - h) müügi ja tagasirendi tehingutest tulenev kasum või kahjum;
 - i) kasutamisoiguse esemeks oleva vara bilansiline väärtus aruandeperioodi lõpus alusvara liigi järgi.
- 116 Rentnik avalikustab IFRS 16 paragrahvi 6 kohaselt arvestatavate lühiajaliste rendilepingutega seotud rendikohustuste summa juhul, kui tema aruandeperioodi lõpus kehtivate lühiajaliste rendilepingute portfell erineb nende lühiajaliste rendilepingute portfelliga, mille kulu avalikustatakse vastavalt paragrahvi 115 punktile c.
- 117 Kui kasutamisoiguse esemeks olev vara vastab kinnisvarainvesteeringu määratlusele, rakendab rentnik IAS 40-s *Kinnisvarainvesteeringud* sätestatud avalikustamissooideid. Sellisel juhul ei pea rentnik asjaomase vara kohta paragrahvi 115 punktis a, g või i nõutud andmeid avalikustama.
- 118 Kui rentnik mõõdab kasutamisoiguse esemeks olevat vara ümberhinnatud summas vastavalt IAS 16-le, avalikustab rentnik asjaomase vara kohta paragrahvis 202 nõutud teabe.
- 119 Rentnik avalikustab rendikohustiste lunastustähtaja analüüsi vastavalt paragrahvile 72 muude finantskohustiste lunastustähtaja analüüsist eraldi.
- 120 Rentnik avalikustab kvalitatiivse või kvantitatiivse teabe järgmise kohta:
- a) rentniku rentimistegevuse laad;
 - b) rentniku potentsiaalsed tulevased raha väljamaksmise kohustused, mis ei kajastu rendikohustiste hinnangus, kaasa arvatud kohustused, mis tulenevad:
 - i) muutuvatest rendimaksetest;
 - ii) pikendamise ja lõpetamise võimalustest;
 - iii) jääkväärtuse garantiidest ning
 - iv) veel algamata rentidest, mille suhtes rentnik on juba kohustuse võtnud;
 - c) rentide tagajärjel tekkinud piiranguid või kokkuleppeid ja
 - d) müügi- ja tagasirenditehingud.

Rendileandjad

- 121 Rendileandja avalikustab kvalitatiivse või kvantitatiivse teabe järgmise kohta:
- a) rendileandja rentimistegevuse laad;
 - b) kuidas rendileandja maandab riske, mis on seotud talle jäänud õigustega alusvara suhtes. Eelkõige avalikustab rendileandja oma riskijuhtimisstrateegia, mida ta rakendab seoses alusvaraga talle jäänud õiguste suhtes, kaasa arvatud kõik vahendid, millega rendileandja nimetatud riske vähendab. Sellised vahendid võivad olla näiteks tagasiostulepingud, jääkväärtuse garantiid või muutuvad rendimaksed, mis rakenduvad teatud piirmäära ületava kasutuse korral.

Kapitalirent

- 122 Rendileandja avalikustab:
- a) saadaolevate rendimaksete tasumistähtaegade analüüsi, milles näidatakse diskonteerimata rendimakseid, mis saadakse:
 - i) hiljemalt üks aasta pärast aruandekuupäeva;
 - ii) hiljem kui üks aasta ja kuni viis aastat pärast aruandekuupäeva ning
 - iii) hiljem kui viis aastat pärast aruandekuupäeva, ning

- b) diskonteerimata rendimaksete ja rendileandja netoinvesteeringu võrdluse. Võrdlusega tehakse kindlaks teenimata finantstulu, mis on seotud saadaolevate rendimaksetega, ja diskonteeritud garanteerimata jääkväärtus.
- 123 Rendileandja avalikustab aruandeperioodi tulu, mis on seotud rendileandja netoinvesteeringu hinnangus mittesisalduvate muutuvate rendimaksetega.

Kasutusrent

- 124 Rendileandja avalikustab rendimaksete tasumistähtaegade analüüsi, milles näidatakse diskonteerimata rendimakseid, mis saadakse:
- a) hiljemalt üks aasta pärast aruandekuupäeva;
 - b) hiljem kui üks aasta ja kuni viis aastat pärast aruandekuupäeva ning
 - c) hiljem kui viis aastat pärast aruandekuupäeva.
- 125 Rendileandja avalikustab aruandeperioodi tulu, mis on seotud muutuvate rendimaksetega, mis ei sõltu indeksist või määrast.
- 126 Rendileandja rakendab kasutusrendis oleva vara suhtes paragrahvides 200–202, 250–256 ja 263–275 esitatud avalikustamismõndeid.

IFRS 16-s sätestatud avalikustamismõõded, mis jäävad kehtima

- 127 Rentnik rakendab IFRS 16 paragrahvis 47 sätestatud avalikustamismõndeid.

IFRS 18 Teabe esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes

Finantsaruannete identifitseerimine

- 128 Üksus identifitseerib selgelt iga põhifinantsaruande ja selle lisad. Lisaks avalikustab üksus selgelt järgmise teabe ja kordab seda, kui see on vajalik esitatud teabe mõistmiseks:
- a) aruandva üksuse nimi või muud identifitseerimiseks vajalikud andmed ja selliste andmete mis tahes muutused võrreldes eelmise aruandeperioodi lõpuga;
 - b) kas finantsaruanded hõlmavad üksikut üksust või üksuste rühma;
 - c) aruandeperioodi lõpukuupäev või periood, mida finantsaruanded käsitlevad;
 - d) esitusvaluuta, nagu on määratletud standardis IAS 21 *Valuutakursside muutuste mõjud*, ja
 - e) täpsusaste, mida kasutatakse finantsaruannetes arvandmete esitamisel (vt IFRS 18 paragrahv B11).

Arvestusmeetodite muutus, tagasiulatuv korrigeerimine või ümberliigitamine

- 129 Kui üksus muudab finantsaruannete kirjete esitusviisi, avalikustamist või liigitust, liigitab ta võrdlussummad ümber, välja arvatud juhul, kui ümberliigitamine ei ole võimalik. Võrdlussummade ümberliigitamisel avalikustab üksus (sh eelmise perioodi alguse seisuga):
- a) ümberliigituse olemuse;
 - b) iga ümberliigitatud kirje või kirjete liigi summa ja
 - c) ümberliigituse põhjuse.
- 130 Juhul kui võrdlusandmete ümberliigitamine on võimatu, avalikustab üksus:
- a) summade ümber liigitamata jätmise põhjuse ja
 - b) nende paranduste olemuse, mis oleks tulnud summade ümberliigitamisel läbi viia.
- 131 Kui üksus peab kooskõlas IFRS 18 paragrahviga 37 esitama kolmanda finantsseisundi aruande, avalikustab ta paragrahvides 129–130, 178–181 ja 186 nõutud teabe. Ta ei pea siiski esitama eelmise perioodi alguse seisuga finantsseisundi aruande lisasid.

Kasumiaruanne

Kindlaksmääratud põhitegevusalaga üksused

132 Kui üksus:

- a) investeerib põhitegevusena varadesse, avalikustab ta selle asjaolu;
- b) pakub põhitegevusena klientidele finantseerimist, avalikustab ta selle asjaolu;
- c) saab hinnates, kas ta põhitegevusena investeerib varadesse või pakub klientidele finantseerimist (vt IFRS 18 paragrahv B41), teistsuguse tulemuse, avalikustab ta:
 - i) asjaolu, et hindamistulemus on muutunud, ja muutuse kuupäeva;
 - ii) tulu- ja kuluobjektide summa ja liigituse enne ja pärast käesoleva perioodi hindamistulemuse muutumise kuupäeva ning eelmise perioodi summa ja liigituse nende objektide puhul, mille liigitust on muutunud hindamistulemuse tõttu muudetud, välja arvatud juhul, kui see ei ole võimalik. Kui üksus ei avalikusta seda teavet, kuna selline avalikustamine ei ole võimalik, avalikustab ta kõnealuse asjaolu.

Põhitegevuse kategooriasse liigitatud tulude ja kulude esitamine ja avalikustamine

133 Üksus, kes esitab kasumiaruande põhitegevuse kategoorias ühe või mitu kirjet, mis koosnevad funktsioonipõhiselt liigitatud kuludest, peab ka ühes lisas avalikustama:

- a) järgmised kogusummad:
 - i) kulum, mis hõlmab summasid, mis tuleb avalikustada vastavalt paragrahvi 115 punktile a, paragrahvi 200 punkti e alapunktile vii ja paragrahvi 271 punkti d alapunktile iv;
 - ii) kulum, mis hõlmab summasid, mis tuleb avalikustada vastavalt paragrahvi 263 punkti e alapunktile vi;
 - iii) töötajate hüvitised, mis hõlmavad töötajate hüvitiste summat, mida kajastab IAS 19 *Hüvitised töötajatele* rakendav üksus, ja töötajate teenuste eest makstud summat, mida kajastab IFRS 2 *Aktsiapõhine makse* rakendav üksus;
 - iv) väärtuse langusest tulenev kahjum ja väärtuse langusest tuleneva kahjumi tühistamine, mis hõlmab paragrahvi 250 punktide a–b kohaselt avalikustatavaid summasid, ning
 - v) varude allahindlused ja allahindluste tühistamised, mis hõlmavad paragrahvi 164 punktide d–e kohaselt avalikustatavaid summasid, ning
- b) iga punkti a alapunktides i–v loetletud kogusumma kohta:
 - i) iga põhitegevuse kategooriasse kuuluva kirjega seotud summa (vt paragrahv 136) ning
 - ii) loetelu kõigist põhitegevuse kategooriasse mittekuuluvatest kirjetest, mis sisaldab ka kogusummaga seotud summasid.

134 IFRS 18 paragrahvis 41 on nõutud, et üksus disagreeeriks objektid olulise teabe esitamiseks. Paragrahvi 133 rakendav üksus ei pea siiski avalikustama järgmist teavet:

- a) seoses kasumiaruande põhitegevuse kategoorias esitatud funktsioonikirjetega – disagreeeritud teave igas kirjes sisalduvate olemuspõhiste kulude summade kohta, mis ületavad paragrahvis 133 nimetatud summasid, ning
- b) seoses olemuspõhiste kuludega, mis IFRSi raamatupidamisstandardi kohaselt tuleb avalikustada lisades – disagreeeritud teave kulude summade kohta, mis sisalduvad kasumiaruande põhitegevuse kategoorias esitatud igas funktsioonikirjes ja mis ületavad paragrahvis 133 nimetatud summasid.

135 Paragrahvis 134 sätestatud erand on seotud tegevuskulude disagreeerimisega. See ei vabasta üksust siiski käesoleva standardi konkreetsete avalikustamisnõuete rakendamisest seoses nende kuludega.

Olemuse ja funktsiooni tunnuste kasutamine

136 Üksus kas esitab kulud olemuse alusel või avalikustab paragrahvi 133 rakendades mõned kulud olemuse alusel. Esitatud või avalikustatud summad ei pea olema aruandeperioodil kuluna kajastatud summad. Need võivad sisaldada summasid, mis on kajastatud vara bilansilise jääkmaksumuse osana. Kui üksus:

- a) esitab summad, mis ei ole aruandeperioodi kuluna kajastatud summad, esitab ta ka täiendava kirje mõjutatud varade bilansilise jääkmaksumuse muutuse kohta. Näiteks IAS 2 *Varud* paragrahvi 39 rakendades võib üksus esitada kirje valmistoodangu ja lõpetamata toodangu varude muutuste kohta;
- b) avalikustab paragrahvi 133 punkti b rakendades summad, mis ei ole kajastatud aruandeperioodil kuluna, esitab üksus selle kohta kvalitatiivse selgituse, identifitseerides asjaomased varad.

Finantsseisundi aruanne

Õigus lükata arveldust edasi vähemalt 12 kuud

- 137 IFRS 18 paragrahvide 101–102 ja B96–B103 rakendamisel võib üksus liigitada laenulepingutest tulenevad kohustised pikaajalisteks, kui üksuse õigus lükata nende kohustiste arveldamine edasi sõltub sellest, kas üksus täidab eritingimused 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi (vt IFRS 18 paragrahvi B100 punkt b). Sellistes olukordades avalikustab üksus lisades teabe, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel mõista riski, et kohustised võivad 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi muutuda tagasimakstavaks, sealhulgas järgmise teabe:
- a) teave eritingimuste kohta (sealhulgas eritingimuste laad ja aeg, millal üksus peab need täitma) ja seotud kohustiste bilansilise jääkmaksumuse kohta;
 - b) olemasolu korral asjaolud ja olukorrad, mis viitavad sellele, et üksusel võib olla raskusi eritingimuste täitmisega – näiteks, kui üksus on võtnud aruandeperioodil või pärast seda meetmeid võimaliku rikkumise vältimiseks või leevendamiseks. Selliste asjaolude ja olukordade hulka võib kuuluda ka asjaolu, et üksus ei oleks täitnud eritingimusi, kui nende täimist hinnataks üksuse olukorra alusel aruandeperioodi lõpus.

Omakapitali muutuste aruanne

- 138 Üksus esitab omakapitali muutuste aruandes või avalikustab lisades dividendide summa, mis on kajastatud aruandeperioodi jooksul omanikele tehtud väljamaksetena, ja sellega seotud dividendide summa aktsia kohta.

Lisad

Struktuur

- 139 Üksus avalikustab lisades:
- a) teabe finantsaruannete koostamise aluste (vt paragrahvid 20 ja 173–175) ja kasutatud konkreetsete arvestusmeetodite kohta (vt paragrahvid 176–177);
 - b) käesolevas standardis nõutud teabe, mida ei ole esitatud põhifinantsaruannetes, ning
 - c) muu teabe, mida ei ole esitatud põhifinantsaruannetes, kuid mis on vajalik nende mõistmiseks (vt IFRS 18 paragrahv 20).
- 140 Üksus esitab võimaluse korral lisad süstemaatiliselt (vt IFRS 18 paragrahv B112). Süstemaatilise viisi kindlaksmääramisel lähtub üksus eesmärgist, et finantsaruanded oleksid arusaadavad ja võrreldavad. Üksus esitab iga põhifinantsaruande objekti puhul ristviite lisades sisalduvale asjakohasele teabele. Kui lisades avalikustatud summad sisalduvad ühes või mitmes põhifinantsaruannete kirjes, avalikustab üksus lisades kirje(d), milles need summad sisalduvad.
- 141 Juhul kui seda ei ole finantsaruannetes avaldatud teabes mujal avalikustatud, avalikustab üksus lisades järgmise teabe:
- a) üksuse alaline asukoht ja õiguslik vorm, asutamiskohajärgne riik ja registreeritud asukoha aadress (või peamine tegevuskoht, kui see erineb registreeritud asukohast) ning
 - b) üksuse äritegevuse ja põhitegevusvaldkondade olemuse kirjeldus.

Juhtkonna määratletud tulemusnäitajad

- 142 Juhtkonna määratletud tulemusnäitajate avalikustamise eesmärk on anda teavet, mis aitab finantsaruannete kasutajatel mõista:
- a) finantstulemuse aspekti, mida juhtkonna määratletud tulemusnäitaja juhtkonna arvates kajastab, ja

- b) milline on juhtkonna määratletud tulemusnäitaja võrreldes IFRSi raamatupidamisstandardites sätestatud näitajatega.
- 143 Üksus avalikustab ühes lisa teabe kõigi näitajate kohta, mis vastavad IFRS 18 paragrahvis 117 sätestatud juhtkonna määratletud tulemusnäitajate määratlusele (vt paragrahv 147). Selles lisa esitatakse avaldus selle kohta, et juhtkonna määratletud tulemusnäitajad esitavad juhtkonna seisukoha üksuse kui terviku finantstulemuste mõne aspekti kohta ega ole tingimata võrreldavad teiste üksuste esitatud sarnase nimetuse või kirjeldusega näitajatega.
- 144 Üksus tähistab ja kirjeldab iga juhtkonna määratletud tulemusnäitajat selgel ja arusaadaval viisil, mis ei eksita finantsaruannete kasutajaid (vt paragrahvid 148–149). Iga juhtkonna määratletud tulemusnäitaja kohta avalikustab üksus järgmise teabe:
- a) selle finantstulemuse aspekti kirjeldus, mida juhtkonna määratletud tulemusnäitaja juhtkonna arvates kajastab. Kirjeldus peab sisaldama selgitusi selle kohta, miks juhtkonna arvates annab juhtkonna määratletud tulemusnäitaja kasulikku teavet üksuse finantstulemuse kohta;
 - b) kuidas juhtkonna määratletud tulemusnäitaja on arvutatud;
 - c) juhtkonna määratletud tulemusnäitaja ja IFRS 18 paragrahvis 118 loetletud kõige otsesemalt võrreldava vahesumma või IFRSi raamatupidamisstandardite kohaselt esitatava või avalikustatava kogusumma või vahesumma vaheline võrdlus (vt paragrahvid 150–154);
 - d) tulumaksumõju (määratakse kindlaks paragrahvi 155 alusel) ja mõju mittekontrollivatele osalustele iga punktis c nõutud võrdluses avalikustatud kirje kohta;
 - e) kirjeldus, kuidas üksus rakendab paragrahvi 155, et määrata kindlaks punktis d nõutud tulumaksumõju.
- 145 Kui üksus muudab juhtkonna määratletud tulemusnäitaja arvutamise meetodit, lisab uue juhtkonna määratletud tulemusnäitaja, lõpetab varem avalikustatud juhtkonna määratletud tulemusnäitaja kasutamise või muudab paragrahvi 144 punktis d nõutud reguleerivate kirje tulumaksumõju kindlaksmääramise meetodit, avalikustab ta järgmise teabe:
- a) selgitus, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel mõista tulemusnäitaja muutust, lisamist või selle kasutamise lõpetamist ja selle mõju;
 - b) tulemusnäitaja muutmise, lisamise või selle kasutamise lõpetamise põhjus;
 - c) korregeeritud võrdlusandmed, et kajastada tulemusnäitaja muutmist, lisamist või selle kasutamise lõpetamist, välja arvatud juhul, kui see ei ole võimalik. Kui üksus valib juhtkonna määratletud tulemusnäitaja, ei ole tegemist arvestusmeetodi valimisega. Hinnates, kas võrdlusandmete korregeerimine on võimatu, peab üksus siiski rakendama IAS 8 paragrahvide 50–53 nõudeid.
- 146 Kui üksus ei avalikusta paragrahvi 145 punktis c nõutud korregeeritud võrdlusandmeid, kuna selline avalikustamine ei ole võimalik, avalikustab ta kõnealuse asjaolu.

Üks lisa juhtkonna määratletud tulemusnäitajaid käsitleva teabe kohta

- 147 Paragrahvis 143 nõutakse, et üksus esitaks ühes lisa kogu teabe juhtkonna määratletud tulemusnäitajate kohta, mis tuleb esitada vastavalt paragrahvidele 142–146. Kui üksus avalikustab kõnealuses lisa ka muud teavet, tuleb lisa esitatud teave tähistada viisil, mis eristab paragrahvides 142–146 nõutud teavet selgelt muust teabest.

Selgus ja arusaadavus

- 148 Paragrahvis 144 nõutakse, et üksus tähistaks ja kirjeldaks juhtkonna määratletud tulemusnäitajaid selgel ja arusaadaval viisil, mis ei eksita finantsaruannete kasutajaid. Sellise kirjelduse esitamiseks avalikustab üksus teabe, mis võimaldab finantsaruannete kasutajal mõista, millised tulu- või kuluobjektid vahesummast sisalduvad ja millised on vahesummast välja jäetud. Seetõttu peab üksus:
- a) tähistama ja kirjeldama näitajat viisil, mis kajastaks tõeselt selle tunnuseid kooskõlas IFRS 18 paragrahviga 43 (vt paragrahv 149), ja
 - b) esitama teavet, mis on seotud juhtkonna määratletud tulemusnäitajatega, st:
 - i) kui üksus on arvutanud näitaja muul viisil kui nende arvestusmeetodite alusel, mida ta kasutas finantstulemuste aruande (aruannete) objektide puhul, peab üksus avalikustama selle asjaolu ja arvutused, mida ta on näitaja arvutamiseks kasutanud, ja

- ii) kui lisaks sellele erineb näitaja arvutamine IFRSi raamatupidamisstandarditega nõutud või lubatud arvestusmeetoditest, peab üksus avaldama selle täiendava asjaolu ja vajaduse korral selgituse kasutatud mõistete tähenduse kohta (vt paragrahvi 149 punkt b).

149 Näitaja tähistamiseks ja kirjeldamiseks viisil, mis kajastab tõeselt selle tunnuseid, peab üksus:

- a) tähistama näitaja nii, et see kajastaks vahesumma tunnuseid (näiteks kasutades tähist „tegevuskasum enne ühekordseid kulusid“ ainult sellise vahesumma puhul, mis jätab tegevuskasumist välja kõik üksuse poolt ühekordsetena määratletud kulud), ja
- b) selgitama oma kirjeldustes kasutatud mõistete tähendust, mis on vajalikud finantstulemuste selle aspekti mõistmiseks, mille kohta teavet esitatakse (näiteks selgitades, kuidas üksus määratleb „ühekordsed kulud“).

Võrdlemine kõige otsesemalt võrreldava kogusumma või vahesummaga

150 Paragrahvi 144 punktis c nõutakse, et üksus võrdleks iga juhtkonna määratletud tulemusnäitajat IFRS 18 paragrahvis 118 loetletud kõige otsesemalt võrreldava vahesummaga või sellise kogusumma või vahesummaga, mille esitamist või avalikustamist on IFRSi raamatupidamisstandardites konkreetselt nõutud. Näiteks üksus, mis avalikustab lisades juhtkonna määratletud tulemusnäitajana korrigeeritud tegevuskasumi või -kahjumi, peab seda näitajat võrdlema tegevuskasumiga või -kahjumiga. Avalikustatud reguleerivate kirjade agregeerimisel või disagregeerimisel peab üksus rakendama IFRS 18 paragrahvides 41–43 sätestatud nõudeid.

151 Üksus avalikustab iga reguleeriva kirje kohta järgmise teabe:

- a) finantstulemuste aruande (aruannete) iga kirjega seotud summa(d) ja
- b) kirjeldus selle kohta, kuidas kirje on arvutatud ja kuidas see aitab kaasa sellele, et juhtkonna määratletud tulemusnäitaja annab kasulikku teavet (vt paragrahvid 152–154), kui see on vajalik paragrahvi 144 punktides a ja b nõutud teabe esitamiseks.

152 Paragrahvi 151 punktis b nõutud kirjeldus on vajalik, kui reguleerivaid kirjeid on rohkem kui üks ja iga kirje on arvutatud erineva meetodiga või aitab erinevalt kaasa kasuliku teabe esitamisele. Näiteks võib üksus jätta juhtkonna määratletud tulemusnäitajast välja mitu kulukirjet, mõned seetõttu, et nende puhul leiti, et juhtkond ei saa neid kontrollida, ja teised seetõttu, et nende puhul leiti, et need on ühekordsed. Sellistel juhtudel tuleks avalikustada, millised kirjed millisele korrigeerimisele kaasa aitasid, et selgitada, kuidas juhtkonna määratletud tulemusnäitaja annab kasulikku teavet.

153 Üks selgitus võib kehtida rohkem kui ühe kirje kohta või üheskoos kõigi reguleerivate kirjade kohta. Näiteks võib üksus jätta mitu tulu- või kulukirjet juhtkonna määratletud tulemusnäitaja arvutamisel välja, lähtudes mõiste „ühekordne“ üksusespetsiifilisest kohaldamisest. Sellisel juhul võib paragrahvi 151 punktis b esitatud nõue olla täidetud üheainsa selgitusega, mis sisaldab mõiste „ühekordne“ üksusepoolset määratlust, mis kehtib kõigi reguleerivate kirjade kohta.

154 Paragrahvi 144 punkti c rakendades on üksusel lubatud võrrelda juhtkonna määratletud tulemusnäitajat koguvõi vahesummaga, mida ei esitata finantstulemuste aruandes (aruannetes). Sellisel juhul üksus:

- a) peab võrdlema seda kogusummat või vahesummat finantstulemuste aruandes (aruannetes) esitatud kõige otsesemalt võrreldava kogusumma või vahesummaga ja
- b) ei pea punktis a kirjeldatud võrdluse puhul avalikustama paragrahvi 144 punktides d ja e nõutud teavet.

Tulumaksumõju iga võrdluses avalikustatud kirje puhul

155 Paragrahvi 144 punkti d kohaselt peab üksus avalikustama tulumaksumõju iga kirje kohta, mis on juhtkonna määratletud tulemusnäitaja ja IFRS 18 paragrahvis 118 loetletud kõige otsesemalt võrreldava vahesumma või IFRSi raamatupidamisstandardite kohaselt esitatava või avalikustatava kogusumma või vahesumma vahelises võrdluses avalikustatud. Üksus määrab kindlaks paragrahvi 144 punktis d nõutud tulumaksumõju, arvutades aluseks oleva(te) tehingu(te) tulumaksumõju:

- a) asjaomas(t)es maksujurisdiiktsiooni(de)s tehtud tehingu(te) suhtes kohaldatava(te) nominaalse(te) maksumäära(de)ga;
- b) tuginedes üksuse tasumisele kuuluva ja edasilükkunud tulumaksu põhjendatud proportsionaalsele jaotamisele asjaomas(t)es maksujurisdiiktsiooni(de)s või
- c) kasutades muud meetodit, millega saavutatakse asjaomases olukorras sobivam jaotus.

- 156 Kui üksus kasutab reguleerivate kirjete tulumaksumõju arvutamiseks paragrahvi 155 kohaselt rohkem kui ühte meetodit, peab ta avalikustama, kuidas ta määras maksumõju iga reguleeriva kirje puhul.

Tulude ja kulude vahesummad

- 157 Finantssuhtarv ei ole juhtkonna määratletud tulemusnäitaja, sest see ei ole tulude ja kulude vahesumma. Samas vahesumma, mis on finantssuhtarvu lugeja või nimetaja, on juhtkonna määratletud tulemusnäitaja, kui vahesumma vastaks juhtkonna määratletud tulemusnäitaja määratlusele, kui see ei oleks osa suhtarvust. Sellest tulenevalt peab üksus rakendama sellise lugeja või nimetaja suhtes paragrahvides 142–146 sätestatud avalikustamismõndeid.

Üldsusele teabe esitamine

- 158 Üksus kaalub ainult aruandeperioodiga seotud teabe esitamist üldsusele, et teha kindlaks juhtkonna määratletud tulemusnäitajad aruandeperioodi kohta, välja arvatud juhul, kui ta oma finantsaruandluse protsessi osana annab selliseid avalikke teateid välja korrapäraselt pärast finantsaruannete väljaandmise kuupäeva. Kui see on nii, võtab üksus arvesse eelmise aruandeperioodi kohta üldsusele esitatud teavet, et määrata kindlaks juhtkonna määratletud tulemusnäitajad käesoleva aruandeperioodi jaoks.
- 159 Seoses eelmise aruandeperioodiga üldsusele teabe esitamisel kasutatud näitajat ei pea siiski määratlema käesoleva aruandeperioodi juhtkonna määratletud tulemusnäitajana, kui on tõendeid selle kohta, et seda ei kasutata üldsusele käesoleva aruandeperioodi kohta teabe esitamisel. Kui selline näitaja avalikustati eelmisel aruandeperioodil juhtkonna määratletud tulemusnäitajana ja seda ei määratleta sellisena käesoleval aruandeperioodil, oleks see juhtkonna määratletud tulemusnäitaja muutmine või lõpetamine, mille suhtes kohaldatakse paragrahvis 145 sätestatud avalikustamismõndeid.

Muu avalikustatav teave

- 160 Üksus esitab finantsseisundi aruandes või omakapitali muutuste aruandes või avalikustab lisades järgmise teabe:
- a) aktsiakapitali iga liigi kohta:
 - i) lubatud aktsiate arv;
 - ii) emiteeritud ja täielikult tasutud aktsiate arv ning emiteeritud ja mittetäielikult tasutud aktsiate arv;
 - iii) aktsia nimiväärtus või avaldus selle kohta, et aktsiatel puudub nimiväärtus;
 - iv) aruandeperioodi alguses ja lõpus ringluses olevate aktsiate arvu võrdlus (võrdlusandmed ei ole nõutavad);
 - v) kõnealuse liigiga seotud õigused, eelised ja piirangud, sealhulgas dividendide jaotamise ja kapitali tagasimaksmise piirangud;
 - vi) üksuse enda või selle tütar- või sidusettevõtjate valduses olevad aktsiad ja
 - vii) optioonide ja aktsiate müügilepingute alusel emiteerimisele kuuluvad aktsiad, sealhulgas tingimused ja summad; ja
 - b) iga omakapitali reservi olemuse ja eesmärgi kirjeldus.
- 161 Üksus, millel puudub aktsiakapital, näiteks täis- või usaldusühing, avalikustab paragrahvi 160 punktis a nõutud teabega võrdväärse teabe, mis näitab igas omakapitali liigis aruandeperioodil toimunud muutusi ning iga omakapitali liigiga seotud õigusi, eeliseid ja piiranguid.
- 162 Üksus avalikustab lisades:
- a) dividendide summa, mille kohta on tehtud jaotusettepanek või mille jaotamine on välja kuulutatud enne finantsaruannete kinnitamist, ent mida ei ole kajastatud aruandeperioodi väljamaksena omanikele, ja vastava summa aktsia kohta ja
 - b) eelisaktsiate kõikide mittekajastatud kumulatiivsete dividendide summa.

IFRS 18-s sätestatud avalikustamismõned, mis jäävad kehtima

- 163 Üksus rakendab IFRS 18 paragrahvides 19, 20, 28, 41, 42, 43, 82, 90, 92, B8, B11, B14, paragrahvi B26 punktis b ja paragrahvis B28 sätestatud avalikustamismõndeid.

IAS 2 Varud

164 Üksus avalikustab:

- a) varude mõõtmisel kasutatud arvestusmeetodid, kaasa arvatud kasutatud soetusmaksumuse arvestuse valemi;
- b) varude kogu bilansilise jääkmaksumuse ja üksuse asjakohaste liigituste bilansilise jääkmaksumuse;
- c) aruandeperioodi jooksul kulusse kantud varude summa;
- d) perioodi jooksul kulusse kantud mahakantud varude summa kooskõlas IAS 2 paragrahviga 34;
- e) varem allahinnatud varude allahindluse tühistamise summad, mille tõttu on perioodi kuludena kajastatud mahakantud varude summat vähendatud kooskõlas IAS 2 paragrahviga 34, ning
- f) kohustiste tagatisena panditud varude bilansilise jääkmaksumuse.

IAS 7 Rahavoogude aruanne

Mitterahalised tehingud

165 Rahavoogude aruandest jäetakse välja need investeerimis- ja finantseerimistegevusega seotud tehingud, mis ei nõua raha ega raha ekvivalentide kasutamist. Üksus avalikustab kõnealused tehingud finantsaruannete muudes osades nii, et on esitatud kogu asjakohane teave kõnealuste investeerimis- ja finantseerimistehtingute kohta.

Finantseerimistegevusest tulenevate kohustiste muutused

166 Üksus avalikustab finantsseisundi aruandes finantseerimistegevusest tulenevate kohustiste alg- ja lõppsaldo võrdluse, sealhulgas:

- a) finantseerimistegevuse rahavoogudest tulenevad muutused;
- b) tütarettevõtjates või muudes ärides kontrolli saavutamisest või selle kaotamisest tulenevad muutused;
- c) valuutakursside muutuste mõju;
- d) õiglase väärtuse muutused ja
- e) muud muutused.

Rahastamiskokkulepped tarnijatega

167 Üksus avalikustab teabe tarnijatega sõlmitud rahastamiskokkulepete kohta (nagu on kirjeldatud IAS 7 *Rahavoogude aruanne* paragrahvis 44G), mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel hinnata nende kokkulepete mõju üksuse kohustistele ja rahavoogudele ning üksuse likviidsusriskile avatusele.

168 Paragrahvis 167 sätestatud eesmärkide saavutamiseks avalikustab üksus tarnijatega sõlmitud rahastamiskokkulepete kohta kokkuvõtlikult järgmise teabe:

- a) kokkulepete tingimused (näiteks pikendatud maksetingimused ja antud tagatis või garantiid). Üksus avalikustab eraldi selliste kokkulepete tingimused, millel on erinevad tingimused;
- b) aruandeperioodi alguse ja lõpu seisuga:
 - i) tarnijaga sõlmitud rahastamiskokkuleppe osaks olevate finantskohustiste bilansilised jääkmaksumused ja nendega seotud kirjed, mis on esitatud üksuse finantsseisundi aruandes;
 - ii) punkti i kohaselt avalikustatud selliste finantskohustiste bilansilised jääkmaksumused ja nendega seotud kirjed, mille eest tarnijad on juba saanud rahastajalt makse;
 - iii) maksetähtaegade vahemik (näiteks 30–40 päeva pärast arve kuupäeva) nii punkti i kohaselt avalikustatud finantskohustiste kui ka võrreldavate tarnijatele võlgnevuste puhul, mis ei ole tarnijaga sõlmitud rahastamiskokkuleppe osa. Võrreldavad võlgnevused tarnijatele on näiteks punkti i kohaselt avalikustatud finantskohustistega samas äriilinis või jurisdiktsioonis oleva üksuse võlad tarnijatele. Kui maksetähtaegade vahemikud on laiad, avalikustab üksus selgitava teabe nende vahemike kohta või avalikustab täiendavad vahemikud (näiteks kihistatud vahemikud);

- c) punkti b alapunkti i kohaselt avalikustatud finantskohustiste bilansilise jääkmaksumuse mitterahaliste muutuste liik ja mõju. Mitterahalised muutused on näiteks äriühenduste, valuutakursi erinevuste või muude tehingute mõju, mis ei nõua raha või raha ekvivalentide kasutamist (vt paragrahv 165).

Raha ja raha ekvivalentide komponendid

- 169 Üksus avalikustab raha ja raha ekvivalentide komponendid ning esitab rahavoogude aruandes kajastatud summade ja finantsseisundi aruandes kajastatud samaväärsete kirjade vahelise võrdluse.
- 170 Võttes arvesse maailmas kasutatavate erinevate rahavoogude juhtimistavade ja panganduskorralduste mitmekesisust ning et järgida standardit IAS 8, avalikustab üksus raha ja raha ekvivalentide koosseisu määramise meetodi.

Muu avalikustatav teave

- 171 Üksus avalikustab koos juhtkonna kommentaaridega üksuse valduses olevad olulised raha- ja raha ekvivalentide summad, mis ei ole mõeldud kontserni poolt kasutamiseks.

IAS 7-s sätestatud avalikustamisnõue, mis jääb kehtima

- 172 Üksus rakendab IAS 7 paragrahvis 36 sätestatud avalikustamisnõuet.

IAS 8 *Finantsaruannete koostamise alused*

Arvestusmeetodid

Õiglane esitus ja vastavus IFRSi raamatupidamisstandarditele

- 173 Juhul kui üksus kaldub kõrvale mõne IFRSi raamatupidamisstandardi nõudest vastavalt IAS 8 paragrahvile 6E, avalikustab ta:
- a) juhtkonna järelduse, et finantsaruanded kajastavad õiglaselt üksuse finantsseisundit, -tulemusi ja rahavoogusid;
 - b) et majandusüksus on järginud kehtivaid IFRSi raamatupidamisstandardeid, välja arvatud juhul, kui õiglase esituse saamiseks on konkreetsest nõudest kõrvale kaldunud;
 - c) selle IFRSi raamatupidamisstandardi pealkirja, millest üksus on kõrvale kaldunud, kõrvalekalde olemuse, sealhulgas selle IFRSi raamatupidamisstandardiga nõutava käsitluse, põhjuse, miks see käsitlus oleks asjaomastes tingimustes nii eksitav, et see oleks vastuolus *finantsaruandluse kontseptuaalses raamistikus* (edaspidi „kontseptuaalne raamistik“) sätestatud finantsaruannete eesmärgiga, ja valitud käsitluse; ning
 - d) iga esitatud perioodi kohta kõrvalekalde finantsmõju igale finantsaruande kirjele, mis oleks esitatud selle nõude järgmisel.
- 174 Kui üksus on eelneval aruandeperioodil mõne IFRSi raamatupidamisstandardi nõudest kõrvale kaldunud ja see kõrvalekalle mõjutab ka käesoleva perioodi finantsaruannetes kajastatud summasid, avalikustab üksus paragrahvi 173 punktides c–d nõutud teabe.
- 175 Sellistel äärmiselt erandlikel juhtudel, kui juhtkond jõuab järeldusele, et mõne IFRSi raamatupidamisstandardi nõude järgimine võib olla nii eksitav, et see põhjustaks vastuolu *kontseptuaalses raamistikus* sätestatud finantsaruannete eesmärgiga, kuid asjakohane regulatiivne raamistik keelab nõudest kõrvale kalduda, vähendab üksus maksimaalselt selliseid tajutavaid eksitavaid vastavusaspekte, avalikustades:
- a) kõnealuse IFRSi raamatupidamisstandardi pealkirja, nõude olemuse ja põhjuse, miks juhtkond on arvamusel, et nõude järgimine oleks asjaomastes tingimustes nii eksitav, et see oleks vastuolus *kontseptuaalses raamistikus* sätestatud finantsaruannete eesmärgiga, ning
 - b) iga esitatud perioodi puhul kõigi finantsaruannete kirjade korrigeerimised, mida juhtkonna hinnangul oleks vaja teha, et saavutada õiglane esitus.

Arvestusmeetodite valimise ja rakendamise avalikustamine

- 176 Üksus avalikustab arvestusmeetodit käsitleva olulise teabe.
- 177 Üksus avalikustab koos arvestusmeetodit käsitleva olulise teabega või muude lisadega otsused (v.a hinnanguid sisaldavad otsused) (vt paragrahv 182), mis juhtkond on teinud üksuse arvestusmeetodite rakendamisel ning mis avaldavad kõige suuremat mõju finantsaruannetes kajastatud summadele. Üksuselt võidakse nõuda näiteks selliste otsuste avalikustamist, mis näitavad, kuidas juhtkond määrab kindlaks:
- a) selliste varade ja kohustiste asjakohased liigid, mille õiglase väärtuse mõõtmise teave avalikustatakse;
 - b) et üksusel on kontroll teise üksuse üle;
 - c) et üksusel on ühine kontroll ettevõtmise või märkimisväärne mõju teise üksuse üle;
 - d) ühisettevõtmise liik (st ühistegevus või ühisettevõtja), kui ettevõtmine on struktureeritud eraldi vahendi kaudu, ning
 - e) et üksus on investeerimisüksus.

Arvestusmeetodite muudatuste mõju

- 178 Kui mõne IFRSi raamatupidamisstandardi esmakordne rakendamine mõjutab või mõjutaks käesolevat perioodi või mõnda eelnevat aruandeperioodi, kuigi korrigeerimise summa määramine on teostamatu või võib mõjutada tulevasi perioode, avalikustab üksus (järgnevate perioodide finantsaruannetes ei pea neid avalikustamisi kordama):
- a) IFRSi raamatupidamisstandardi pealkirja;
 - b) kui asjakohane, siis asjaolu, et muutus arvestusmeetodis on tehtud kooskõlas üleminekusätetega;
 - c) arvestusmeetodi muutuse olemuse;
 - d) kui asjakohane, siis üleminekusätete kirjelduse;
 - e) kui asjakohane, siis üleminekusätted, mis võivad mõjutada tulevasi perioode;
 - f) käesoleva ja kõigi eelnevate esitatud perioodide korrigeerimise summa sel määral, mil see oli teostatav:
 - i) finantsaruande iga mõjutatud kirje kohta ja
 - ii) kui üksusele rakendatakse IAS 33, siis baas- ja lahjendatud aktsiakasumi kohta;
 - g) esitatud perioodidest varasemate perioodidega seotud korrigeerimise summa sel määral, mil see oli teostatav, ja
 - h) kui IAS 8 paragrahvi 19 punktiga a või paragrahvi 19 punktiga b nõutud tagasiulatuv rakendamine on teatud eelneva(te), enne esitatud perioode olnud perioodi või perioodide jaoks teostamatu, asjaolud, mis viisid selle olukorra tekkimiseni, ja kirjelduse, kuidas ja mis ajast alates on arvestusmeetodi muutust rakendatud.
- 179 Kui mõne arvestusmeetodi vabatahtlik muutmine mõjutab või mõjutaks käesolevat aruandeperioodi või mõnda eelnevat perioodi, kuigi korrigeerimise summa määramine on teostamatu või võib mõjutada tulevasi perioode, avalikustab üksus (järgnevate perioodide finantsaruannetes ei pea neid avalikustamisi kordama):
- a) arvestusmeetodi muutuse olemuse;
 - b) põhjused, miks uue arvestusmeetodi rakendamise tulemusena saadakse usaldusväärset ja asjakohasemat teavet;
 - c) käesoleva ja kõigi eelnevate esitatud perioodide korrigeerimise summa sel määral, mil see oli teostatav:
 - i) finantsaruande iga mõjutatud kirje kohta ja
 - ii) kui üksusele rakendatakse IAS 33, siis baas- ja lahjendatud aktsiakasumi kohta;
 - d) esitatud perioodidest varasemate perioodidega seotud korrigeerimise summa sel määral, mil see oli teostatav, ja
 - e) kui tagasiulatuv rakendamine on teatud eelneva(te), enne esitatud perioode olnud perioodi või perioodide jaoks teostamatu, asjaolud, mis viisid selle olukorra tekkimiseni ja kirjelduse, kuidas ja mis ajast alates on arvestusmeetodi muutust rakendatud.

- 180 Kui üksus ei ole rakendanud uut IFRSi raamatupidamisstandardit, mis on välja antud, ent ei ole veel jõustunud, avalikustab üksus:
- a) selle fakti ja
 - b) teadaoleva või põhjendatult hinnatava teabe, mis on asjakohane, et hinnata uue IFRSi raamatupidamisstandardi rakendamise võimalikku mõju üksuse finantsaruannetele esmakordse rakendamise perioodil.
- 181 Kooskõlas paragrahviga 180 kaalub üksus järgmise teabe avalikustamist:
- a) uue IFRSi raamatupidamisstandardi pealkiri;
 - b) arvestusmeetodi eelseisva muutuse või eelseisvate muutuste olemus;
 - c) kuupäev, mis ajast on IFRSi raamatupidamisstandardi rakendamine nõutud;
 - d) kuupäev, millal ta kavatseb IFRSi raamatupidamisstandardit esimest korda rakendada, ning
 - e) kas:
 - i) selgitus IFRSi raamatupidamisstandardi esmakordse rakendamise eeldatava mõju kohta üksuse finantsaruannetele või
 - ii) kui see mõju ei ole teada või põhjendatult hinnatav, siis sellekohane selgitus.

Hindamise ebakindluse allikate avalikustamine

- 182 Üksus avalikustab lisades teabe selliste tulevikku puudutavate eelduste ja muude peamiste hindamise ebakindluse allikate kohta aruandeperioodi lõpus, millega kaasnev oluline risk võib põhjustada varade ja kohustiste bilansiliste jääkmaksumuste olulisi korrigeerimisi järgmisel majandusaastal. Nende varade ja kohustistega seoses sisaldavad lisad andmeid järgmise kohta:
- a) nende olemus ja
 - b) nende bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus.
- 183 Paragrahvi 182 kohaselt avalikustatav teave ei ole nõutav selliste varade ja kohustiste puhul, millel on suur risk, et nende bilansilised jääkmaksumused võivad järgmisel majandusaastal oluliselt muutuda, kui neid mõõdetakse aruandeperioodi lõpus õiglasel väärtuses, mis põhineb identse vara või kohustise noteeritud hinnal aktiivsel turul. Sellised õiglasel väärtuses võivad järgmisel majandusaastal oluliselt muutuda, kuid neid muutusi ei põhjusta kasutatud eeldused või muud hindamisega seotud ebakindluse allikad aruandeperioodi lõpus.

Arvestushinnangute muutused

- 184 Üksus avalikustab sellise arvestushinnangu muutuse olemuse ja summa, mis mõjutab käesolevat perioodi või mis eeldatavasti avaldab mõju tulevastele perioodidele; eeldatavat mõju tulevastele perioodidele ei ole vaja avalikustada, kui selle hindamine on teostatamatu.
- 185 Kui eeldatava mõju summat tulevastele perioodidele ei ole avalikustatud, kuna selle hindamine on teostatamatu, avalikustab üksus selle asjaolu.

Vead

- 186 IAS 8 paragrahvi 42 rakendamisel avalikustab üksus järgmise teabe (järgnevate perioodide finantsaruannetes ei pea neid avalikustamisi kordama):
- a) eelneva perioodi vea olemus;
 - b) iga esitatud perioodi kohta korrigeerimise summa määral, mil see on teostatav:
 - i) finantsaruande iga mõjutatud kirje kohta ja
 - ii) kui üksusele rakendatakse IAS 33, siis baas- ja lahjendatud aktsiakasumi kohta;
 - c) korrigeerimise summa varaseima esitatud eelneva perioodi alguse seisuga ja
 - d) kui tagasiulatuva korrigeerimine on teatud eelneva perioodi puhul teostatamatu, siis asjaolud, mis viisid sellise olukorra tekkimiseni, ja kirjeldused, kuidas ja mis ajast alates on viga parandatud.

IAS 8-s sätestatud avalikustamismõuded, mis jäävad kehtima

- 187 Üksus rakendab IAS 8 paragrahvis 6A, paragrahvi 6C punktis c ja paragrahvis 6K sätestatud avalikustamismõudeid.

IAS 10 Sündmused pärast aruandeperioodi

Avaldamiseks heakskiitmise kuupäev

- 188 Üksus avalikustab finantsaruannete avaldamiseks heakskiitmise kuupäeva ja isiku(d), kes on selle heakskiidu andnud. Kui üksuse omanikel või teistel isikutel on õigus finantsaruandeid pärast nende avaldamist muuta, peab üksus selle asjaolu avalikustama.

Aruandeperioodi lõpu asjaolude kohta avalikustatud teabe ajakohastamine

- 189 Kui üksus saab pärast aruandeperioodi lõppu teavet asjaolude kohta, mis eksisteerisid aruandeperioodi lõpus, siis ajakohastab üksus nende asjaolude kohta avalikustatud teabe uue teabe valguses.

Aruandeperioodijärgsed mittekorrigeerivad sündmused

- 190 Üksus avalikustab aruandeperioodijärgsete mittekorrigeerivate sündmuste iga olulise kategooria kohta järgmise teabe:

- a) sündmuse liik ja
- b) hinnang selle finantsmõju kohta või märged, et sellist hinnangut ei ole võimalik anda.

- 191 Aruandeperioodijärgsed mittekorrigeerivad sündmused, mis tuleks üldiselt avalikustada, on näiteks järgmised:

- a) oluline äriühendus pärast aruandeperioodi lõppu või olulise tütarettevõtja võõrandamine;
- b) (valdkonna) äritegevuse lõpetamise plaani teatavaks tegemine;
- c) suured varade soetamised, varade liigitamine müügiks hoitavaks kooskõlas IFRS 5-ga, muud varade müümisel või suuremad varade sundvõõrandamised valitsuse poolt;
- d) olulise tootmisüksuse hävimine tulekahju tagajärjel pärast aruandeperioodi lõppu;
- e) olulise restruktureerimise väljakuulutamise või selle alustamine (vt IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad*);
- f) olulised tehingud lihtaktsiatega ja potentsiaalsed tehingud lihtaktsiatega pärast aruandeperioodi lõppu;
- g) ebatavaliselt suured varahindade või valuutavahetuskursside muutused pärast aruandeperioodi lõppu;
- h) pärast aruandeperioodi lõppu jõustunud või välja kuulutatud muutused maksumäärades või maksuseadustes, mis oluliselt mõjutavad tasumisele kuuluvaid ning edasi lükkunud tulumaksu varasid ja kohustisi (vt IAS 12);
- i) oluliste siduvate kohustuste või tingimuslike kohustuste võtmine, näiteks oluliste tagatiste andmise kaudu, ja
- j) olulise kohtuprotsessi algatamine, mis tuleneb üksnes pärast aruandeperioodi lõppu toimunud sündmustest.

IAS 12 Tulumaks

- 192 Üksus avalikustab eraldi tulumaksu kulu (tulu) põhilised komponendid.

- 193 Tulumaksu kulu (tulu) komponendid võivad olla järgmised:

- a) tasumisele kuuluv tulumaksu kulu (tulu);
- b) kõik perioodil kajastatud eelnevate perioodide tasumisele kuuluva tulumaksu kulu korrigeerimised;
- c) ajutiste erinevuste tekkimise ja tühistumisega seotud edasilükkunud tulumaksu kulu (tulu) summa;
- d) maksumäärade muutuste või uute maksude kehtestamisega seotud edasilükkunud tulumaksu kulu (tulu) summa;

- e) eelneval perioodil kajastamata maksukahjumist, maksukrediidist või ajutisest erinevusest tuleneva kasu summa, mida kasutati tasumisele kuuluva tulumaksu kulu vähendamiseks;
 - f) eelneval perioodil kajastamata maksukahjumist, maksukrediidist või ajutisest erinevusest tuleneva kasu summa, mida kasutati edasilükkunud tulumaksu kulu vähendamiseks;
 - g) edasilükkunud tulumaksu vara allahindamisest või eelneva allahindamise tühistamisest tulenev edasilükkunud tulumaksu kulu IAS 12 paragrahvi 56 kohaselt ja
 - h) tulumaksu kulu (tulu) summa, mis on seotud nende muutustega arvestusmeetodites ja vigadega, mis sisalduvad kasumis või kahjumis kooskõlas IAS 8-ga, kuna neid ei ole võimalik kajastada tagasiulatuvalt.
- 194 Üksus avalikustab eraldi ka järgmise teabe:
- a) otse omakapitalis debiteeritud või krediteeritud objektidega seotud tasumisele kuuluva ja edasilükkunud tulumaksu kogusumma (vt IAS 12 paragrahv 62A);
 - b) muu koondkasumi komponentidega seotud tulumaksu koondsumma (vt IAS 12 paragrahv 62 ja IFRS 18 paragrahv 93);
 - c) tulumaksu kulu (tulu) ja arvestusliku kasumi vahelise suhte selgitus ühes või mõlemas järgmises vormis:
 - i) tulumaksu kulu (tulu) ja arvestusliku kasumi vaheline arvuline võrdlus korrutatuna rakendatava(te) maksumäära(de)ga, avalikustades ka rakendatava(te) maksumäära(de) arvutamise aluse, või
 - ii) keskmise tegeliku maksumäära ja rakendatava maksumäära arvuline võrdlus, avalikustades ka rakendatava maksumäära arvutamise aluse;
 - d) kui eelneva aruandeperioodiga võrreldes on rakendatavat maksumäära või rakendatavaid maksumäärasid muudetud, siis sellekohane selgitus;
 - e) selliste maha arvatavate ajutiste erinevuste, kasutamata maksukahjumite ja kasutamata maksukrediitide summa (ja olemasolu korral aegumiskuupäev), mille suhtes edasilükkunud tulumaksu vara finantsseisundi aruandes ei ole kajastatud, ning
 - f) iga ajutise erinevuse liigi ja kasutamata maksukahjumi või kasutamata maksukrediidi liigi suhtes:
 - i) kõikide finantsseisundi aruandes esitatud perioodidel kajastatud edasilükkunud tulumaksu varade ja kohustiste summa ning
 - ii) kasumis või kahjumis kajastatud edasilükkunud tulumaksu tulu või kulu summa, kui see ei selgu finantsseisundi aruandes kajastatud summade muutuste kaudu.
- 195 IAS 12 paragrahvis 52A kirjeldatud asjaolude korral avalikustab üksus omanikele tehtavate dividendiväljamaksetega kaasnevate potentsiaalsete tulumaksuümõjude olemuse.

Rahvusvaheline maksureform – teise samba näidiseeskirjad

- 196 Üksus avalikustab asjaolu, et ta on rakendanud erandit teise samba tulumaksuga seotud edasilükkunud tulumaksu varasid ja kohustisi käsitleva teabe kajastamisele ja avalikustamisele (vt IAS 12 paragrahv 4A).
- 197 Üksus avalikustab eraldi oma tasumisele kuuluva tulumaksu kulu (tulu), mis on seotud teise samba tulumaksuga.
- 198 Perioodidel, mil teise samba õigusaktid on vastu võetud või mil nendest on teada antud, kuid mil need ei ole veel jõustunud, avalikustab üksus teadaoleva või mõistlikult hinnatava teabe, mis aitab finantsaruannete kasutajatel mõista üksuse riskipositsiooni seoses teise samba tulumaksuga, mis tuleneb kõnealustest õigusaktidest.
- 199 Paragrahvis 198 sätestatud avalikustamiseesmärgi täitmiseks avalikustab üksus kvalitatiivse ja kvantitatiivse teabe oma teise samba tulumaksuga seotud riskipositsiooni kohta aruandeperioodi lõpus. See teave ei pea kajastama kõiki teise samba õigusaktide erinõudeid ja selle võib esitada ligilähedase vahemikuna. Sel määral, mil teave ei ole teada või mõistlikult hinnatav, avalikustab üksus selle asemel sellekohase aruande ja teabe üksuse edusammude kohta oma riskipositsiooni hindamisel.

IAS 16 Materiaalsed põhivarad

- 200 Üksus avalikustab materiaalse põhivara iga liigi kohta:
- a) bilansilise brutojääkmaksumuse mõõtmisel rakendatud mõõtmisalusel;

- b) kasutatud kulumiarvestuse meetodid;
 - c) kasulikud eluead või kasutatud kuluminormid;
 - d) bilansilise brutojääkmaksumuse ning akumulieeritud kulumi (koos väärtuse langusest tulenevate akumulieeritud kahjumitega) aruandeperioodi alguses ja lõpus ning
 - e) perioodi alguse ja lõpu bilansilise jääkmaksumuse võrdluse (võrdlusandmed ei ole nõutavad), näidates järgmist:
 - i) lisandumised;
 - ii) varad, mis on liigitatud müügiks hoitavaks või mis kuuluvad müügigruppi, mis on liigitatud müügiks hoitavaks kooskõlas IFRS 5-ga, ja teised võõrandamised;
 - iii) omandamised äriühenduste kaudu;
 - iv) suurenemised või vähenemised, mis tulenevad IAS 16 paragrahvide 31, 39 ja 40 kohastest ümberhindlustest ja IAS 36 kohaselt muus koondkasumis kajastatud või sealt maha arvatud (vara) väärtuse langusest tulenevatest kahjumitest;
 - v) kasumiaruandes kooskõlas IAS 36-ga kajastatud väärtuse langusest tulenevad kahjumid;
 - vi) kasumiaruandes kooskõlas IAS 36-ga tühistatud väärtuse langusest tulenevad kahjumid;
 - vii) kulum ning
 - viii) muud muutused.
- 201 Üksus avalikustab ka:
- a) omandiõiguse piirangute ja kohustiste katteks panditud materiaalsete põhivarade olemasolu ja summad ning
 - b) materiaalse põhivara omandamiseks võetud lepinguliste kohustuste summa.
- 202 Kui materiaalse põhivara objektid kajastatakse ümberhinnatud väärtuses, avalikustab üksus lisaks paragrahvides 95–97 nõutud avalikustatavale teabele järgmine teabe:
- a) ümberhindluse jõustumiskuupäev;
 - b) sõltumatu eksperdi osalus;
 - c) iga ümberhinnatud materiaalse põhivara liigi bilansiline jääkmaksumus, mis oleks kajastatud juhul, kui varasid oleks kajastatud soetusmaksumuse mudelit kasutades, ja
 - d) ümberhindluse reserv, näidates perioodi muutusi ja kõiki reservi arvelt omanikele väljamaksete tegemisel kehtivaid piiranguid.

IAS 19 Huvitised töötajatele

Töösuhtejärgsed huvitised: kindlaksmääratud sissemaksetega plaanid

- 203 Üksus avalikustab summad, mis on kajastatud kindlaksmääratud sissemaksetega plaanide kuluna.

Töösuhtejärgsed huvitised: kindlaksmääratud hüvitistega plaanid

- 204 Üksus hindab, kas kogu paragrahvides 205–215 nõutud avalikustatav teave või osa sellest tuleks esitada disagregeeritult, et eristada oluliselt erinevate riskidega plaane või plaanide rühmi.

Kindlaksmääratud hüvitistega plaanide omadused

- 205 Üksus avalikustab teabe oma kindlaksmääratud hüvitistega plaanide omaduste kohta.

Finantsaruannetes esitatud summade selgitus

- 206 Üksus esitab vajaduse korral järgmiste elementide alg- ja lõppsaldo võrdluse (võrdlusandmed ei ole nõutavad):
- a) kindlaksmääratud hüvitiste netokohustis (netovara), esitades eraldi võrdluse alljärgneva kohta:
 - i) plaani varad ning
 - ii) kindlaksmääratud hüvitiste kohustuse nüüdiseväärtus, ning

- b) hüvitise saamise õigused.
- 207 Igas paragrahvi 206 kohases võrdluses tuleb vajaduse korral esitada järgmised andmed:
- jooksva tööalase teenistuse kulutus;
 - intressitulu või -kulu;
 - kindlaksmääratud hüvitiste netokohustise (netovara) ümberhindamised, näidates eraldi tulu plaani varadest, välja arvatud punktis b nimetatud intressides sisalduvad summad;
 - möödunud tööalase teenistuse kulutus;
 - sissemaksed plaani ning
 - plaanist tehtavad väljamaksed.
- 208 Üksus jagab plaani varade õiglase väärtuse nende varade olemust ja riske eristavateks liikideks. Näiteks võib üksus eristada järgmist:
- omakapitaliinstrumentid;
 - võlainstrumentid;
 - kinnisvara ning
 - muu vara.
- 209 Üksus avalikustab oma plaani varade hulka kuuluvate võõrandatavate finantsinstrumentide õiglase väärtuse ning üksuse kasutuses oleva ja plaani varade hulka kuuluva kinnisvara või muu vara õiglase väärtuse.
- 210 Üksus avalikustab olulised aktuaarsed eeldused, mida kasutatakse kindlaksmääratud hüvitiste kohustuse nüüdiseväärtuse määramiseks (vt IAS 19 paragrahv 76).

Tulevaste rahavoogude summa, tähtajad ja usaldatavus

- 211 Üksus avalikustab:
- tulevasi sissemakseid mõjutava rahastamiskorra ja rahastamispõhimõtete kirjelduse ning
 - eeldatavad sissemaksed plaani järgmisel aurandeperioodil.

Mitut tööandjat hõlmavad plaanid

- 212 Kui üksus osaleb mitut tööandjat hõlmavas kindlaksmääratud hüvitistega plaanis ja peab selle plaani üle arvestust kindlaksmääratud sissemaksetega plaanina kooskõlas IAS 19 paragrahviga 34, avalikustab ta järgmise teabe (mitte paragrahvides 205–211 nõutud teabe):
- asjaolu, et tegemist on kindlaksmääratud hüvitistega plaaniga;
 - põhjus, miks ei ole piisavalt teavet, et üksus saaks plaani üle arvestust pidada kindlaksmääratud hüvitistega plaanina, ning
 - teave tulevaste sissemaksete summat mõjutada võiva plaani puudu- või ülejäägi, sealhulgas üksusele avalduva mõju kohta.

Kindlaksmääratud hüvitistega plaanid, mille puhul riskid on jagatud ühise kontrolli all olevate üksuste vahel

- 213 Kui üksus osaleb ühise kontrolli all olevate üksuste vahel riske jagavas kindlaksmääratud hüvitistega plaanis, avalikustab ta järgmise teabe:
- lepingupõhine kokkulepe või kehtestatud meetod kindlaksmääratud hüvitise netomaksumuse sissenõudmiseks või asjaolu, et selline meetod puudub;
 - üksuse poolt tasutava sissemakse määramise meetod;
 - kogu paragrahvides 204–211 nõutud teave plaani kui terviku kohta, kui üksus arvestab kindlaksmääratud hüvitiste netomaksumuse jaotamist IAS 19 paragrahvi 41 kohaselt, ning
 - paragrahvides 205 ja 208–211 nõutud teave plaani kui terviku kohta, kui üksus kajastab perioodi eest makstavat sissemakset paragrahvi IAS 19 paragrahvi 41 kohaselt.
- 214 Paragrahvi 213 punktides c–d nõutud teabe võib avalikustada ristviitega mõne teise kontserni kuuluva üksuse finantsaruandes avalikustatud andmetele, kui:

- a) plaani kohta nõutud teave on kõnealuse kontserni kuuluva üksuse finantsaruandes eraldi välja toodud ja avalikustatud ja
- b) kõnealuse kontserni kuuluva üksuse finantsaruanne on finantsaruande kasutajatele kättesaadav samadel tingimustel ja samal ajal või varem kui üksuse finantsaruanne.

Töösuhtejärgsete hüvitiste kohustustest tulenevad tingimuslikud kohustised

- 215 Kui paragrahvides 259 ja 261–262 seda nõutakse, avalikustab üksus teabe töösuhtejärgsete hüvitiste kohustustest tulenevate tingimuslike kohustiste kohta.

IAS 20 Valitsusepoolse sihtfinantseerimise arvestamine ja valitsusepoolse abi avalikustamine

- 216 Üksus avalikustab:
- a) valitsusepoolse sihtfinantseerimise arvestusmeetodi ning finantsaruannetes esitamise viisi;
 - b) finantsaruannetes kajastatud valitsusepoolse sihtfinantseerimise olemuse ja ulatuse ning muud valitsusepoolse abi vormid, millest üksus on otseselt kasu saanud, ning
 - c) valitsusepoolse abiga seotud täitmata tingimused ja muud võimalikud sündmused.

IAS 20-s sätestatud avalikustamismõisted, mis jäävad kehtima

- 217 Üksus rakendab IAS 20 *Valitsusepoolse sihtfinantseerimise arvestamine ja valitsusepoolse abi avalikustamine* paragrahvides 21–22, 28 ja 31 sätestatud avalikustamismõisteid.

IAS 21 Valuutakursside muutuste mõjud

- 218 Üksus avalikustab:
- a) kasumis või kahjumis kajastatud valuutakursi vahed, välja arvatud need vahed, mis tulenevad IFRS 9 kohaselt õiglases väärtuses mõõdetavate finantsinstrumentide kasumiaruandes kajastuvatest muutustest, ja
 - b) muus koondkasumis kajastatud ja omakapitali eraldi komponendis kogunenud valuutakursi netovahed ning selliste valuutakursi vahede võrdlus aruandeperioodi alguses ja lõpus.
- 219 Kui esitusvaluuta erineb arvestusvaluutast, avalikustab üksus selle asjaolu ja arvestusvaluuta ning sellest erineva esitusvaluuta kasutamise põhjuse.
- 220 Kui aruandva üksuse või olulise välismaise äriüksuse arvestusvaluuta muutub, avalikustab üksus nimetatud asjaolu ja arvestusvaluuta muutuse põhjuse.

Avalikustatav teave, kui valuuta ei ole vahetatav

- 221 Kui üksus hindab hetke vahetuskurssi, sest valuuta ei ole muu valuuta vastu vahetatav (vt IAS 21 paragrahv 19A), avalikustab üksus teabe, mis võimaldab tema finantsaruannete kasutajatel mõista, kuidas valuuta, mis ei ole muu valuuta vastu vahetatav, mõjutab või eeldatavasti mõjutab üksuse finantstulemust, finantsseisundit ja rahavooge. Selle eesmärgi saavutamiseks avalikustab üksus järgmise teabe:
- a) valuuta muu valuuta vastu vahetatavuse puudumise olemus ja finantsmõju;
 - b) kasutatud hetke vahetuskurss(-kursid);
 - c) hindamisprotsess ning
 - d) riskid, millele üksus on avatud seetõttu, et valuuta ei ole muu valuuta vastu vahetatav.
- 222 Üksus kaalub, kui palju üksikasju on vaja paragrahvis 221 sätestatud avalikustamisesmärgi täitmiseks. Üksus avalikustab paragrahvides 223–224 täpsustatud teabe ja kogu täiendava teabe, mida on vaja paragrahvis 221 sätestatud avalikustamisesmärgi täitmiseks.
- 223 Paragrahvi 221 rakendamisel avalikustab üksus järgmise teabe:
- a) valuuta ja selliste piirangute kirjeldus, mille tõttu ei ole valuuta muu valuuta vastu vahetatav;
 - b) mõjutatud tehingute kirjeldus;
 - c) mõjutatud varade ja kohustiste bilansiline jääkmaksumus;

- d) kasutatud hetkekursid ja see, kas need kursid on:
 - i) jälgitavad vahetuskursid ilma korrigeerimiseta (vt IAS 21 paragrahvid A12–A16) või
 - ii) hetke vahetuskursid, mis on hinnatud muu hindamismeetodi abil (vt IAS 21 paragrahv A17);
 - e) üksuse kasutatud hindamismeetodi kirjeldus ning kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave selle hindamismeetodi puhul kasutatud sisendite ja eelduste kohta ning
 - f) kvalitatiivne teave iga riskiliigi kohta, millele üksus on avatud seetõttu, et valuuta ei ole muu valuuta vastu vahetatav, ning iga riskiliigi suhtes avatud varade ja kohustiste olemus ja bilansiline jääkmaksumus.
- 224 Kui välismaise äriüksuse arvestusvaluuta ei ole esitusvaluuta vastu vahetatav või asjakohasel juhul esitusvaluuta ei ole välismaise äriüksuse arvestusvaluuta vastu vahetatav, avalikustab üksus ka järgmise teabe:
- a) välismaise äriüksuse nimi; kas välistamine äriüksus on tütarettevõtja, ühistegevus, ühisettevõtja, sidusettevõtja või filiaal; tema peamine tegevuskoht;
 - b) kokkuvõtlik finantsteave välismaise äriüksuse kohta ning
 - c) selliste lepingupõhiste kokkulepete laad ja tingimused, mis võivad nõuda üksuselt välismaisele äriüksusele rahalise toetuse andmist, sealhulgas sündmused või asjaolud, mille tõttu võib üksusel tekkida kahjum.

IAS 23 Laenukasutuse kulutused

- 225 Üksus avalikustab:
- a) aruandeperioodi jooksul kapitaliseeritud laenukasutuse kulutuste summa ning
 - b) kapitaliseeritavate laenukasutuse kulutuste kindlaksmääramiseks kasutatud kapitaliseerimismäära.

IAS 24 Seotud osapooli käsitleva teabe avalikustamine

- 226 Emaettevõtjate ja tütarettevõtjate vahelised suhted avalikustatakse olenemata sellest, kas nimetatud seotud osapoolte vahel on olnud tehinguid või mitte. Üksus avalikustab:
- a) emaettevõtja nime ning lõplikku kontrolli omava osapoolte nime, kui see on eelmisest erinev, ning
 - b) sellise lõpliku või vahepealse emaettevõtja nime, kes koostab üldsusele kättesaadavaid konsolideeritud finantsaruandeid, mis on kooskõlas IFRSi raamatupidamissstandarditega, nagu on nõutud paragrahvi 7 punktis c, ja mille tulemusena on üksusel õigus käesolevat standardit rakendada.
- 227 Üksus avalikustab juhtkonna võtmeisikute hüvitiste kogusumma.
- 228 Kui teine üksus (nn valitsemisüksus) osutab üksusele juhtkonna võtmeisiku teenuseid, ei pea üksus selle tasu suhtes, mida valitsemisüksus oma töötajatele või juhtidele maksis või peab maksma, paragrahvi 227 nõudeid rakendama.
- 229 Üksus avalikustab selliste juhtkonna võtmeisiku teenuste osutamisega seotud summad, mida osutab eraldiseisev valitsemisüksus.
- 230 Kui üksusel on olnud seotud osapoolte vahelisi tehinguid finantsaruannetega hõlmatud aruandeperioodidel, avalikustab ta seotud osapoolte vahelise suhte olemuse ning samuti teabe nende tehingute ning laekumata ja tasumata saldode, sealhulgas siduvate kohustuste kohta, mis on kasutajatele vajalik, et mõista suhte võimalikku mõju finantsaruannetele. Nimetatud avalikustamisnõuded täiendavad paragrahvis 227 esitatud nõudeid. Avalikustatakse vähemalt järgmine teave:
- a) tehingute summa;
 - b) laekumata ja tasumata saldode, sealhulgas siduvate kohustuste summad ja
 - i) neile seatud tähtajad ja tingimused, kaasa arvatud see, kas need on tagatud, ning arvelduseks antava tasu olemus ning
 - ii) üksikasjalikud andmed saadud või antud garantiide kohta;
 - c) laekumata saldode summaga seotud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete provisjonid ja
 - d) perioodil kajastatud kulud seoses bilansist välja kantud või ebatõenäoliselt laekuvate nõueteiga seotud osapoolte vastu.

- 231 Paragrahvis 230 nõutud avalikustav teave esitatakse eraldi iga järgmise kategooria kohta:
- a) emasettevõtja;
 - b) üksuse üle ühist kontrolli või märkimisväärset mõju omavad üksused;
 - c) tütarsettevõtjad;
 - d) sidusettevõtjad;
 - e) ühisettevõtjad, milles üksus on üks ühisettevõtja;
 - f) üksuse või selle emasettevõtja juhtkonna võtmeisikud ja
 - g) muud seotud osapooled.
- 232 Aruandev üksus vabastatakse paragrahvis 230 sätestatud avalikustamisnõuetest, mis käsitlevad seotud osapoolte vahelisi tehinguid ning laekumata ja tasumata saldosisid, sealhulgas siduvaid kohustisi:
- a) valitsusega, mis omab kontrolli või ühist kontrolli või märkimisväärset mõju aruandva üksuse üle, ning
 - b) seotud osapoolteks oleva teise üksusega, kuna sama valitsus omab kontrolli või ühist kontrolli või märkimisväärset mõju nii aruandva üksuse kui ka teise üksuse üle.
- 233 Kui üksus kohaldab paragrahvi 232 kohast vabastust, avalikustab ta paragrahvis 232 viidatud tehingute ning laekumata ja tasude saldosisid kohta järgmise teabe:
- a) valitsuse nimi ja aruandva üksusega oleva suhte olemus (kontroll, ühine kontroll või märkimisväärne mõju);
 - b) piisavalt üksikasjalikult järgmised andmed, et võimaldada üksuse finantsaruannete kasutajatel saada aru seotud osapoolte vaheliste tehingute mõjust tema finantsaruannetele:
 - i) iga eraldiseisvalt märkimisväärse tehingu olemus ja summa;
 - ii) teiste tehingute puhul, mis on märkimisväärsed koos, kuid mitte eraldi vaadatuna, kvalitatiivsed või kvantitatiivsed andmed nende ulatuse kohta. Tehinguliikide hulka kuuluvad paragrahvis 234 loetletud liigid.
- 234 Tehingud, mis avalikustatakse, kui need toimuvad seotud osapooltega, on näiteks järgmised:
- a) toodangu (valmis või lõpetamata) ost või müük;
 - b) kinnisvara ja muude varade ost või müük;
 - c) teenuste osutamine või saamine;
 - d) rendilepingud;
 - e) uurimis- ja arendustegevuse üleandmised;
 - f) litsentsilepingutega toimuvad üleandmised;
 - g) finantseerimisalased üleandmised (sealhulgas laenuid ning rahalisi ja mitterahalisi sissemakseid omakapitali);
 - h) garantiide või tagatiste andmine ning
 - i) kohustiste arveldamine üksuse eest või üksuse poolt selle seotud osapoolte eest.
- 235 Ema- või tütarsettevõtja osalemine kontserni kuuluvate üksuste vahel riske jagavas kindlaksmääratud hüvitistega plaanis on seotud osapoolte vaheline tehing (vt IAS 19 paragrahv 42, mis nõuab üksuselt paragrahvis 213 nõutud teabe avalikustamist).
- 236 Üksus avalikustab teabe selle kohta, et seotud osapoolte vahelised tehingud tehti sõltumatute osapoolte vaheliste tehingutega võrdväärsel tingimustel, üksnes juhul, kui selliseid tingimusi on võimalik põhjendada.
- 237 Sama liiki tehingud võib avalikustada kogusummana, välja arvatud juhul, kui eraldi avalikustamine on vajalik, et mõista seotud osapoolte vaheliste tehingute mõju üksuse finantsaruannetele.

IAS 27 Konsolideerimata finantsaruanded

- 238 Kui emasettevõtja otsustab kooskõlas IFRS 10 paragrahvi 4 punktiga a mitte koostada konsolideeritud finantsaruandeid ja koostab selle asemel konsolideerimata finantsaruanded, avalikustab ta nendes konsolideerimata finantsaruannetes:
- a) asjaolu, et need finantsaruanded on konsolideerimata finantsaruanded, et on kasutatud konsolideerimisest vabastust, sellise üksuse nimi ja peamine tegevuskoht (ja asutamiskohajärgne

riik, kui see on erinev), mille IFRSi raamatupidamisstandarditega kooskõlas olevad konsolideeritud finantsaruanded on tehtud üldsusele kättesaadavaks, ja aadress, kus need konsolideeritud finantsaruanded on kättesaadavad, ning

- b) tütarettevõtjatesse, ühisettevõtjatesse ja sidusettevõtjatesse tehtud investeeringute arvestamiseks kasutatud meetodi kirjeldus.
- 239 Kui investeerimisüksus, kes on emaettevõtja (muu kui paragrahvis 238 käsitletud emaettevõtja), piirdub kooskõlas IAS 27 *Konsolideerimata finantsaruanded* paragrahviga 8A finantsaruannete koostamisel konsolideerimata finantsaruannetega, avalikustab ta selle asjaolu. Investeerimisüksus esitab ka paragrahvides 82–94 investeerimisüksuste puhul nõutud avalikustatava teabe.
- 240 Kui emaettevõtja (välja arvatud paragrahvides 238–239 käsitletud emaettevõtja) või investeerimisobjekti üle ühist kontrolli või märkimisväärset mõju omav investor koostab konsolideerimata finantsaruanded, teeb emaettevõtja või investor kindlaks need finantsaruanded, mis on koostatud kooskõlas neid puudutava IFRS 10-ga, IFRS 11-ga *Ühisettevõtmised* või IAS 28-ga *Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetes*. Emaettevõtja või investor avalikustab oma konsolideerimata finantsaruannetes ka järgmise teabe:
- a) asjaolu, et need aruanded on konsolideerimata finantsaruanded, ning
- b) tütarettevõtjatesse, ühisettevõtjatesse ja sidusettevõtjatesse tehtud investeeringute arvestamiseks kasutatud meetodi kirjeldus.

IAS 29 Finantsaruandlus hüperinflatiivsetes majanduskeskkondades

- 241 Üksus avalikustab:
- a) asjaolu, et finantsaruandeid ja eelnevate perioodide võrdlusandmeid on korrigeeritud arvestusvaluuta üldise ostujõu muutusi arvestades ning et need on seega esitatud aruandeperioodi lõpus kehtinud mõõtmisühikus, ning
- b) aruandeperioodi lõpus kehtinud hinnaindeksi olemuse ja määra ning indeksi muutused nii käesoleva kui ka eelneva aruandeperioodi jooksul.

IAS 32 Finantsinstrumendid: esitamine

IAS 32-s sätestatud avalikustamismõõdu, mis jäävad kehtima

- 242 Üksus rakendab IAS 32 paragrahvides 34 ja 40 sätestatud avalikustamismõõdeid.

IAS 34 Vahefinantsaruanded

Vahefinantsaruande sisu

Märkimisväärsed sündmused ja tehingud

- 243 Üksus selgitab oma vahefinantsaruandes neid sündmusi ja tehinguid, mis on olulised selleks, et mõista pärast viimase aruandeperioodi lõppu toimunud muutusi üksuse finantsseisundis ja -tulemuses. Nende sündmuste ja tehingute suhtes avalikustatud teave täpsustab vastavaid andmeid, mis on esitatud viimases majandusaasta aruandes.
- 244 Sündmused ja tehingud, mille puhul on nõutav teabe avalikustamine, kui see on oluline, on järgmised (esitatud loetelu ei ole täielik):
- a) varude allahindlus netorealiseerimisväärtuseni ja selliste allahindluste tühistamine;
- b) finantsvara, kinnisvara, materiaalse põhivara, immateriaalse põhivara, kliendilepingutest tulenevate varade või muude varade väärtuse langusest tuleneva kahjumi kajastamine ja sellise vara väärtuse langusest tekkinud kahjumi tühistamine;
- c) restruktureerimise kulutusteks tehtud eraldiste tühistamine;
- d) materiaalsete põhivarade omandamine ja müük;
- e) siduvad kohustused materiaalsete põhivarade ostmiseks;
- f) kohtuvaidlustega kaasnevad arveldused;

- g) eelnevate perioodide vigade korrigeerimised;
 - h) äri- või majandustingimuste muutused, mis mõjutavad üksuse finantsvarade ja finantskohustiste õiglast väärtust, olenemata sellest, kas need varad või kohustised on kajastatud õiglasest väärtuses või amortiseeritud soetusmaksumuses;
 - i) laenukohustuste täitmata jätmine või laenulepingu rikkumine, mida ei ole aruandeperioodi lõpuks või enne seda kõrvaldatud;
 - j) seotud osapoolte vahelised tehingud;
 - k) muutused finantsvarade liigitamises tulenevalt nende varade otstarbe või kasutuse muudatusest ja
 - l) tingimuslike kohustiste või tingimuslike varade muutused.
- 245 Kui sündmus või tehing on oluline selleks, et mõista pärast viimast aruandeperioodi toimunud muutusi üksuse finantsseisundis või -tulemuses, siis tuleb vahefinantsaruandes selgitada ja täpsustada viimase aruandeperioodi finantsaruannetes esitatud vastavat teavet.

Muu avalikustatav teave

- 246 Üksus avalikustab käesoleva paragrahvi punktides a–m täpsustatud teabe vahefinantsaruannetes või kaasab selle teabe neisse, lisades vahefinantsaruannetesse ristviited mõnele muule aruandele (nt juhtkonna kommentaaridele või riskiaruandele), mis on finantsaruannete kasutajatele kättesaadav vahefinantsaruannetega samadel tingimustel ja samal ajal. Kui finantsaruannete kasutajatele ei ole samadel tingimustel ja samal ajal kättesaadav teave, mis on kaasatud ristviidete abil, siis ei ole vahefinantsaruanne täielik. Üldjuhul peab järgmise teabe esitama majandusaasta algusest vahefinantsaruande kuupäevani:
- a) kinnitus selle kohta, et vahefinantsaruandes järgitakse samu arvestuspõhimõtteid ja -meetodeid kui viimastes aruandeaasta finantsaruannetes, või kui neid põhimõtteid ja meetodeid on muudetud, siis muudatuse laadi ja mõju kirjeldus;
 - b) selgitavad märkused vahearuande perioodi tegevuse hooajalisuse või tsüklilisuse kohta;
 - c) selliste sündmuste iseloom ja suurus, mis mõjutavad varasid, kohustisi, omakapitali, puhaskasumit või rahavoogusid ning mis on ebatavalised oma iseloomu, suuruse või esinemise sageduse tõttu;
 - d) käesoleva majandusaasta eelmistel vahearuande perioodidel või eelmistel majandusaastatel kajastatud hinnangute muutuse iseloom ja summa;
 - e) võla- ja omakapitaliväärtpaberite emiteerimine, tagasiostmine ja tagasimaksed;
 - f) makstud dividendid (kogusummas või aktsia kohta) eraldi lihtaktsiate ja muude aktsiate kohta;
 - g) segmendiaruandluse koostamise ja esitamise alus, kui üksus otsustab avalikustada teabe segmentide kohta. Kui üksus otsustab avalikustada segmentide kohta teavet, mis ei vasta IFRS 8 nõuetele, ei tohi ta kirjelda seda teavet segmendiaruandlusena;
 - h) vahearuande perioodi lõpule järgnevad olulised sündmused, mida ei ole kajastatud vahearuande perioodi finantsaruannetes;
 - i) vahearuande perioodil üksuse koosseisus toimunud muutuste (kaasa arvatud äriühendused, tütarettevõtjate ja pikaajaliste investeeringute omandamine või kontrolli kaotamine nende üle, restruktureerimised ja lõpetatud tegevusvaldkonnad) mõju. Äriühenduste puhul avalikustab üksus teabe, mille avalikustamist nõutakse paragrahvides 35–37;
 - j) finantsinstrumentide puhul paragrahvides 64 ja 95–97 nõutud avalikustatav teave õiglase väärtuse kohta;
 - k) üksuste puhul, mis muutuvad investeerimisüksusteks või lakkavad olemast investeerimisüksused (nagu on määratletud IFRS 10-s), paragrahvis 83 nõutud avalikustatav teave;
 - l) kliendilepingutest saadava müügitulu disagreerimine, mida on nõutud paragrahvides 103–104;
 - m) paragrahvides 142–146 nõutud teabe avalikustamine juhtkonna määratletud tulemusnäitajate kohta.

IFRSi raamatupidamisstandarditele vastavuse avalikustamine

- 247 Üksus, mille vahefinantsaruanne vastab IAS 34-le ning paragrahvides 1–19 ja 243–249 sätestatud nõuetele, avalikustab selle vastavuse sõnaselgelt ja tingimusteta lisades. Käesolevat standardit rakendav üksus peab selle tingimusteta avalduse osana kinnitama, et ta on rakendanud IAS 34 ning paragrahvides 1–19 ja 243–249 sätestatud nõudeid. Käesolevat standardit rakendav üksus ei pea vahefinantsaruannet kirjeldama IFRSi

raamatupidamisstandarditele vastavana, välja arvatud juhul, kui üksus vastab käesoleva standardi nõuetele ja kõigile teiste IFRSi raamatupidamisstandardite kohaldatavatele nõuetele.

Aruandeaasta finantsaruannetes avalikustatav teave

- 248 Kui majandusaasta viimasel vahearuande perioodil muudetakse oluliselt varasemates vahearuannetes kajastatud hinnangulisi summasid, kuid selle viimase vahearuande perioodi kohta eraldi finantsaruannet ei avalikustata, avalikustab üksus hinnangutes tehtud muutuse sisu ja summa asjaomase aruandeaasta finantsaruannete lisas.

IAS 34-s sätestatud avalikustamismõõded, mis jäävad kehtima

- 249 Üksus rakendab IAS 34 paragrahvis 41 sätestatud avalikustamismõõdeid.

IAS 36 Varade väärtuse langus

- 250 Üksus avalikustab iga varaliigi kohta:
- a) perioodi jooksul kasumiaruandes kajastatud väärtuse langusest tulenevate kahjumite summad ja koondkasumi aruande kirje(d), kus kõnealused väärtuse langusest tulenevaid kahjumeid kajastatakse, ning
 - b) perioodi jooksul kasumiaruandes kajastatud väärtuse langusest tulenevate tühistatud kahjumite summad ja koondkasumi aruande kirje(d), kus kõnealused (vara) väärtuse langusest tulenevate kahjumite tühistamisi kajastatakse.
- 251 Vara liik on sarnase olemusega ja üksuse tegevuses sarnase kasutusotstarbega varade rühm.
- 252 Üksus avalikustab raha teeniva üksuse kohta, mille puhul on perioodi vältel kajastatud või tühistatud väärtuse langusest tulenev kahjum, järgmise teabe:
- a) raha teeniva üksuse kirjeldus (kas see on tooteliin, tehas, äritegevus, geograafiline piirkond või IFRS 8-s määratletud avalikustatav segment), ning
 - b) kui pärast eelmist raha teeniva üksuse kaetava väärtuse hinnangut (selle olemasolu korral) on raha teeniva üksuse kindlaksmääramisel muutunud varade rühmitamine, siis nii käesolevate kui ka eelneva varade rühmitamise viisi ja raha teeniva üksuse kindlaksmääramise viisi muutmise põhjuste kirjeldus.
- 253 Kui kooskõlas IAS 36 paragrahviga 84 ei ole aruandeperioodi lõpus mõnda osa äriühenduses omandatud firmaväärtusest jaotatud raha teenivale üksusele (üksuste rühmale), avalikustatakse jaotamata firmaväärtuse summa ja põhjused, miks see summa on jäänud jaotamata.

Firmaväärtust sisaldavate raha teenivate üksuste või piiramatu kasuliku elueaga immateriaalsete varade kaetava väärtuse mõõtmisel kasutatud hinnangud

- 254 Üksus avalikustab iga raha teeniva üksuse (üksuste rühma) kohta, millele jaotatud sellesse üksusesse (üksuste rühma) kuuluva firmaväärtuse või piiramatu kasuliku elueaga immateriaalsete varade bilansiline jääkmaksumus on oluline võrreldes üksuse firmaväärtuse ja piiramatu kasuliku elueaga immateriaalsete varade bilansilise jääkmaksumuse kogusummaga, järgmise teabe:
- a) üksusele (üksuste rühmale) jaotatud firmaväärtuse bilansiline jääkmaksumus;
 - b) üksusele (üksuste rühmale) jaotatud piiramatu kasuliku elueaga immateriaalse vara bilansiline jääkmaksumus;
 - c) üksuse (üksuste rühma) kaetava väärtuse määramise alus (st kas kasutusväärtus või õiglase väärtus, millest on maha arvatud võõrandamiskulud);
 - d) kui üksuse (üksuste rühma) kaetav väärtus põhineb kasutusväärtusel:
 - i) iga olulise eelduse kirjeldus, millel põhinevad juhtkonna rahavoogude prognoosid perioodiks, mille kohta kehtivad viimased eelarved või prognoosid. Peamised eeldused on need eeldused, mille suhtes üksuse (üksuste rühma) kaetav väärtus on kõige tundlikum;
 - ii) kasvumäär, mille põhjal kantakse rahavoogude prognoosid üle perioodilt, mille kohta kehtivad viimased eelarved või prognoosid, ning sellise kasvumäära kasutamise

põhjendus, mis ületab nende toodete, tööstuste ja riigi või riikide, kus üksus tegutseb, või turu, millele käesolev üksus (üksuste rühm) on määratud, suhtes kehtivat pikaajalist keskmist kasvumäära;

- iii) rahavoogude prognooside suhtes rakendatavad diskontomäärad;
 - e) kui üksuse (üksuste rühma) kaetav väärtus põhineb õiglasel väärtusel, millest on maha arvatud võõrandamiskulud, hindamistehnika(d), mida kasutati õiglase väärtuse määramisel, millest on maha arvatud võõrandamiskulud. Üksus ei ole kohustatud esitama paragrahvides 95–97 nõutud avalikustatavat teavet. Kui õiglast väärtust, milles on maha arvatud võõrandamiskulud, ei määrata kindlaks, kasutades identse üksuse (üksuste rühma) noteeritud hinda, avalikustab üksus järgmise teabe:
 - i) iga olulise eelduse kirjeldus, mille põhjal määras juhtkond kindlaks õiglase väärtuse, millest on maha arvatud võõrandamiskulud. Peamised eeldused on need eeldused, mille suhtes üksuse (üksuste rühma) kaetav väärtus on kõige tundlikum;
 - ii) õiglase väärtuse hierarhia tase (vt IFRS 13), milles õiglase väärtuse mõõtmine tervikuna liigitatakse (võtmata arvesse võõrandamiskulude jälgitavust);
 - f) kui õiglast väärtust, millest on maha arvatud võõrandamiskulud, mõõdetakse diskonteeritud rahavoogude prognooside põhjal:
 - i) rahavoogude prognooside ekstrapoleerimiseks kasutatav kasvumäär ning
 - ii) rahavoogude prognooside suhtes rakendatavad diskontomäärad.
- 255 Kui kogu firmaväärtuse või piiramatul kasuliku elueaga immateriaalse vara bilansiline jääkmaksumus või osa sellest on jaotatud mitmele raha teenivale üksusele (üksuste rühmadele) ja see üksustele (üksuste rühmadele) jaotatud summa ei ole oluline võrreldes üksuse firmaväärtuse või piiramatul kasuliku elueaga immateriaalse vara bilansilise jääkmaksumuse kogusummaga, avalikustatakse see fakt koos üksustele (üksuste rühmadele) jaotatud firmaväärtuse või piiramatul kasuliku elueaga immateriaalsete varade bilansilise jääkmaksumuse kogusummaga. Lisaks sellele avalikustab üksus, kui selliste üksuste (üksuste rühmade) kaetav väärtus põhineb samadel põhieeldustel ja üksustele (üksuste rühmadele) jaotatud firmaväärtuse või piiramatul kasuliku elueaga immateriaalse vara bilansilise jääkmaksumuse kogusumma on oluline võrreldes üksuse firmaväärtuse või piiramatul kasuliku elueaga immateriaalsete vara bilansilise jääkmaksumuse kogusummaga, selle fakti koos järgmise teabega:
- a) sellistele üksustele (üksuste rühmadele) jaotatud firmaväärtuse bilansilise jääkmaksumuse kogusumma;
 - b) sellistele üksustele (üksuste rühmadele) jaotatud piiramatul kasuliku elueaga immateriaalsete varade bilansilise jääkmaksumuse kogusumma ning
 - c) põhieeldus(t)e kirjeldus.
- 256 Viimast eelneval perioodil tehtud raha teeniva üksuse (üksuste rühma) kaetava väärtuse põhjalikku arvutust võib kooskõlas IAS 36 paragrahviga 24 või IAS 36 paragrahviga 99 edasi kanda ja kasutada käesoleval perioodil selle üksuse (üksuste rühma) väärtuse languse kontrollimisel, arvestades, et täidetud on teatud tingimused. Sellisel juhul on üksust (üksuste rühma) puudutav teave, mille kohta kehtivad paragrahvides 254–255 esitatud avalikustatava teabe nõuded, seotud kaetava väärtuse edasikantud arvutusega.

IAS 37 Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad

- 257 Üksus avalikustab iga eraldiste liigi kohta järgmise teabe (võrdlusandmed ei ole nõutavad):
- a) bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses ja lõpus;
 - b) perioodi jooksul tehtud täiendavad eraldised, sealhulgas olemasolevate eraldiste suurendamine;
 - c) perioodi jooksul kasutatud summad (tekkinud ja eraldise arvelt kaetud summad);
 - d) perioodi jooksul tühistatud kasutamata summad ja
 - e) perioodi jooksul diskonteeritud summas toimunud kasv, mis tuleneb aja möödumisest ja diskontomäära võimalikest muutustest.
- 258 Üksus avalikustab iga eraldiste liigi kohta ka järgmise teabe (võrdlusandmed ei ole nõutavad):
- a) kohustuse olemuse lühikirjeldus ning kohustusest tuleneva majandusliku kasu vähenemise eeldatav aeg;

- b) asjaomaste vähenemiste summa ja ajaga seotud ebakindlad asjaolud. Kui see on vajalik asjakohase teabe andmiseks, avalikustab üksus põhilised tulevikusündmuste kohta tehtud eeldused vastavalt IAS 37 paragrahvile 48;
 - c) võimalike eeldatavate hüvitiste summa, märkides seoses eeldatavate hüvitistega kajastatud võimalike varade summad.
- 259 Välja arvatud juhul, kui väljamaksete võimalus seoses kohustise täitmisega on äärmiselt vähetõenäoline, avalikustab üksus iga aruandeperioodi lõpus eksisteeriva tingimuslike kohustiste liigi kohta tingimuslike kohustiste olemuse lühikirjelduse ja võimaluse korral:
- a) hinnangu selle finantsmõjule, mõõdetuna vastavalt IAS 37 paragrahvidele 36–52;
 - b) võimalike väljamaksete summa ja ajaga seotud ebakindlad asjaolud ja
 - c) hüvitise saamise võimalikkuse.
- 260 Kui majandusliku kasu saamine on tõenäoline, avalikustab üksus aruandeperioodi lõpus tingimuslike varade olemuse lühikirjelduse ning võimaluse korral hinnangu nende finantsmõju kohta, mõõdetuna vastavalt IAS 37 paragrahvides 36–52 eraldiste kohta sätestatud põhimõtetele.
- 261 Kui paragrahvides 259–260 nõutud teavet ei ole avalikustatud, kuna seda ei ole võimalik teha, peab üksus selle asjaolu ära märkima.
- 262 Äärmiselt harvadel juhtudel võib eeldada, et paragrahvides 257–260 nõutud teabe osaline või täielik avalikustamine kahjustab tõsiselt üksuse positsiooni eraldiste, tingimuslike kohustiste või tingimuslike varade teemal teiste osapooltega toimivas vaidluses. Sel juhul ei pea üksus seda teavet avalikustama, kuid ta avalikustab vaidluse üldolemuse koos asjaoluga, et teavet ei avalikustata, ning põhjendusega, miks seda ei tehta.

IAS 38 Immateriaalsed varad

- 263 Iga immateriaalse vara liigi kohta (eristades üksusesiseselt loodud ja muid immateriaalseid varasid) avalikustab üksus järgmise teabe:
- a) kas kasulik eluiga on piiratud või piiramatu, ja kui see on piiratud, siis kasulik eluiga või rakendatavad amortisatsioonimäärad;
 - b) piiratud kasuliku elueaga immateriaalse vara puhul kasutatavad amortisatsioonimeetodid;
 - c) aruandeperioodi alguse ja perioodi lõpu bilansiline brutojääkmaksumus ja akumulieeritud amortisatsioon (koos akumulieeritud kahjumitega väärtuse langusest);
 - d) koondkasumi aruande kirje(d), kus kajastatakse immateriaalse vara amortisatsioonikulu, ning
 - e) perioodi alguse ja lõpu bilansilise jääkmaksumuse võrdluse (võrdlusandmed ei ole nõutavad), näidates järgmist:
 - i) lisandumised, esitades eraldi üksusesiseselt arendatud, eraldi omandatud ja äriühendustes omandatud varad;
 - ii) varad, mis on liigitatud müügiks hoitavaks või mis kuuluvad müügigruppi, mis on liigitatud müügiks hoitavaks kooskõlas IFRS 5-ga, ja teised võõrandamised;
 - iii) IAS 38 paragrahvide 75 ja 85–86 kohaselt perioodi ümberhindlustest ja kooskõlas IAS 36-ga kajastatud või muust koondkasumist lahutatud vara väärtuse muutusest tulenevad väärtuse suurendamised ja vähendamised (kui neid esineb);
 - iv) kahjumid väärtuse langusest, mis on kajastatud perioodi kasumiaruandes kooskõlas IAS 36-ga (kui neid esineb);
 - v) vara väärtuse langusest tulenevate kahjumite tühistamine kasumiaruandes perioodi jooksul kooskõlas IAS 36-ga (kui neid esineb);
 - vi) perioodi jooksul kajastatud amortisatsioonikulu ning
 - vii) muud bilansilise jääkmaksumuse muutused perioodi jooksul.
- 264 Üksus avalikustab ka:
- a) piiramatu kasuliku elueaga immateriaalse vara bilansilise jääkmaksumuse ja põhjused, miks vara kasulik eluiga on hinnatud piiramatuks. Põhjendamisel peab üksus esitama asjaolud, millel oli oluline osa vara kasuliku eluea hindamisel piiramatuks;

- b) üksuse finantsaruannete jaoks olulise immateriaalse vara kirjelduse, bilansilise jääkmaksumuse ja järelejäänud amortisatsiooniperioodi;
 - c) sihtfinantseerimise teel omandatud ja õiglases väärtuses esmalt kajastatud immateriaalsete varade (vt IAS 38 paragrahv 44):
 - i) esmalt kajastatud õiglase väärtuse;
 - ii) bilansilised jääkmaksumused ning
 - iii) kas neid mõõdetakse pärast kajastamist vastavalt soetusmaksumuse mudelile või ümberhindluse mudelile;
 - d) piiratud omandiõigusega immateriaalsete varade olemasolu ja bilansilise jääkmaksumuse ning kohustiste tagatisena panditud immateriaalsete varade bilansilise jääkmaksumuse;
 - e) immateriaalse vara omandamiseks võetud lepinguliste kohustuste summa.
- 265 Kui immateriaalseid varasid arvestatakse ümberhinnatud väärtuses, avalikustab üksus järgmise teabe:
- a) immateriaalsete varade liigi kohta:
 - i) ümberhindluse jõustumiskuupäev;
 - ii) ümberhinnatud immateriaalsete varade bilansiline jääkmaksumus ja
 - iii) bilansiline jääkmaksumus, mis oleks finantsseisundi aruandes kajastatud, kui ümberhinnatud immateriaalsete varade liiki oleks pärast kajastamist mõõdetud vastavalt IAS 38 paragrahvis 74 esitatud soetusmaksumuse mudelile, ning
 - b) immateriaalse vara aruandeperioodi alguse ja lõpu ümberhindluse reservi summa, mis näitab perioodi jooksul toimunud muutusi ja reservi arvelt omanikele tehtavate väljamaksete suhtes kehtivaid piiranguid.
- 266 Üksus avalikustab aruandeperioodi jooksul kuluna kajastatud uurimis- ja arendusväljaminekute koondsumma.

IAS 40 Kinnisvarainvesteeringud

Õiglase väärtuse ja soetusmaksumuse mudel

- 267 Paragrahvides 268–271 sätestatud avalikustamist kohaldatakse lisaks paragrahvides 115–127 rendilepingute puhul nõutud avalikustatavale teabele. Kinnisvarainvesteeringu omanik esitab rendilepingute kohta rendileandja poolt avalikustatava teabe. Rentnik, kes hoiab kinnisvarainvesteeringut kasutamiseõiguse esemeks oleva varana, esitab sõlmitud kasutusrendilepingute kohta rentniku poolt avalikustatava teabe ning rendileandja poolt avalikustatava teabe.
- 268 Üksus avalikustab:
- a) kas ta rakendab õiglase väärtuse mudelit või soetusmaksumuse mudelit;
 - b) mil määral põhineb kinnisvarainvesteeringute õiglane väärtus (nagu see on mõõdetud või avalikustatud finantsaruannetes) sõltumatu hindaja hinnangul, kellel on tunnustatud ja asjakohane ametialane kvalifikatsioon ning kellel on hinnatava kinnisvara asukoha ja kategooria osas hiljutisi kogemusi. Kui sellist hindamist ei ole tehtud, avalikustatakse see asjaolu;
 - c) kasumiaruandes kajastatud õiglase väärtuse kumulatiivse muutuse kinnisvarainvesteeringu müügi korral varade kogumist, kus kasutatakse soetusmaksumuse mudelit, kogumisse, kus kasutatakse õiglase väärtuse mudelit (vt IAS 40 paragrahv 32C);
 - d) piirangud, mis on seotud kinnisvarainvesteeringute realiseeritavusega või müügitulu ja võõrandamisest saadavate summade laekumisega, ning vastavad summad;
 - e) lepingupõhised kohustused seoses kinnisvarainvesteeringute ostmise, ehitamise ja arendusega või seoses remondi, hoolduse ja kvaliteedi parandamisega.

Õiglase väärtuse mudel

- 269 Lisaks paragrahvis 268 nõutud avalikustatavale teabele avalikustab IAS 40 paragrahvides 33–55 kirjeldatud õiglase väärtuse mudelit kasutav üksus kinnisvarainvesteeringute aruandeperioodi alguse ja lõpu bilansilise jääkmaksumuse võrdluse (võrdlusandmed ei ole nõutavad), näidates järgmist:
- a) lisandumised;

- b) omandamised äriühenduste kaudu;
 - c) varad, mis on liigitatud müügiks hoitavaks või mis kuuluvad müügigruppi, mis on liigitatud müügiks hoitavaks kooskõlas IFRS 5-ga, ja teised võõrandamised;
 - d) õiglase väärtuse korrigeerimisest tulenevad netokasumid või -kahjumid;
 - e) ümberliigitamine varudeks ja omaniku poolt kasutatavaks kinnisvaraks ning varudest ja omaniku poolt kasutatavast kinnisvarast ning
 - f) muud muutused.
- 270 IAS 40 paragrahvis 53 osutatud erandjuhtudel, kui üksus mõõdab kinnisvarainvesteeringut IAS 16-s esitatud soetusmaksumuse mudeli põhjal või IFRS 16 kohaselt, avalikustatakse paragrahvis 269 nõutud võrdluse käigus selle kinnisvarainvesteeringu kohta esitatud summad teiste kinnisvarainvesteeringute kohta esitatud summadest eraldi. Lisaks avalikustab üksus:
- a) kõnealuse kinnisvarainvesteeringu kirjelduse ning
 - b) selgituse, miks õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt mõõta.

Soetusmaksumuse mudel

- 271 Lisaks paragrahvis 268 nõutud avalikustatavale teabele avalikustab IAS 40 paragrahvis 56 esitatud soetusmaksumuse mudelit rakendav üksus:
- a) kasutatud kulumiarvestuse meetodid;
 - b) kasulikud eluead või kasutatud kuluminormid;
 - c) bilansilise brutojääkmaksumuse ning akumul eeritud kulum i (koos väärtuse langusest tulenevate akumul eeritud kahjumitega) aruandeperioodi alguses ja lõpus ning
 - d) kinnisvarainvesteeringu perioodi alguse ja lõpu bilansilise jääkmaksumuse võrdluse (võrdlusandmed ei ole nõutavad), näidates järgmist:
 - i) lisandumised;
 - ii) omandamised äriühenduste kaudu;
 - iii) varad, mis on liigitatud müügiks hoitavaks või mis kuuluvad müügigruppi, mis on liigitatud müügiks hoitavaks kooskõlas IFRS 5-ga, ja teised võõrandamised;
 - iv) kulum;
 - v) perioodi jooksul kajastatud väärtuse langusest tulenevad kahjumid ja nende kahjumite tühistamised kooskõlas IAS 36-ga;
 - vi) ümberliigitamine varudeks ja omaniku poolt kasutatavaks kinnisvaraks ning varudest ja omaniku poolt kasutatavast kinnisvarast ning
 - vii) muud muutused;
 - e) kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse. IAS 40 paragrahvis 53 kirjeldatud erandjuhtudel, mil üksusel ei ole võimalik kinnisvarainvesteeringu õiglast väärtust usaldusväärselt mõõta, avalikustab ta:
 - i) kõnealuse kinnisvarainvesteeringu kirjelduse;
 - ii) selgituse, miks õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt mõõta, ja
 - iii) kui võimalik, siis vahemiku, millesse tõenäoliselt langeksid õiglase väärtuse hinnangud.

IAS 41 Põllumajandus

Üldnõuded

- 272 Üksus kirjeldab kõikide bioloogiliste varade rühmi.
- 273 Üksus avalikustab bioloogiliste varade aruandeperioodi alguse ja lõpu bilansiliste jääkmaksumuste muutuste võrdluse (võrdlusandmed ei ole nõutavad). Võrdlus peab sisaldama:
- a) kasumit või kahjumit, mis on tingitud sellise õiglase väärtuse muutustest, millest on maha arvatud müügikulutused;
 - b) ostudest tulenevaid suurenemisi;

- c) vähenemisi müügi tulemusena ja bioloogilistele varade müügiks hoitavaks (või müügigruppi, mis on liigitatud müügiks hoitavaks) liigitamise tulemusena kooskõlas IFRS 5-ga;
- d) saagist tulenevaid vähenemisi;
- e) äriühendustest tulenevaid suurenemisi;
- f) valuutakursside netovahet, mis tuleneb finantsaruannete ümberarvestamisest erinevasse esitusvaluutasse ning välismaise äriüksuse ümberarvestamisest aruandva üksuse esitusvaluutasse, ja
- g) muid muutusi.

Lisateabe avalikustamise nõuded, kui bioloogilise vara õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt mõõta

- 274 Kui üksus mõõdab bioloogilisi varasid soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tingitud akumulieeritud kahjumid (vt IAS 41 *Põllumajandus* paragrahv 30) aruandeperioodi lõpul, siis avalikustab üksus selliste bioloogiliste varade kohta:
- a) bioloogilise vara kirjelduse;
 - b) selgituse, miks õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt mõõta;
 - c) kasutatud kulumiarvestuse meetodi;
 - d) kasulikud eluead või kasutatud kuluminormid ja
 - e) aruandeperioodi alguse ja lõpu bilansilise brutojääkmaksumuse ja akumulieeritud kulumi (koos väärtuse langusest tuleneva akumulieeritud kahjumiga).

Valitsusepoolne sihtfinantseerimine

- 275 Üksus avalikustab IAS 41 rakendusalasle jääva põllumajandusliku tegevuse kohta järgmise teabe:
- a) finantsaruannetes kajastatud valitsusepoolse sihtfinantseerimise olemus ja ulatus ning
 - b) valitsusepoolse abiga seotud täitmata tingimused ja muud võimalikud sündmused, mida ei ole kasumiaruandes kajastatud.

Muu avalikustatav teave

- 276 Käesolevat standardit rakendav üksus ei pea rakendama standardit IFRS 8. Kui käesolevat standardit rakendav üksus otsustab avalikustada segmentide kohta teavet, mis ei vasta IFRS 8 nõuetele, ei tohi ta kirjelda seda teavet segmendiaruandlusena. Sellist teavet avalikustav üksus kirjeldab avalikustatava teabe koostamise ja avaldamise aluseid. Üksus, kes otsustab rakendada standardit IFRS 8, rakendab kõiki selle avalikustamisnõudeid ja märgib ära, et ta on rakendanud standardit IFRS 8.

Lisa A. Jõustumiskuupäev ja üleminekusätted

Käesolev lisa on standardi lahutamatu osa.

- A1 Üksus võib otsustada rakendada käesolevat standardit 1. jaanuaril 2027 või pärast seda algavate aruandeperioodide suhtes. Varasem rakendamine on lubatud. Kui üksus otsustab rakendada käesolevat standardit varem, avalikustab ta selle asjaolu. Kooskõlas paragrahvi 14, kui üksus rakendab käesolevat standardit käesoleval aruandeperioodil, kuid ei rakendanud seda vahetult eelnenud perioodil, esitab ta kõigi aruandeperioodi finantsaruannetes kajastatud summade kohta võrdlusandmed (st eelmise perioodi andmed), välja arvatud juhul, kui käesolev standard või mõni muu IFRSi raamatupidamisstandard lubab või nõuab teisiti.

IFRS 18 Teabe esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes

- A2 2024. aasta aprillis välja antud IFRS 18-ga *Teabe esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes* asendatakse IAS 1 *Finantsaruannete esitamine*. Standardit IFRS 18 rakendatakse 1. jaanuaril 2027 algavate aruandeperioodide suhtes ja varasem rakendamine on lubatud.
- A3 Üksus, kes otsustab rakendada käesolevat standardit aruandeperioodil, mis on varasem kui aruandeperiood, mil ta esmakordselt rakendab standardit IFRS 18, rakendab paragrahvide 128–163 (alapealkirja „IFRS 18 Teabe esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes“ all), 173–177 ja 182–183 (alapealkirja „IAS 8 Finantsaruannete koostamise alused“ all) ning paragrahvi 246 punkti m (alapealkirja „IAS 34 Vahefinantsaruanded“ all) asemel lisa B paragrahve B2–B19. Kui selline üksus rakendab ka IAS 33 *Aktiakasum*, rakendab ta IAS 33 (muudetud IFRS 18-ga) paragrahvide 73B ja 73C asemel IAS 33 paragrahve 73 ja 73A.

IAS 21 Valuutakursside muutuste mõjud muudatused

- A4 Dokumendiga „Vahetatavuse puudumine“ (välja antud 2023. aasta augustis) muudeti standardit IAS 21 *Valuutakursside muutuste mõjud*, lisades IAS 21 paragrahvidesse 57A–57B uued avalikustamismõjud. IAS 21 muudatusi rakendatakse 1. jaanuaril 2025 või pärast seda algavate aruandeperioodide suhtes ja varasem rakendamine on lubatud. Kui üksus rakendab käesolevat standardit aruandeperioodi suhtes, mis algab enne 1. jaanuari 2025, kuid ei ole rakendanud IAS 21 muudatusi, ei pea ta paragrahve 221–224 rakendama.

IFRS 9 Finantsinstrumendid ja IFRS 7 Finantsinstrumendid: avalikustatav teave muudatused

- A5 Dokumendiga „Finantsinstrumentide liigitamise ja mõõtmise muudatused“ (välja antud 2024. aasta mais) lisati paragrahvid 56A–56C. Muudatusi rakendatakse 1. jaanuaril 2026 või pärast seda algavate aruandeperioodide suhtes ja varasem rakendamine on lubatud. Kui üksus rakendab käesolevat standardit enne 1. jaanuari 2026 algava aruandeperioodi suhtes, kuid ei ole rakendanud IFRS 9 *Finantsinstrumendid* punkti 4.1 (Finantsvarade liigitamine) rakendusjuhiseid selle varasema perioodi suhtes, ei pea ta paragrahve 56A–56C rakendama.
- A6 Dokumendiga *Loodusressurssidest sõltuva elektrienergiaga seotud lepingud* (välja antud detsembris 2024) muudeti IFRS 9 ja IFRS 7, lisades IFRS 7 paragrahvidesse 30A–30C uued avalikustamismõjud. Muudatuste käigus lisati paragrahvid 64A–64C ja muudeti käesoleva standardi paragrahvi 42. Kooskõlas käesoleva standardi paragrahvi 4 punktiga c on paragrahvide 64A–64C üleminekunõuded sätestatud IFRS 7 paragrahvides 44OO–44PP. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab IFRS 9 muudatusi. IFRS 9 ja IAS 7 muudatusi rakendatakse 1. jaanuaril 2026 või pärast seda algavate aruandeperioodide suhtes ja varasem rakendamine on lubatud. Kui üksus rakendab käesolevat standardit aruandeperioodi suhtes, mis algab enne 1. jaanuari 2026, kuid ei ole rakendanud IFRS 9 muudatusi, ei pea ta paragrahve 64A–64C rakendama.

Lisa B. Avalikustamise nõuded, kui üksus rakendab IFRS 19 enne IFRS 18 rakendamist

Käesolev lisa on standardi lahutamatu osa.

- B1 Üksus, kes otsustab rakendada käesolevat standardit aruandeperioodil, mis on varasem kui aruandeperiood, mil ta esmakordselt rakendab standardit IFRS 18 *Teabe esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes*, rakendab paragrahvide 128–163 (alapealkirja „IFRS 18 *Teabe esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes*“ all), 173–177 ja 182–183 (alapealkirja „IAS 8 *Finantsaruannete koostamise alused*“ all) ning paragrahvi 246 punkti m (alapealkirja „IAS 34 *Vahefinantsaruanded*“ all) asemel paragrahve B2–B19. IFRS 18 asendab IAS 1 *Finantsaruannete esitamine* 1. jaanuaril 2027 või hiljem algavate aruandeperioodide puhul. Paragrahvides B2–B19 sätestatakse avalikustamisnõuded üksusele, kes rakendab standardit IAS 1 ja käesolevat standardit.

Õiglane esitus ja vastavus IFRSi raamatupidamisstandarditele

- B2 Juhul kui üksus kaldub kõrvale mõne IFRSi raamatupidamisstandardi nõudest vastavalt IAS 1 paragrahvi 19, avalikustab ta:
- a) juhtkonna järelduse, et finantsaruanded kajastavad õiglaselt üksuse finantsseisundit, -tulemusi ja rahavoogusid;
 - b) et majandusüksus on järginud kehtivaid IFRSi raamatupidamisstandardeid, välja arvatud juhul, kui õiglase esituse saamiseks on konkreetsest nõudest kõrvale kaldutud;
 - c) selle IFRSi raamatupidamisstandardi pealkirja, millest üksus on kõrvale kaldunud; kõrvalekalde olemuse, sealhulgas selle IFRSi raamatupidamisstandardiga nõutava käsitluse; põhjuse, miks see käsitlus oleks asjaomastes tingimustes nii eksitav, et see oleks vastuolus *kontseptuaalses raamistikus (kontseptuaalne raamistik)* sätestatud finantsaruannete eesmärgiga, ja valitud käsitluse ning
 - d) iga esitatud perioodi kohta kõrvalekalde finantsmõju igale finantsaruande kirjele, mis oleks esitatud selle nõude järgmisel.
- B3 Kui üksus on eelneval aruandeperioodil mõne IFRSi raamatupidamisstandardi nõudest kõrvale kaldunud ja see kõrvalekalde mõjutab ka käesoleva perioodi finantsaruannetes kajastatud summasid, avalikustab üksus teabe, mis on nõutud paragrahvi B2 punktis c ja paragrahvi B2 punktis d.
- B4 Sellistel äärmiselt erandlikel juhtudel, kui juhtkond jõuab järeldusele, et mõne IFRSi raamatupidamisstandardi nõude järgimine võib olla nii eksitav, et see põhjustaks vastuolu *kontseptuaalses raamistikus* sätestatud finantsaruannete eesmärgiga, kuid asjakohane regulatiivne raamistik keelab nõudest kõrvale kalduda, vähendab üksus maksimaalselt selliseid tajutavaid eksitavaid vastavusaspekte, avalikustades:
- a) kõnealuse IFRSi raamatupidamisstandardi pealkirja, nõude olemuse ja põhjuse, miks juhtkond on arvamusel, et nõude järgimine oleks asjaomastes tingimustes nii eksitav, et see oleks vastuolus *kontseptuaalses raamistikus* sätestatud finantsaruannete eesmärgiga, ning
 - b) iga esitatud perioodi puhul kõigi finantsaruannete kirjete korrigeerimised, mida juhtkonna hinnangul oleks vaja teha, et saavutada õiglane esitus.

Arvestusmeetodite muutus, tagasiulatuv korrigeerimine või ümberliigitamine

- B5 Kui üksus peab kooskõlas IAS 1 paragrahviga 40A esitama täiendava finantsseisundi aruande, peab ta avalikustama paragrahvides B6–B7, 178–181 ja 186 nõutud teabe. Ta ei pea siiski esitama eelmise perioodi alguse finantsseisundi algaruande lisasid.
- B6 Juhul kui üksus muudab finantsaruannete kirjete esitusviisi või liigitust, liigitab ta võrdlussummad ümber, välja arvatud juhul, kui ümberliigitamine ei ole otstarbekas. Võrdlussummade ümberliigitamisel avalikustab üksus (sh eelmise perioodi alguse seisuga):
- a) ümberliigituse olemuse;
 - b) iga ümberliigitatud kirje või kirjete liigi summa ja

- c) ümberliigituse põhjuse.
- B7 Juhul kui võrdlusandmete ümberliigitamine on võimatu, avalikustab üksus:
- a) summade ümber liigitamata jätmise põhjuse ja
 - b) nende paranduste olemuse, mis oleks tulnud summade ümberliigitamisel läbi viia.

Õigus lükata kohustiste arveldamist edasi vähemalt 12 kuud

- B8 IAS 1 paragrahvide 69–75 rakendamisel võib üksus liigitada laenulepingutest tulenevad kohustised pikaajalisteks, kui üksuse õigus lükata nende kohustiste arveldamine edasi sõltub sellest, kas üksus täidab eritingimused 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi (vt IAS 1 paragrahvi 72B punkt b). Sellistes olukordades avalikustab üksus lisades teabe, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel mõista riski, et kohustised võivad 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi muutuda tagasimakstavaks, sealhulgas järgmise teabe:
- a) teave eritingimuste kohta (sealhulgas eritingimuste laad ja aeg, millal üksus peab need täitma) ja seotud kohustiste bilansilise jääkmaksumuse kohta;
 - b) olemasolu korral asjaolud ja olukorrad, mis viitavad sellele, et üksusel võib olla raskusi eritingimuste täitmisega – näiteks, kui üksus on võtnud aruandeperioodil või pärast seda meetmeid võimaliku rikkumise vältimiseks või leevendamiseks. Selliste asjaolude ja olukordade hulka võib kuuluda ka asjaolu, et üksus ei oleks täitnud eritingimusi, kui nende täimist hinnataks üksuse olukorra alusel aruandeperioodi lõpus.

Finantsseisundi aruandes või lisades esitatav teave

- B9 Üksus esitab finantsseisundi aruandes või avaldab lisades järgmiste kirjete liigituse täiendavateks alajaotusteks:
- a) materiaalsete põhivarade objektid jagatakse liikidesse vastavalt IAS 16-le *Materiaalsed põhivarad*;
 - b) nõuded jagatakse nõueteks ostjate vastu, nõueteks seotud osapoolte vastu, ettemakseteks ja muudeks nõueteks;
 - c) varud jagatakse vastavalt IAS 2-le *Varud* sellistesse liikidesse nagu kaup, tootmisvarud, materjalid, lõpetamata toodang ja valmistooteid;
 - d) nõuded ostjate vastu disagregeeritakse vastavalt IAS 7-le *Rahavoogude aruanne*, et esitada eraldi nende nõuete summad, mis moodustavad osa tarnijate finantseerimiskokkulepetest;
 - e) eraldised jagatakse töötajate hüvitistega seotud eraldisteks ja muudeks eraldisteks ja
 - f) omakapital ja reservid jagatakse erinevatesse liikidesse, nagu sissemakstud kapital, ülekurs ja reservid.
- B10 Üksus esitab finantsseisundi aruandes või omakapitali muutuste aruandes või avalikustab lisades järgmise teabe:
- a) aktsiakapitali iga liigi kohta:
 - i) lubatud aktsiate arv;
 - ii) emiteeritud ja täielikult tasutud aktsiate arv ning emiteeritud ja mittetäielikult tasutud aktsiate arv;
 - iii) aktsia nimiväärtus või asjaolu, et aktsiatel nimiväärtus puudub;
 - iv) perioodi alguses ja lõpus ringluses olevate aktsiate arvu võrdlus (võrdlusandmed ei ole nõutavad);
 - v) antud liigiga seotud õigused, eelised ja piirangud, sealhulgas dividendide jaotamise ja kapitali tagasimaksmise piirangud;
 - vi) üksuse enda või selle tütar- või sidusettevõtjate valduses olevad aktsiad ja
 - vii) optsoonide ja aktsiate müügilepingute alusel emiteerimisele kuuluvad aktsiad, sealhulgas tingimused ja summad, ja
 - b) iga omakapitali reservi olemuse ja eesmärgi kirjeldus.

- B11 Üksus, millel puudub aktsiakapital, näiteks täis- või usaldusühing, avalikustab paragrahvi B10 punktis a nõutavaga võrdväärse teabe, mis näitab igas omakapitali liigis aruandeperioodil toimunud muutusi ja iga omakapitali liigiga seotud õigusi, eeliseid ja piiranguid.

Omakapitali muutuste aruanne

- B12 Üksus esitab omakapitali muutuste aruandes või lisades dividendide summa, mis on kajastatud perioodi jooksul omanikele tehtud väljamaksetena (kokku või aktsia kohta), esitades selle teabe eraldi lihtaktsiate ja muude aktsiate kohta.

Arvestusmeetodit käsitleva teabe avalikustamine

- B13 Üksus avalikustab arvestusmeetodit käsitleva olulise teabe.
- B14 Üksus avalikustab koos arvestusmeetodit käsitleva olulise teabega või muude lisadega otsused (v.a hinnanguid sisaldavad otsused) (vt paragrahv B15), mis juhtkond on teinud üksuse arvestusmeetodite rakendamisel ning mis avaldavad kõige suuremat mõju finantsaruannetes kajastatud summadele. Üksuselt võidakse nõuda näiteks selliste otsuste avalikustamist, mis näitavad, kuidas määratakse kindlaks:
- a) selliste varade ja kohustiste asjakohased liigid, mille õiglase väärtuse määramise teave avalikustatakse;
 - b) et üksusel on kontroll teise üksuse üle;
 - c) et üksusel on ühine kontroll ettevõtmise või märkimisväärne mõju teise üksuse üle;
 - d) ühisettevõtmise liik (st ühistegevus või ühisettevõtja), kui ettevõtmine on struktureeritud eraldi vahendi kaudu, ning
 - e) et üksus on investeerimisüksus.

Peamised hindamisebakindluse allikad

- B15 Üksus avalikustab lisades teabe selliste tulevikku puudutavate eelduste ja muude peamiste hindamise ebakindluse allikate kohta aruandeperioodi lõpus, millega kaasnev oluline risk võib põhjustada varade ja kohustiste bilansiliste jääkmaksumuste olulisi korrigeerimisi järgmisel majandusaastal. Nende varade ja kohustistega seoses sisaldavad lisad andmeid järgmise kohta:
- a) nende olemus ja
 - b) nende bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus.
- B16 Paragrahvi B15 kohaselt avalikustatav teave ei ole nõutav selliste varade ja kohustiste puhul, millel on suur risk, et nende bilansilised jääkmaksumused võivad järgmisel majandusaastal oluliselt muutuda, kui neid mõõdetakse aruandeperioodi lõpus õiglases väärtuses, mis põhineb identse vara või kohustise noteeritud hinnal aktiivsel turul. Sellised õiglased väärtused võivad järgmisel majandusaastal oluliselt muutuda, kuid neid muutusi ei põhjusta kasutatud eeldused või muud hindamisega seotud ebakindluse allikad aruandeperioodi lõpus.

Muu avalikustatav teave

- B17 Üksus avalikustab lisades:
- a) dividendide summa, mille kohta on tehtud jaotusettepanek või mille jaotamine on välja kuulutatud enne finantsaruannete kinnitamist, ent mida ei ole kajastatud perioodi väljamaksena omanikele, ja vastava summa aktsia kohta ning
 - b) eelisaktsiate kõikide mittekajastatud kumulatiivsete dividendide summa.
- B18 Üksus avalikustab järgmise teabe, kui seda ei ole avalikustatud mujal finantsaruannetega koos avaldatud teabes:
- a) üksuse alaline asukoht ja õiguslik vorm, asutamiskohajärgne riik ja registreeritud asukoha aadress (või peamine tegevuskoht, kui see erineb registreeritud asukohast) ning
 - b) üksuse äritegevuse ja põhitegevusvaldkondade olemuse kirjeldus.

IAS 1-s sätestatud avalikustamisnõuded, mis jäävad kehtima

- B19 Üksus rakendab IAS 1 paragrahvis 15, paragrahvi 17 punktis c, paragrahvides 25, 31, 36, 51, 53, 92, 94, 99, 103, paragrahvi 106 punktis d ning paragrahvides 110, 112 ja 113 sätestatud avalikustamisnõudeid.

Lisa C. Teiste IFRSi raamatupidamisstandardite muudatused

Käesolevas lisas esitatakse teistes IFRSi raamatupidamisstandardites tehtavad muudatused. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab IFRS 19.

IFRS 1 Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt

Muudetakse IFRS 1 paragrahve 4B ja D2.
--

Rakendusala

- ...
- 4B Kui üksus otsustab vastavalt paragrahvile 4A mitte rakendada käesolevat IFRSi, peab ta lisaks IAS 8-s sätestatud avalikustamismõnetele siiski rakendama IFRS 1 paragrahvides 23A–23B sätestatud avalikustamismõneteid. Üksus, kes rakendab standardit IFRS 19 *Avaliku aruandekohustusega tütarettevõtjad: avalikustatav teave*, peab selle asemel rakendama IFRS 19 paragrahvides 22–23 ja 173–187 sätestatud avalikustamismõneteid.
- ...

Lisa D Vabastused muudest IFRS-ideest

...

Aktsiapõhised maksetehingud

- D2 Esmakordsel kasutuselevõttjal soovitatakse rakendada, kuid teda ei kohustata rakendama IFRS 2 *Aktsiapõhine makse* omakapitaliinstrumentide suhtes, mis võimaldati 7. novembril 2002 või enne seda. Samuti soovitatakse esmakordsel kasutuselevõttjal rakendada, kuid teda ei kohustata rakendama IFRS 2 omakapitaliinstrumentide suhtes, mis võimaldati pärast 7. novembrit 2002 ning mis anti üle kas a) enne IFRS-idele ülemineku kuupäeva või b) enne 1. jaanuari 2005, olenevalt sellest, kumb esineb hiljem. Kui esmakordne kasutuselevõtja otsustab siiski rakendada IFRS 2 selliste omakapitaliinstrumentide suhtes, võib ta seda teha ainult siis, kui ta on avalikustanud nende omakapitaliinstrumentide õiglase väärtuse, mis on määratud kindlaks mõõtmiskuupäeval, nagu on määratletud IFRS 2-s. Kõikide selliste omakapitaliinstrumentide võimaldamise kohta, mille suhtes üksus ei ole IFRS 2 rakendanud (nt omakapitaliinstrumendid, mis võimaldati 7. novembril 2002 või enne seda), avalikustab esmakordne kasutuselevõtja sellest hoolimata IFRS 2 paragrahvides 44 ja 45 nõutud teabe. Üksus, kes rakendab standardit IFRS 19 *Avaliku aruandekohustusega tütarettevõtjad: avalikustatav teave*, peab selle asemel avalikustama IFRS 19 paragrahvis 31 nõutud teabe. Kui esmakordne kasutuselevõtja muudab selliste omakapitaliinstrumentide võimaldamise tingimusi, mille suhtes IFRS 2 ei ole rakendatud, siis ei nõuta üksuselt IFRS 2 paragrahvide 26–29 rakendamist juhul, kui muudatused tehti enne IFRS-idele ülemineku kuupäeva.

IFRS 5 Müügi- ja hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad

Muudetakse IFRS 5 paragrahve 5B, 12, 26A ja 38.

Rakendusala

- ...
- 5B Käesolevas IFRSis sätestatakse avalikustatav teave, mis on nõutav seoses müügiks hoitavateks või lõpetatud tegevusvaldkondadeks liigitatud põhivaradega (või müügigruppidega). Muude IFRSide avalikustatava teabe nõue ei rakendu selliste varade (või müügigruppide) puhul, välja arvatud, kui nendes IFRSides nõutakse:
- a) konkreetse teabe avalikustamist müügiks hoitavateks või lõpetatud tegevusvaldkondadeks liigitatud põhivarade (või müügigruppide) kohta või
 - b) avalikustatavat teavet müügigruppi kuuluvate varade ja kohustiste, mille mõõtmise nõuded ei ole IFRS 5 rakendusalas, mõõtmise kohta ja selline avalikustatav teave ei ole juba toodud finantsaruannete muudes lisades.
- Täiendav avalikustatav teave müügiks hoitavateks või lõpetatud tegevusvaldkondadeks liigitatud põhivarade (või müügigruppide) kohta võib osutuda vajalikuks, et täita IFRS 18 avalikustamismõndeid ja IAS 8 *Finantsaruannete koostamise alused*, eriti IAS 8 paragrahvide 6A ja 31A nõudeid. Üksus, kes rakendab standardit IFRS 19 *Avaliku aruandekohustusega tüüarettevõtjad: avalikustatav teave*, rakendab IAS 8 paragrahvi 31A asemel IFRS 19 paragrahvi 182.
- ...

Põhivarade (või müügigruppide) liigitamine müügiks hoitavaks või omanikele jaotamiseks hoitavaks

- ...
- 12 Kui paragrahvides 7 ja 8 esitatud kriteeriumid täidetakse pärast aruandeperioodi lõppu, ei pea üksus nendes finantsaruannetes põhivara (või müügigruppi) liigitama müügiks hoitavaks. Siiski, kui need kriteeriumid täidetakse pärast aruandeperioodi lõppu, kuid enne finantsaruannete väljaandmist, avalikustab üksus lisades paragrahvi 41 punktides a, b ja d kirjeldatud teabe. Üksus, kes rakendab standardit IFRS 19 *Avaliku aruandekohustusega tüüarettevõtjad: avalikustatav teave*, peab selle asemel avalikustama IFRS 19 paragrahvis 38 sätestatud teabe.
- ...

Müügiks hoitavate põhivarade (või müügigrupi) mõõtmine

- ...
- Muudatused müügiplaanis ja omanikele jaotamise plaanis**
- ...
- 26A Kui üksus liigitab vara (või müügigrupi) müügiks hoitavast otse ümber omanikele jaotamiseks hoitavaks või omanikele jaotamiseks hoitavast otse müügiks hoitavaks, käsitatakse liigitamise muutust algse võõrandamisplaani jätkumisena. Üksus:
- a) ei järgi selle muudatuse arvestamisel paragrahvides 27–29 esitatud juhiseid. Üksus kohaldab käesoleva IFRSi neid liigitamise, esitamise ja mõõtmise nõudeid, mida kohaldatakse uue võõrandamisviisi suhtes. Üksus, kes rakendab standardit IFRS 19 *Avaliku aruandekohustusega tüüarettevõtjad: avalikustatav teave*, rakendab käesolevas IFRSis esitatud avalikustamismõnnete asemel IFRS 19-s sätestatud avalikustamismõndeid.
- ...

Esitamine ja avalikustamine

...

Müügiks hoitavaks liigitatud põhivara või müügigrupp

- 38 Üksus esitab müügiks hoitavaks liigitatud põhivara ja müügiks hoitavaks liigitatud müügigrupi varad finantsseisundi aruandes eraldi teistest varadest. Müügiks hoitavaks liigitatud müügigrupi kohustised esitatakse finantsseisundi aruandes teistest kohustistest eraldi. Need varad ja kohustised ei tohi olla saldeeritud ja esitatud ühe summamana. Müügiks hoitavaks liigitatud varade ja kohustiste peamised liigid peavad olema eraldi avalikustatud kas finantsseisundi aruandes või lisades, välja arvatud paragrahvis 39 lubatu ja kui üksus rakendab IFRS 19 *Avaliku aruandekohustuseta tütarettevõtjad: avalikustatav teave*. Üksus esitab eraldi mistahes kumulatiivse tulu või kulu, mis on kajastatud otse muus koondkasumis ja seotud põhivaraga (või müügigrupiga), mida liigitatakse müügiks hoitavaks.

IFRS 13 Õiglase väärtuse määrtmine

Muudetakse IFRS 13 paragrahve 7 ja 66. Uus tekst on allajoonitud.

Rakendusala

- 7 Käesoleva IFRSiga nõutav avalikustatav teave või IFRS 19 *Avaliku aruandluskohustuseta tütarettevõtjad: avalikustatav teave* rakendavate üksuste puhul IFRS 19 paragrahvides 95–97 nõutud avalikustatav teave ei ole nõutav järgmise kohta:

Määrtmine

Hindamistehnikad

- 66 Hindamistehnika või selle rakendusviisi muutmisest tulenevaid parandusi arvestatakse arvestushinnangus toimunud muutusena kooskõlas IAS 8-ga. IAS 8 kohaselt (või IFRS 19 *Avaliku aruandluskohustuseta tütarettevõtjad: avalikustatav teave* rakendava üksuse puhul IFRS 19 kohaselt) avalikustatavat teavet arvestushinnangus toimunud muutuse kohta ei tule esitada paranduste puhul, mis tulenevad hindamistehnika või selle rakendusviisi muutmisest.

IFRS 17 Kindlustuslepingud

Muudetakse IFRS 17 paragrahvi C3 punkti a.

Lisa C

Jõustumiskuupäev ja üleminekusätted

Üleminekusätted

- C3 Välja arvatud juhul, kui see on võimatu või kui rakendatakse paragrahvi C5A, rakendab üksus IFRS 17 tagasiulatuvalt, kuid:

- a) üksus ei ole kohustatud esitama IAS 8 *Finantsaruannete koostamise alused* paragrahvi 28 punktis f nõutud kvantitatiivset teavet või IFRS 19 *Avaliku aruandekohustusest tütarettevõtjad: avalikustatav teave* rakendava üksuse puhul IFRS 19 paragrahvi 178 punktis f nõutud teavet;

...

IFRS 18 Teabe esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes

Muudetakse IFRS 18 paragrahve C2 ja C5.

Lisa C Jõustumiskuupäev ja üleminekusätted

...

Üleminekusätted

- C2 Üksus rakendab käesolevat standardit tagasiulatuvalt, rakendades standardit IAS 8. Üksus ei ole siiski kohustatud esitama IAS 8 paragrahvi 28 punktis f sätestatud kvantitatiivset teavet. Üksus, kes rakendab standardit IFRS 19 *Avaliku aruandekohustusest tütarettevõtjad: avalikustatav teave*, ei ole kohustatud esitama IFRS 19 paragrahvi 178 punktis f nõutud kvantitatiivset teavet

...

- C5 Kui üksus rakendab vahefinantsaruannete koostamisel käesoleva standardi rakendamise esimesel aastal standardit IAS 34, avalikustab üksus IAS 34 paragrahvi 16A punktis a nõutud teabe osana iga kasumiaruandes esitatud kirje võrdluse käesolevale ja kumulatiivsele käesolevale perioodile vahetult eelnenud võrreldavate perioodide kohta. Võrdlus tuleb esitada järgmiste summade kohta:

- a) korrigeeritud summad, mis on esitatud võrdlusperioodi ja kumulatiivse võrdlusperioodi arvestusmeetodeid rakendades, kui üksus rakendab käesolevat standardit, ja
- b) summad, mis on varem esitatud võrdlusperioodi ja kumulatiivse võrdlusperioodi arvestusmeetodeid rakendades, kui üksus rakendas IAS 1.

Üksus, kes rakendab standardit IFRS 19 *Avaliku aruandekohustusest tütarettevõtjad: avalikustatav teave*, peab selle asemel avalikustama sellise võrdluse IFRS 19 paragrahvi 246 punktis a nõutud teabe osana.

IAS 32 Finantsinstrumendid: esitamine

Muudetakse IAS 32 paragrahve 34 ja 40.

Esitamine

...

Omaaktsiad (vt ka paragrahv AG36)

...

- 34 Kooskõlas IFRS 18-ga *Teabe esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes* esitatakse hoitavate omaaktsiate kogus eraldi finantsseisundi aruandes või omakapitali muutuste aruandes või avalikustatakse lisades. Üksus, kes rakendab standardit IFRS 19 *Avaliku aruandekohustusest tütarettevõtjad: avalikustatav teave*, esitab selle asemel sellise teabe kooskõlas IFRS 19-ga. Kui üksus ostab enda omakapitaliinstrumente tagasi seotud

osapoolelt, avalikustab ta selle kooskõlas IAS 24 *Seotud osapooli käsitleva teabe avalikustamine* nõuetega. IFRS 19 rakendav üksus avalikustab selle asemel sellise teabe kooskõlas IFRS 19-ga.

Intressid, dividendid, kahjumid ja kasumid (vt ka paragrahv AG37)

...

- 40 Kuludeks liigitatud dividendid võib esitada kasumi- ja muu koondkasumi aruandes (aruannetes) või avalikustada lisades kas koos muudest kohustistest tulenevate intressidega või eraldi kirjel. Lisaks käesolevas standardis esitatud nõuetele kohaldatakse intresside ja dividendide esitamise ja avalikustamise suhtes ka IFRS 18 ja IFRS 7 nõudeid. IFRS 19 rakendav üksus avalikustab selle asemel intressid ja dividendid vastavalt IFRS 19 nõuetele. Kuna intresside ja dividendide vahel on teatavad erinevused, näiteks maksustamisel, võib üksus mõnes olukorras otsustada, et ta esitab intressikulud kasumi- ja muu koondkasumi aruandes (aruannetes) dividendikuludest eraldi. Tulumaksu mõju käsitlev teave avalikustatakse kooskõlas IAS 12-ga. IFRS 19 rakendav üksus avalikustab selle asemel sellise teabe kooskõlas IFRS 19-ga.

IAS 34 Vahefinantsaruanded

Muudetakse IAS 34 paragrahvi 10.

Vahefinantsaruande sisu

...

Vahefinantsaruannete vorm ja sisu

...

- 10 Kui üksus avaldab vahefinantsaruandes lühendatud finantsaruannete komplekti, peavad need lühendatud aruanded sisaldama vähemalt kõiki alapealkirju ja vahesummasid, mis esitati viimases aruandeaasta finantsaruandes, ning valitud selgitavaid lisasid vastavalt käesoleva standardi nõuetele. Lühendatud finantsaruannete koostamisel rakendab üksus käesolevat standardit ning samuti IFRS 18 paragrahvide 41–45 ja IAS 8 *Finantsaruannete koostamise alused* paragrahvide 6A–6N nõudeid, või kui üksus rakendab IFRS 19 *Avaliku aruandekohustuse täiendavate teavete avalikustamine*, rakendab ta IAS 8 paragrahvides 6F, 6G ja 6I sätestatud nõuete asemel IFRS 19 paragrahvides 173–175 sätestatud nõudeid. Täiendavaid kirjeid või lisasid lisatakse juhul, kui nende puudumisel oleks lühendatud vahefinantsaruanne eksitav.

IFRIC 14 IAS 19 – Kindlaksmääratud hüvitise vara piirang, minimaalsed rahastamisnõuded ja nende koostoime

Muudetakse IFRIC 14 paragrahvi 10.

Konsensus

Tagasimakse või tulevaste sissemaksete vähenduse olemasolu

...

- 10 Vastavalt IAS 8-le avalikustab üksus teabe peamiste hindamise ebakindluse allikate kohta bilansipäeval, millega kaasnev oluline risk võib põhjustada olulisi varade ja kohustiste bilansiliste jääkmaksumuste korrigeerimisi. See võib hõlmata olemasoleva ülejäägi kasutamise võimalike piirangute avalikustamist või saadava majandusliku kasu summa kindlaksmääramiseks kasutatud aluse avalikustamist. IFRS 19 rakendav üksus avalikustab selle asemel sellise teabe kooskõlas IFRS 19-ga.